

Concept

Jaarstukken 2016 GR DG&J

Versie 09 juni 2017

dienst **Gezondheid**
& **Jeugdzh**

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2016 van de Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid en Jeugd. Met deze jaarstukken wordt inzichtelijk gemaakt hoe het Dagelijks bestuur van de GR DG&J invulling heeft gegeven aan de kaders en uitgangspunten die in de begroting 2016 zijn vastgesteld en daarmee tevens hoe zij haar rol op het gebied van publieke gezondheid, onderwijs, jeugdwet, jeugd preventie team en Regionale Ambulance Voorziening heeft vervuld.

De financiële en maatschappelijke druk die op het Nederlandse zorgstelsel ligt vraagt om een andere manier van kijken naar (publieke)gezondheidszorg. Demografische ontwikkelingen spelen daarbij een belangrijke rol. Daarnaast maken wetenschap en technologie steeds meer mogelijk met ook de daarbij behorende oplopende kosten.

In het perspectief van die ontwikkelingen is het van groot belang om preventie een belangrijkere rol te geven in het gezondheidszorgstelsel. Investeren in preventie levert op de langere termijn gezondheidswinst en lagere zorgkosten op, maar zorgt ook voor een meer gezonde en vitale samenleving.

Voor het ondersteunen van deze ontwikkeling is het onder andere nodig dat gemeenten kunnen beschikken over een sterke en goed presterende basisvoorziening voor publieke gezondheidszorg. In de in 2016 vastgestelde Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2016-2019 is opgetekend hoe dat vorm in inhoud kan krijgen en wat de rol is van de Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd (GR DG&J).

De rol van de GR DG&J op het gebied van de publieke gezondheid en jeugd is veelzijdig! Niet alleen is zij verantwoordelijk voor de uitvoering van gezondheidsbescherming, jeugdgezondheidszorg, leerplicht, voortijdig schoolverlaten en de jeugdhulp, maar ook is zij mede verantwoordelijk voor de wijze waarop gemeenten invulling geven aan de wettelijke taken rondom gezondheidsbevordering. Daarom heeft 2016 dan ook in het teken gestaan van het neerzetten van een krachtig en verbindend lokaal netwerk. Alleen met een goed functionerend netwerk kunnen vraagstukken op het gebied van jeugd en publieke gezondheid effectief worden opgepakt, zodat optimaal kan worden ingespeeld op actuele thema's zoals dementie, verwarde personen en kwetsbare jongeren.

Preventie van maatschappelijke uitsluiting is ook de belangrijkste drijfveer bij het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en schooluitval door de DG&J. Een goede schoolcarrière is een belangrijke voorwaarde voor deelname aan de samenleving, werk en een positieve beleving van de eigen gezondheid. Afspraken met onderwijs en partners daarover zijn vastgelegd in de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst voortijdig schoolverlaters en kwetsbare jongeren Zuid-Holland Zuid 2016-2020.

Jeugdhulp, Serviceorganisatie Jeugd

De samenwerking binnen de regio voor het uitvoeren van de Jeugdwet-taken is nog steeds goed te noemen, zowel tussen de gemeenten onderling als tussen de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) en de jeugdhulpaanbieders. Een krimp budget in combinatie met een stijgende hulpvraag, heeft gezorgd voor langere wachtlijsten en bij een aantal jeugdhulpaanbieders tot cliëntenstops. Gelukkig heeft het vertrekpunt dat er geen kind verstoken blijft van noodzakelijke zorg, samen met beoordeling door professionals van de Stichting Jeugdteams ZHZ in individuele gevallen, ervoor gezorgd dat er naar ons oordeel goede en voldoende zorg is verleend. Dat neemt niet weg dat schaarste van middelen een toenemend probleem is en dat het evenwicht tussen het binnen budget blijven en het leveren van noodzakelijke zorg meer en meer onder druk komt te staan. De mooie voorbeelden van transformatie binnen de regio die er wel

degelijk zijn, worden daarbij als we niet uitkijken naar de achtergrond gedrongen. Hier moet in 2017 meer de focus op komen te liggen.

Gemeenschappelijke regeling

Het jaar 2016 is een jaar waarin besluiten zijn genomen over de rol en de positie van de GR DG&J op het gebied van de basisvoorziening publieke gezondheid die de gemeenten hebben te vervullen ten opzichte van hun inwoners. Niet alleen is in het voorjaar lokaal de regionale nota Gezondheidsbeleid 2016-2019 vastgesteld, maar ook is eind 2016 besloten dat de SOJ en Veilig Thuis definitief onderdeel zullen uitmaken van de GR DG&J. Hiermee kan dan ook worden gesteld dat in 2016 een solide fundament is gelegd voor de toekomst. Het jeugdhulp-stelsel zoals deze in Zuid-Holland Zuid is neergezet is geëvalueerd.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	6
2. Programmaverantwoording	10
2.A. De Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J)	10
2.A.1. Programma 1 Publieke Gezondheid	10
2.A.2. Programma 2 Maatschappelijke zorg	19
2.A.3. Programma 3 Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	22
2.A.4. Programma 4 Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	27
2.A.5. Programma 5 Bestuur en organisatie	29
2.A.6. Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen	31
2.B. Regionale Ambulance Voorziening	33
2.B.1. Programma Ambulancehulpverlening	34
2.B.2. Programma Meldkamer Ambulancezorg	36
2.C. Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)	38
3. Verplichte Paragrafen	46
3.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing	46
3.2. Financiële kengetallen	50
3.3. Onderhoud kapitaalgoederen	51
3.4. Financiering	52
3.5. Bedrijfsvoering	53
3.6. Opvolging aanbevelingen	59
3.7. Rechtmatigheid	61
4. Jaarrekening 2016	63
4.1. Balans GR DG&J	64
4.2. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016	66
4.3. Toelichtingen	67
4.4. Toelichting op de balans per 31 december 2016	71
4.5. Wet normering inkomens topfunctionarissen (WNT)	80
4.6. Subsidiërelaties	82
5. Vaststelling	83
6. Controleverklaring	84
7. Bijlagen	89

1. Samenvatting

In dit hoofdstuk wordt kort per organisatieonderdeel een inhoudelijke samenvatting gegeven en wordt tevens beknopt het financieel behaalde resultaat toegelicht.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

Gezondheid, scholing en vitaliteit zijn belangrijke voorwaarden om actief te participeren in de samenleving. De Dienst Gezondheid & Jeugd (verder DG&J) levert hieraan een belangrijke bijdrage. In het meerjarenbeleidsplan 2016-2019 van de Dienst, dat is gebaseerd op de gemeentelijke nota's gezondheidsbeleid, waarin gemeenten hun prioriteiten hebben vastgelegd, wordt daaraan inhoudelijk invulling gegeven. In 2016 is voortvarend gewerkt aan het uitvoeren van die plannen.

In 2016 zijn de GGD-teams publieke gezondheid Hoeksche Waard, Alblasterwaard-Vijfheerenlanden en Drechtsteden gestart met het nieuwe programma '*Samen voor Gezond 2016 -2019*'. Dit programma is gericht op de preventieve publieke gezondheid waarbij kwetsbare groepen centraal staan en is gebaseerd op het meerjarige beleidsplan. Samen met gemeenten en ketenpartners wordt in de periode 2016 tot en met 2019 uitvoering gegeven aan het programma '*Samen voor Gezond*'.

De doorontwikkeling van de projectorganisatie Veilig Thuis ZHZ heeft verder vorm gekregen door onder meer de verdere integratie van werkprocessen van de AMHK taken (kindermishandeling en huiselijk geweld). Daarnaast zijn de opgelopen wachtlijsten in 2016 volledig weggewerkt.

In 2016 is op een aantal vlakken ingespeeld op veranderingen en ontwikkelingen in de omgeving van de DG&J. Zo werd een convenant gesloten met de GGD Rotterdam voor samenwerking op het terrein van de infectieziektebestrijding. Samenwerking is noodzakelijk voor behoud en ontwikkeling van deskundigheid. Als onderaannemer van het RIVM werd meegewerkt aan een grootschalig onderzoek naar de aanwezigheid van PFOA in het bloedserum van inwoners van enkele gemeenten. Daarnaast is een project gestart om met ESF subsidie Matchmakers integrale begeleiding te laten bieden aan voortijdig schoolverlaters.

Ook is er een bestuursopdracht opgesteld waarmee wordt gekeken naar de (door) ontwikkeling van de Jeugdgezondheidszorg. Middels een beleidsverkenning wordt hierbij gekeken naar onder andere de rol, taken en verantwoordelijkheden en de positionering.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

De RAV is verantwoordelijk voor ambulancezorg in de regio Zuid-Holland Zuid. Die verantwoordelijkheid betreft ook de Meldkamer Ambulancezorg, waar de RAV met Politie en Brandweer samenwerkt. Ambulancezorg wordt volledig gefinancierd door de Nederlandse zorgverzekeraars. Terugblikkend op het afgelopen jaar 2016 is de ambulancehulpverlening wederom succesvol gerealiseerd met ruim 43.000 declarabele ambulanceritten, waarbij onze hulpverleners in 94,2% van de spoedritten binnen 15 minuten ter plaatse waren. Komend jaar verwacht de RAV die prestatie verder te verbeteren door uitbreiding van onze ambulancecapaciteit en een betere positionering van een tweetal nieuwe posten. In 2017 staan enkele grote ambities op de agenda: de integratie van de huidige meldkamer in Dordrecht met die van Rotterdam in het World Port Center in Rotterdam. Een omvangrijke en complexe operatie, waar jaren voorbereiding aan is vooraf gegaan en rood, wit en blauw van twee regio's worden samengevoegd. Ten tweede staat de herpositionering van de RAV op stapel, waar nadrukkelijk een coöperatieve samenwerking wordt onderzocht met het Traumacentrum van het Erasmus MC en het Albert Schweitzerziekenhuis om de uitdagingen van de komende jaren binnen de witte kolom van de regio het hoofd te kunnen bieden. Een tweetal gemeenten in onze regio ZHZ heeft aangegeven ingedeeld te willen worden bij de provincie Utrecht; het is nog niet duidelijk wat de gevolgen zijn voor onze RAV-organisatie.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

In 2016 hebben we hard gewerkt om onze informatiepositie op orde te krijgen. We beschikken nu van iedere jeugdige die gebruik maakt van jeugdhulp over informatie over welke hulp er geleverd is, voor welke periode en wat de verwachte kosten zijn. Dit is uniek in Nederland.

Ook in 2016 hebben we ons genoodzaakt gezien om in een knoppennotitie een voorstel te doen aan het Algemeen Bestuur voor het oplossen van knelpunten in het stelsel. Zoals in het voorwoord al is aangegeven, hebben we gaandeweg 2016 dankzij extra investeringen de druk op het jeugdhulpstelsel weten te verlagen.

Samen met aanbieders hebben we in 2016 geconstateerd dat daadwerkelijk transformeren moeizaam op gang komt. Dit heeft geleid tot het gezamenlijke initiatief om een Transformatieberaad te starten als vliegwiel voor de transformatie. Ook is besloten een transformatiemanager aan te stellen. Verder heeft het Transformatieberaad op basis van de transformatieagenda voorstellen gedaan voor innovatieprojecten, die in 2016 zijn gestart. We hebben een paar mooie aanzetten tot transformatie gezien. Zoals het inzetten van poortwachters in overleg met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs voor het beschikbaar houden van specialistische zorg voor kinderen met Ernstige Enkelvoudige Dyslexie die het daadwerkelijk nodig hebben; andere ondersteuningsvragen worden opgepakt door scholen en samenwerkingsverbanden. Een ander voorbeeld zijn de samenwerkingsafspraken tussen de Stichting Jeugdteams en Veilig Thuis, waardoor Veilig Thuis meldingen met een laag veiligheidsrisico na triage overdraagt aan de Stichting Jeugdteams, zodat er snel hulp kan worden geboden aan kinderen en gezinnen.

Het stelsel zoals we dat voor onze regio hebben gekozen, is geëvalueerd in 2016. Het is mooi te zien dat er veel erkenning is voor het vele werk van zowel de Stichting Jeugdteams ZHZ als de SOJ en dat de regio op de ingeslagen weg wenst door te gaan. Dat er daarbij nog ruimte is voor verbetering, is helder en tegelijk een mooie uitdaging voor de komende jaren.

Recapitulatie financiën

Het geconsolideerde resultaat van de GR Dienst Gezondheid en Jeugd (GR DG&J) is opgebouwd uit drie onderdelen, te weten:

- Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J);
Hier neemt, conform de GR, het Algemeen Bestuur een besluit over resultaat bestemming. Het resultaat over 2016 bedraagt € 685.143 positief.
- Regionale Ambulancevoorziening (RAV);
Gelet op de financieringsafspraken met de zorgverzekeraars wordt het behaalde resultaat verrekend met de reserve aanvaardbare kosten. Het resultaat bedraagt € 81.759 positief.
- Serviceorganisatie Jeugd (SOJ);
Tot de jaarrekening 2014 is bij de SOJ uitgegaan van resultaatbestemming. Het Algemeen Bestuur heeft in 2016 besloten om uit te gaan van resultaatbepaling. Dit betekent dat resultaten direct worden verrekend met de gemeentelijke bijdrage. Per saldo is er voor de GR geen sprake van een resultaat. De SOJ sluit het jaar 2016 af met een negatief saldo van € 1,3 miljoen. Dit bedrag zal worden opgehaald bij de gemeenten.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

DG&J sluit het jaar 2016 af met een positief resultaat van € 685.143. Het behaalde resultaat bedraagt ongeveer € 264.000 minder dan wat bij de 2^e bestuursrapportage was geprognosticeerd. Het resultaat van de DG&J is uit te splitsen naar een aantal onderdelen:

Gezondheidsbevordering (€ 0,3 miljoen voordeel, incidenteel)

Het uitvoeringsprogramma 2012-2015 kende een positief resultaat als gevolg van lagere lasten, dan voor de looptijd van het project was voorzien.. Bij de 2^e bestuursrapportage is besloten om dit resultaat onderdeel te laten zijn van het jaarrekeningresultaat en hiervan € 60.000 in de periode 2016-2019 in te zetten voor het thema alcoholgebruik bij jongeren.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) (€ 0,3 miljoen, voordeel, incidenteel)

De aan Rivas/Careyn beschikte subsidie bedraagt € 0,3 miljoen lager dan de middelen die bij de gemeenten zijn opgehaald. Hierdoor is een positief resultaat ontstaan. Dit resultaat is bij de 2^e bestuursrapportage gemeld.

Operationele baten en lasten (€ 0,1 miljoen, voordeel, incidenteel)

Bij de 2^e bestuursrapportage werd uitgegaan van een positief resultaat van € 0,3 miljoen. Het uiteindelijke resultaat is ongeveer € 0,2 miljoen lager. Het operationele resultaat is enerzijds het gevolg van aanvullende inkomsten bij toezicht op de kinderopvang, hogere subsidieontvangsten bij de OGGZ, lagere personele- en inhuurlasten en anderzijds hogere lasten als gevolg van de benodigde dotaties aan de voorziening voor bovenformatieven 2013 (zie ook paragraaf 3.5).

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

De RAV sluit het jaar af met een positief resultaat van € 81.759. De bedrijfsvoering van de ambulancedienst en de meldkamer is stabiel. Positieve afwijkingen van de begroting ontstaan met name doordat het definitieve budget op basis van de afspraken met de zorgverzekeraars pas vlak voor het jaar rondkomt. Een bijzondere incidentele last hangt samen met een duurzaam verstoorde arbeidsverhouding. Daar staan incidentele baten tegenover door lagere financieringslasten.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

De prognose bij de tweede bestuursrapportage bedroeg € 1.178.000 nadelig. Het gerealiseerd resultaat bedraagt € 1.254.000 nadelig. Dit is een verschil van € 76.000. De afwijkingen per post ten opzichte van prognose, raming en realisatie 2015 worden hieronder toegelicht.

De afwijking ten opzichte van de raming bedraagt € 1,3 miljoen nadelig. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de in de tweede bestuursrapportage opgenomen prognose niet in een begrotingswijziging is verwerkt vanwege de onzekerheid in de prognose. Voor de besteding van deze extra middelen vervat in deze prognose is overigens mandaat verkregen in het AB van 7 juli 2016.

Bovenstaand resultaat is de resultante van een wederom roerig jaar, ook op financieel gebied. De Serviceorganisatie heeft het afgelopen jaar strak gestuurd op de inzet van jeugdhulp. Bij deze sturing is maatwerk geleverd wat recht heeft gedaan aan de jeugdhulpvraag enerzijds en de beschikbare middelen anderzijds. Bij de interpretatie van dit resultaat moeten onderstaande aandachtspunten in acht worden genomen.

Aandachtpunten

Op basis van de aangeleverde productieverantwoordingen is duidelijk geworden dat een aantal aanbieders een, soms aanzienlijke, niet vergoede overproductie ten opzichte van budget hebben. In totaal € 3,5 mln. Deze mate van overproductie was bij de aangeleverde prognoses door zorgaanbieders niet aangegeven.

Verder zijn er aanbieders die terug willen komen op hun productieverantwoording 2015 en meer vergoed willen krijgen.

Bovenstaande zaken worden niet gehonoreerd door de Serviceorganisatie en zijn niet meegenomen als te betalen kosten in de jaarrekening. Deze situatie zal mogelijk druk opleveren vanuit de zorgaanbieders om deze productie toch vergoed te krijgen.

Vooruitblik

Bij de opmaak van de jaarrekening is de volle omvang van het structureel tekort op de zorgmarkt duidelijk geworden. Dit tekort bedraagt € 5,5 miljoen.

2. Programmaverantwoording

Binnen de GR DG&J zijn twee organisatieonderdelen samengebracht, namelijk: de Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) en de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). De Regionale Ambulancevoorziening (RAV) is formeel onderdeel van DG&J, echter gezien het specifieke begrotings- en financieringskarakter, is ervoor gekozen om de RAV in een apart begrotingsprogramma te presenteren. In onderstaande programmaverantwoording treft u deze in de programma's A, B en C aan.

2.A. De Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J)

DG&J sluit het jaar 2016 af met een positief resultaat van € 685.000. In onderstaande tabel is per sub-programma het resultaat weergegeven. In de kolom actuele begroting is de begroting na wijzigingen weergegeven. Het begrotingsprogramma van DG&J bestaat uit een zestal sub-programma's. In dit hoofdstuk is per sub-programma een inhoudelijke en financiële verantwoording opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting			Realisatie			Saldo		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Publieke gezondheid	6.580	3.449	-3.131	6.270	3.397	-2.873	310	52	-258
Maatschappelijke zorg	2.252	1.594	-658	2.289	1.719	-570	-37	-125	-88
Onderwijs	2.806	2.503	-303	2.832	2.541	-291	-26	-38	-12
Jeugdgezondheidszorg	10.503	10.836	333	10.465	10.836	371	38	0	-38
Bestuur en organisatie	1.341	12	-1.329	1.105	-11	-1.116	236	23	-213
Algemene dekkingsmiddelen	300	6.038	5.738	1.202	6.083	4.881	-902	-45	857
Saldo baten en lasten	23.782	24.432	650	24.163	24.565	402	-381	-133	248
Mutaties reserves	0	300	300	0	283	283	0	17	17
Gerealiseerd resultaat	23.782	24.732	950	24.163	24.848	685	-381	-116	265

2.A.1. Programma 1 Publieke Gezondheid

Wat hebben wij bereikt?

DG&J is de basisvoorziening publieke gezondheid voor de inwoners van Zuid-Holland Zuid. Vanuit verschillende rollen (dienstverlener, onderzoeker, adviseur en coördinator) werkt DG&J aan de wettelijke en preventieve taken om zo de sociale en fysieke leefomgeving samen met haar partners te verbeteren.

Om de kosten van de gezondheidszorg te beperken, wordt de preventieve functie van een GGD steeds belangrijker. Zo kan goede hygiëne op plekken waar kwetsbare burgers bijeen komen, uitbraken van infectieziekten voorkomen, waarmee naast veel leed ook de kosten voor bestrijding van uitbraken worden vermeden. Door goede voorlichting,

medicatie en vaccinatie voordat mensen op reis gaan, kan voorkomen worden dat deze mensen met (zeldzame) ziekten en daaraan verbonden leed en hoge ziektekosten, terugkeren van vakantie. Daarom is DG&J ook in 2016 actief geweest in het (laten) geven van voorlichting en adviezen. Waar nodig hebben we zorg aangeboden, veelal als onderdeel van samenwerkingsverbanden, waaronder het convenant infectieziektebestrijding Rotterdam Rijnmond - Zuid-Holland Zuid, het Regionaal Centrum Seksuele Gezondheid zuidelijk Zuid-Holland, het Regionaal Expertisecentrum TBC Zuid-Holland en de samenwerkingsovereenkomst Medische Milieukunde Rotterdam Rijnmond – Zuid-Holland Zuid. Zo borgen we kwaliteit en besparen we kosten.

De doelstellingen op het terrein van de publieke gezondheid zijn:

Doelstellingen Publieke Gezondheid
A. Het voorkomen van introductie en (verdere) verspreiding van infectieziekten en waar nodig bestrijden van infectieziekten waaronder SOA's en TBC.
B. Het voorkomen van de introductie van import infectieziekten in het werkgebied en het beschermen van individuele reizigers tegen infectieziekten en andere gezondheidsrisico's.
C. Voorkomen van veiligheid, milieu- en hygiëneproblemen die tot ziekmakende omstandigheden kunnen leiden.
D. Het bevorderen van kwalitatief hoogwaardige kinderopvang voor een goede ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.
E. Het beschermen van de gezondheid van inwoners bij rampen en crisis en tegen de invloed van diverse milieudeterminanten
F. Het verbeteren van leefstijl en gezondheidsgedrag door: <ul style="list-style-type: none"> • Het verbeteren van de ervaren gezondheid, de psychische ongezondheid en het verminderen van de psychosociale problematiek bij jongeren; • Het stabiliseren dan wel verminderen van overgewicht en obesitas; • Het tegengaan van alcoholgebruik door jongeren (<16 jaar) en overmatig en excessief alcoholgebruik door uitgaanders (16 t/m 23 jaar); • Prenatale voorlichting voor kwetsbare zwangere vrouwen.

Wat hebben wij gedaan?

De DG&J heeft in 2016 een breed scala aan activiteiten ontplooid op het terrein van de publieke gezondheid. Publieke gezondheid betreft dié onderwerpen die van invloed zijn op onze gezondheid maar die de beïnvloedingsmogelijkheden van individuen overstijgen. Het zijn onderwerpen waar burgers niet snel om zullen vragen, maar die wel nodig zijn voor een gezonde samenleving. In concreto gaat het hierbij enerzijds om sterk medisch getinte onderwerpen waarbij de DG&J, al dan niet als onderdeel van provinciale en nationale netwerken, deskundigheid bezit en uitvoeringsverantwoordelijkheid heeft, en anderzijds om onderwerpen waar gemeenten via hun beleid invloed op kunnen uitoefenen, zoals gezondheidsbeleid, milieu en maatschappelijke zorg. De DG&J ondersteunt en adviseert gemeenten bij de publieke gezondheid. Daarbij hebben wij bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen (onder andere kwetsbare zwangeren en eenzame ouderen). In 2016 was er onder andere veel aandacht voor de mogelijke gezondheidsgevolgen van uitstoot in het verleden van de chemische stof PFOA door het bedrijf Chemours/Dupont.

Infectieziektebestrijding (verantwoording op subdoelstellingen A, B en deels C)

In maart 2016 hebben DG&J en GGD Rotterdam Rijnmond een convenant gesloten voor samenwerking op het terrein van de algemene infectieziektebestrijding. Het convenant voorziet onder meer in een gezamenlijke opleiding van artsen Maatschappij en Gezondheid, de bundeling van capaciteit en expertise en een gezamenlijke realisatie van de wettelijk verplichte 24/7 bereikbaarheid van een arts Maatschappij en Gezondheid. Dankzij deze samenwerking is de kwetsbaarheid van DG&J op het terrein van de infectieziektebestrijding verminderd. Tegelijkertijd dienen zich nieuwe uitdagingen aan

zoals antibioticaresistentie, waarvoor DG&J nog onvoldoende is geëquipeerd. De inspectie IGZ was in zijn follow-up onderzoek naar de kwaliteit van de infectieziektebestrijding (publicatie najaar 2016) positief over het tempo waarin DG&J verbeteringen heeft gerealiseerd, maar gaf ook aan dat DG&J nog stappen zal moeten zetten. Positief was de inspectie IGZ over onder meer de bron- en contactopsporing bij gemelde infecties en over de positie van de DG&J in het regionale netwerk van zorginstellingen, artsen en laboratoria. De inspectie was eveneens positief over het zicht dat bestaat op de verspreiding van infectieziekten. De inspectie wil nog verbeteringen zien op het vlak van infectiepreventie en de voorbereidingen voor massavaccinatie.

Op locaties waar het risico op de overdracht van infectieziekten groter is dan wenselijk, heeft DG&J inspecties uitgevoerd of adviezen gegeven. Deze activiteiten zijn erop gericht het risico zoveel mogelijk te beperken. Op verzoek van diverse verpleeg- en verzorgingshuizen is geadviseerd over de bestrijding van uitbraken van infectieziekten. Voor de inspectie van zeeschepen is een samenwerking aangegaan met de GGD West-Brabant en met de GGD Rotterdam.

TBC screening, bron- en contactopsporing en patiëntenzorg is een ander onderdeel van de infectieziektebestrijding waar DG&J zorg draagt. Wij doen dit als onderdeel van het Regionaal Expertise Centrum (REC) Zuid-Holland, waarin de vier GGD'en van de provincie samenwerken. In 2016 zijn belangrijke stappen gezet om de samenwerking praktisch vorm te geven en de zorg voor klanten en patiënten opnieuw vorm te geven. DG&J voert preventieve en curatieve SOA-zorg uit conform RIVM-beleid als onderdeel van het Regionaal Centrum Seksuele Gezondheid; een samenwerkingsverband met de GGD Rotterdam Rijnmond en de GGD Hollands Midden. In 2016 is de SOA-diagnostiek opnieuw aanbesteed en is een nieuw contract gesloten.

Om de import en verspreiding van infectieziekten te voorkomen en te beperken, biedt DG&J reizigersadvies aan. Reizigers kunnen bij de DG&J terecht voor advies, vaccinaties en het voorschrijven van medicatie. Werkgevers waarvan het personeel een verhoogd risico loopt op besmetting met bepaalde beroepsgebonden infectieziekten zoals Hepatitis B, kunnen bij DG&J vaccinaties inkopen voor hun medewerkers. In 2016 zijn voorbereidingen getroffen om de dienstverlening aan reizigers en beroepsgroepen te versterken. Deze ontwikkeling zal in 2017 worden doorgezet.

Medische Milieukunde (MMK) (verantwoording op deel subdoelstelling C en deel E – voorkomen milieuproblemen die tot ziekmakende omstandigheden leiden; bescherming tegen invloeden van milieudeterminanten)

In 2016 heeft DG&J op een aantal grote regionale dossiers (PFOA, Moerdijk) aan meerdere gemeenten geadviseerd over gezondheidseffecten. Zorgvuldige samenwerking in een complex netwerk van gemeenten, regionale organisaties, provincie en Rijk was daarbij essentieel. DG&J heeft geïnvesteerd in deze netwerken. DG&J zorgde als onderaannemer van het RIVM voor de beantwoording van burgervragen over PFOA en organiseerde de bloedafname in het kader van het PFOA steekproefonderzoek. Op verzoek van gemeenten verzorgde DG&J bovendien gezondheidkundige informatie bij bewonersavonden en raadsbijeenkomsten. DG&J adviseerde eveneens bij een aantal grote landelijke dossiers (asbest, lood in bodem, rubbergranulaat, houtstook). Deze advisering gebeurde in nauwe afstemming met onder andere het RIVM, GGD GHOR Nederland, de Omgevingsdienst, provincie en gemeenten. De advisering werd georganiseerd vanuit het samenwerkingsverband Medische Milieukunde met de GGD Rotterdam Rijnmond.

Toezicht kinderopvang (verantwoording op subdoelstelling D) en toezicht WMO

Het toezicht op de kinderopvang is in 2016 uitgevoerd conform de door de gemeenten verstrekte opdrachten. Alle verplichte inspecties zijn tijdig uitgevoerd. In de loop van 2016 is bij gemeenten een aanzienlijk aantal aanvragen gedaan voor het starten van nieuwe opvanglocaties of nieuwe gastouderopvang. Conform de daarvoor geldende regelgeving heeft DG&J alle aanmeldingen gecontroleerd. Deze extra controles vergden extra capaciteit (lasten) en leverden extra baten op.

In 2016 is veel pers aandacht geweest voor de risicoprofielen die gehanteerd worden in het toezicht op de kinderopvang. Alle aandacht in de media gaf aan dat er veel behoefte is aan inzichtelijke informatie over de kwaliteit van de kinderopvang. Dit onderwerp zal ook in 2017 de aandacht hebben van GGD GHOR Nederland en VNG.

De DG&J nam deel aan enkele landelijke pilots die onder regie van GGD GHOR Nederland en de VNG werden uitgevoerd ter voorbereiding op het nieuwe toezicht (invoering 2018). Een belangrijke pilot was Streng aan de Poort. Het eindrapport 'toezicht versterken door samenwerken' geeft aan dat samenwerking tussen VNG, GGD GHOR NL en de belastingdienst uiteindelijk wettelijk moet worden vastgelegd zodat alle mogelijkheden van informatiedeling benut kunnen worden. Op deze manier kan ook handhaving plaatvinden op bijvoorbeeld fraude binnen een gastouderbureau. Voor de gastouderbureaus zal streng aan de poort in 2017 nog verder ontwikkeld en geïmplementeerd worden.

Een andere pilot waaraan de DG&J deelnam was gezamenlijk observeren van de pedagogische kwaliteit. In deze pilot observeerde de toezichthouder samen met de houder, kwaliteits- of locatiemanager van de kinderopvangvoorziening een door de laatste gekozen aspect van de opvang. Gezamenlijk observeren heeft onder meer als doel het bevorderen van herkenning van de toezichtsbevindingen en daarmee van de nalevingsbereidheid van aanbevelingen.

Sinds juli 2016 is het toezicht op jeugdverblijven een nieuwe wettelijke taak van DG&J. In Zuid-Holland Zuid zijn twee jeugdverblijven (beiden in Dordrecht). DG&J voert sinds 2015 het toezicht op de WMO uit in opdracht van de subregio Alblasserwaard Vijfheerenlanden. De uitvoering is in 2016 geëvalueerd en de opdrachtverstrekking is verlengd tot eind 2018. Sinds september 2016 heeft ook de Drechtsteden het toezicht op de WMO bij DG&J belegd. In nauw overleg met beide opdrachtgevers wordt het toezicht ontwikkeld.

Crisisorganisatie (verantwoording op subdoelstelling E)

De crisisorganisatie is in 2016 niet ingezet. Wel zijn er op het gebied van *Opleiden, trainen, oefenen (OTO)* communicatietrainingen georganiseerd voor artsen IZB en crisiscoördinatoren, plus een 'Training Publieke zorg' om functionarissen van de GHOR en nieuwe functionarissen van de DG&J kennis te laten maken met de diverse functies in onze crisisorganisatie.

Verder vindt er momenteel een vervolgonderzoek plaats naar de uitwerking van één adequaat crisisorganisatiemodel voor de publieke gezondheid in de regio ZHZ. Het onderzoek hiernaar is in een afrondende fase.

Gezondheidsbevordering (verantwoording op subdoelstelling F)

In 2016 zijn de GGD-teams publieke gezondheid Hoeksche Waard, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en Drechtsteden gestart met het nieuwe programma '*Samen voor Gezond 2016 -2019*'. In deze GGD-teams participeren onze adviseurs publieke gezondheid en epidemiologisch onderzoekers. Het programma 'Samen voor Gezond' is gericht op de preventieve publieke gezondheid, waarbij kwetsbare groepen centraal staan. In de periode 2016 tot en met 2019 geven de GGD-teams samen met gemeenten

en ketenpartners uitvoering aan dit programma. Het uitgangspunt voor het nieuwe programma is *'Betere gezondheid, voldoende veerkracht, betere kansen'*. Samen met gemeenten, instellingen en organisaties zetten de drie GGD-teams publieke gezondheid zich in voor de gezondheid, vitaliteit en zelfredzaamheid van de inwoners. Voor 2016 is in afstemming met de gemeenten in de Hoeksche Waard, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en Drechtsteden afgesproken extra aandacht te besteden aan de volgende speerpunten: mentale weerbaarheid, gezonde leefstijl (bestrijden overgewicht door meer bewegen en gezonde voeding), alcohol- en drugspreventie, vitale ouderen en voorlichting aan kwetsbare zwangeren.

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Infectieziektepreventie en -bestrijding	Uitvoeren van het beleidskader gezondheidsbescherming jaarschijf 2016.	In 2016 is stevig werk gemaakt van de doelstelling <i>netwerkontwikkeling</i> uit het beleidsplan. Dit is deels gebeurd in samenwerking met de GGD Rotterdam Rijnmond. Om <i>voorbereid te zijn op uitbraken</i> is een kleine oefening gehouden. De in het najaar van 2016 geplande grootschalige oefening is vanwege de activiteiten voor de vogelgriep uitgesteld tot februari 2017.
	Uitvoering geven aan TBC screening, bron- en contactopsporing en patiëntenzorg conform landelijke richtlijnen	15 patiënten behandeld en contactonderzoek uitgevoerd; eveneens 15 cliënten met latente infectie opgespoord en brononderzoek gedaan.
	Voorkomen en bestrijden van SOA's. Uitvoeren SOA preventieactiviteiten en curatieve SOA zorg conform RIVM beleid.	1617 consulten, gefinancierd uit de rijkssubsidieregeling aanvullende seksuele gezondheid. 1300 op basis van een eerste beschikking, 317 op basis van een aanvullende beschikking. 22 voorlichtingen op scholen en in buurthuizen.
	Beschermen van beroepsgroepen met een verhoogd risico tegen besmetting met Hepatitis B	Circa 1000 consulten voor beroepsgroepen. In 2016 is op een ander elektronisch patiëntendossier overgestapt.
	Het voorkomen van ziekten en het voorkomen van verergering van ziekten bij reizigers.	Circa 6500 consulten gegeven op twee locaties: Dordrecht en Gorinchem. In 2016 is op een ander elektronisch patiëntendossier overgestapt.
Technische Hygiënische Zorg	Instellingen met een verhoogd risico op verspreiding van infectieziekten zijn in kaart gebracht, met hen is contact en zij hebben toegang tot hygiëeadvies.	Instellingen zijn in beeld. Aan enkele instellingen (verpleeghuizen, instelling voor zorg en onderwijs aan gehandicapten) is een hygiëeadvies gegeven o.a. door middel van workshops.
	Vergunning plichtige organisaties, waaronder tatooshops, seks- en relaxgelegenheden en	Alle aangevraagde inspecties zijn uitgevoerd.

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
	zeeschepen, zijn geïnspecteerd.	
Toezicht kinderopvang	Aanbieders en gemeenten zicht bieden op de kwaliteit van de in elk van de 17 gemeenten geboden kinderopvang. Op basis hiervan kunnen gemeenten waar nodig overgaan tot handhaving.	De wettelijk verplichte inspecties zijn alle uitgevoerd en adviezen zijn binnen de afgesproken termijn uitgebracht. Het aantal aanvragen om als gastouder te starten blijft jaarlijks toenemen.
Medische Milieukunde (MMK)	Gevraagd en ongevraagd burgers, instellingen (scholen) en gemeenten adviseren in het kader van de gezondheidsbescherming en zo bijdragen aan een zo gezond mogelijke leefomgeving.	Burgers en instellingen worden persoonlijk te woord gestaan. Over landelijke onderwerpen is informatie beschikbaar gesteld op de website. Advisering naar gemeenten is gedaan op basis van individuele verzoeken of er is proactief informatie verstrekt naar aanleiding van landelijke en regionale onderwerpen.

Resultaten gezondheidsbevordering in de Hoeksche Waard

In Oud-Beijerland heeft het GGD-team publieke gezondheid samen met scholen, kinderopvang en combinatiefunctionarissen gewerkt aan gezond eten en bewegen voor jong en oud. De GGD heeft scholen gekoppeld aan een lokaal boerenbedrijf die kinderen graag wil bijbrengen hoe groenten verbouwd worden. Via het project 'Beleef het en eet het' kregen kinderen een speciaal lespakket en mochten ze zelf groenten oogsten. In samenwerking met lokale partijen hebben we in Korendijk een themaweek georganiseerd over complimenten gericht op mentale weerbaarheid van kinderen. De GGD heeft met organisaties voor jeugdzorg, preventie en welzijn een gezamenlijke aanpak gericht op *individuele en collectieve preventie* in gang gezet, de zogenaamde 'dijkwachtersoverleggen'. In de Hoeksche Waard is de GGD met andere partijen zoals de gemeente, politie en winkeliers, betrokken bij de ontwikkeling van 'de dementievriendelijke samenleving', inclusief de ondertekening van een convenant. De VO scholen, de verslavingszorg en de GGD werken gezamenlijk aan alcohol- en drugspreventie. Alle scholen zetten in op een integrale aanpak op maat, inclusief ouderbetrokkenheid, beleid & regelgeving, educatie en signalering.

Resultaten gezondheidsbevordering in de Drechtsteden

Een groot aantal basis- en middelbare scholen in de Drechtsteden hebben ingezet op voeding en bewegen, met advies en onder begeleiding van GGD-team publieke gezondheid. Vijf scholen kregen afgelopen jaar het 'gezonde schoolvignet' toegekend. In Zwijndrecht en Dordrecht werken de GGD en lokale partijen intensief samen aan de preventie van overgewicht in het project JOGG Zwijndrecht en Doe ff Gezond (JOGG-Dordrecht). Partners hierbij zijn peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, sportverenigingen, scholen, jeugdgezondheidszorg, sportconsulenten en kerken. De groepscursus Dappere Dino's biedt jonge kinderen in de Drechtsteden tools om met een scheiding en bijbehorende emoties om te gaan, dat voorkomt zwaardere zorg in de toekomst. De GGD doet dit samen met de jeugdgezondheidszorg en schoolmaatschappelijk werk. In Alblasserdam heeft de GGD de samenwerking met huisartsen/POH'ers op het terrein van preventieve gezondheidzorg geïntensiveerd. Het Welzijnswerk in Sliedrecht, Tablis Wonen en het GGD-team publieke gezondheid hebben samen een plan ontwikkeld om eenzaamheid bij ouderen tegen te gaan.

Op verzoek van de gemeente Papendrecht ontwikkelt de GGD een integrale aanpak voor valpreventie voor ouderen.

In het kader van de Drank- en Horecawet hebben de meeste gemeenten in de Drechtsteden in 2016 hun preventie- en handavingsplan herzien. De GGD heeft gemeenten hierin begeleid en geadviseerd. De gemeente Sliedrecht en de GGD hebben gezamenlijk een gemeentelijke aanpak voor alcohol en drugspreventie ontwikkeld. Deze aanpak is overgenomen door Hendrik-Ido-Ambacht en Alblasserdam. De GGD adviseert en coördineert bij de praktische uitwerking in Sliedrecht, waarbij scholen, sportverenigingen en het jongerenwerk zijn betrokken.

De digitale voorlichting aan kwetsbare aanstaande ouders, een pilot die het afgelopen jaar in Dordrecht en Sliedrecht plaatsvond, was zeer succesvol en krijgt een vervolg.

Resultaten gezondheidsbevordering in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

In het project 'Gezond Nieuw-Lekkerland' (gemeente Molenwaard) werken de GGD en lokale partijen zoals de peuterspeelzaal, kinderdagverblijf, sportverenigingen, scholen, jeugdgezondheidszorg, sportconsulenten en kerken intensief samen aan de preventie van overgewicht. Het GGD-team publieke gezondheid ontwikkelde in de gemeenten Gorinchem en Leerdam, op basis van wijkgericht onderzoek, een lokale aanpak van gezondheids-achterstanden. De basisscholen in Hardinxveld-Giessendam en Zederik behaalden onder begeleiding van de GGD het vignet 'welbevinden en sociale veiligheid'. Het GGD-team publieke gezondheid werkt in Molenwaard samen met lokale partners aan de gezamenlijke ondersteuning van kwetsbare ouderen bij een gezonde en vitale leefstijl. In Giessenlanden en Leerdam organiseerde de GGD een training voor vrijwilligers en mantelzorgers, gericht op het signaleren van eenzaamheid.

Voor Hardinxveld-Giessendam bracht de GGD per buurt het percentage ouderen, inwoners met lichamelijke klachten en mantelzorgers in kaart. De informatie is bruikbaar om focus aan te brengen in activiteiten, gericht op bijvoorbeeld de preventie van eenzaamheid. Een lokale aanpak van alcohol en drugspreventie, wordt door het GGD-team publieke gezondheid ontwikkeld samen met het jongerenwerk in Leerdam, kerken in Giessenlanden en het sociaal team in Hardinxveld-Giessendam.

Hoe hebben wij dit gemeten?

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2015	Realisatie 2016
Erkenning en herkenning van de DG&J in zijn regisseursrol voor de publieke gezondheid	Aantal vragen van professionals en meldingen van meldingsplichtige en niet-meldingsplichtige ziekten	Gelijk aantal meldingen als in 2015	1116	1010 Diverse mogelijke oorzaken voor het lagere aantal meldingen en vragen, waaronder minder uitbraken en meer proactieve informatievoorziening
Zicht op de veiligheid (fysiek, hygiënisch en pedagogisch) kinderopvang tbv handhaving door de gemeenten	Kindcentra hebben een inspectierapport niet ouder dan 1 jaar.	95%	100%	100%

Geofende medewerkers weten wat ze moeten doen bij opschaling van de crisisorganisatie	Leden van het crisisteam zijn geoefend volgens het hiervoor opgestelde OTO-plan	Alle leden van het crisisteam volgen de geplande OTO-activiteiten	OTO-activiteiten zijn uitgevoerd en door de leden van het crisisteam gevolgd	OTO-activiteiten zijn uitgevoerd en door de leden van het crisisteam gevolgd
Gemeentelijke tevredenheid	Mate van tevredenheid bij gemeentebestuurders en ambtenaren, te meten in een KTO	7,0	Geen onderzoek in 2015	Evaluatie onderzoek juli 2016: tevredenheid van gemeenten over nieuwe werkwijze van DG&J.
Tevredenheid van ketenpartners en klanten	Mate van tevredenheid bij ketenpartners en klanten, te meten in een KTO	7,0	Geen onderzoek in 2015	Onderzoek gepland in 2017

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Infectieziektebestrijding	1.069	120	-949	1.086	144	-942	-17	-24	-7
SOA/Sense	542	320	-222	530	348	-182	12	-28	-40
TBC	614	223	-391	622	173	-449	-8	50	58
Reizigers	635	550	-85	584	583	-1	51	-33	-84
Medische Milieukunde	346	78	-268	353	114	-239	-7	-36	-29
Technische Hygiëne Zorg	276	70	-206	265	42	-223	11	28	17
Toezicht Kinderopvang	986	746	-240	860	804	-56	126	-58	-184
Gezondheidsbevordering	1.926	1.242	-684	1.796	1.099	-697	130	143	13
Crisisorganisatie	186	100	-86	174	90	-84	12	10	-2
Saldo baten en lasten	6.580	3.449	-3.131	6.270	3.397	-2.873	310	52	-258
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	6.580	3.449	-3.131	6.270	3.397	-2.873	310	52	-258

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
A.	Doorbelasting	I	-124	0	124
B.	Operationeel resultaat	I	-24	-17	7
C.	TBC - regionale expertise centrum	S	0	-50	-50
D.	Toezicht kinderopvang	I	-56	89	145
E.	WMO toezicht	I	-54	-22	32
F.	Gezondheidsbevordering	I	-52	-52	0
	Saldo baten en lasten		-310	-52	258
	Mutatie reserves		0	0	0
	Gerealiseerd resultaat		-310	-52	258

**Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect*

Toelichting:

A. Doorbelasting

Het resultaat op de doorbelasting wordt nader toegelicht in paragraaf 2.A.6. Algemene dekkingsmiddelen.

B. Operationeel resultaat

Het operationeel resultaat is het gevolg van diverse voor- en nadelen die bij de verschillende producten zijn ontstaan. Het betreft hier onder andere een hogere omzet bij reizigersadviesing, lagere personele lasten bij infectieziektebestrijding en een lager aantal inspecties die zijn verricht in het kader van de technische hygiëne zorg.

C. TBC – regionale expertise centrum

Eén van de afspraken vanuit het Regionale Expertise Centrum voor TBC is dat de medewerkers van DG&J bij de GGD Rotterdam Rijnmond worden gedetacheerd. Doordat de afspraken rondom de detachering laat in 2016 vorm kregen, is een nadeel ontstaan op de te verwachte inkomsten uit detacheringen.

D. Toezicht Kinderopvang

Het aantal inspecties is in het jaar 2016 aanzienlijk toegenomen. Deze trend was al in 2015 zichtbaar, aangezien meer centra werden geopend. Dit is het gevolg van enerzijds de extra middelen die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld aan ouders ten behoeve van kinderopvang en anderzijds diverse organisatorische wijzigingen bij kinderopvang centra waardoor deze opnieuw gecertificeerd dienen te worden.

E. WMO Toezicht

De verwachting was dat halverwege 2016 WMO toezicht activiteiten voor de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) uitgevoerd zouden gaan worden. Echter is pas in het najaar gestart met deze activiteiten. Als gevolg hiervan zijn er minder inkomsten gerealiseerd en daarmee samenhangende uitgaven.

F. Gezondheidsbevordering

Met de gemeente Dordrecht is de afspraak gemaakt dat zij eenmalig in 2016 niet deelnemen aan het onderdeel prenatale voorlichting van het gezondheidsprogramma. Dit omdat de gemeenteraad van Dordrecht heeft besloten om deel te nemen aan het burgerparticipatieproject Hart Veilig Wonen Zuid-Holland Zuid en de kosten hiervan te financieren uit de inwonerbijdrage.

2.A.2. Programma 2 Maatschappelijke zorg

Wat hebben wij bereikt?

Veilig Thuis ZHZ

Op 15 december 2016 heeft het Algemeen Bestuur van GR DG&J besloten Veilig Thuis ZHZ in zijn geheel onder te brengen bij de Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd. Per 1 oktober 2016 is een geïntegreerd organisatiemodel en werkproces voor Veilig Thuis (AMHK) stapsgewijs ingevoerd. Hiermee wordt de gewenste '0 tot 100 aanpak' van Veilig Thuis verder vormgegeven.

In de projectorganisatie Veilig Thuis ZHZ realiseren Jeugdbescherming West (JBW) en de DG&J de verdere integratie van de AMHK-taken kindermishandeling en huiselijk geweld. Veilig Thuis ZHZ geeft uitvoering aan het meldpunt kindermishandeling en huiselijk geweld, geeft advies, zorgt voor de triage van de meldingen (risicotaxatie), voert eigen onderzoek uit, geeft uitvoering aan de vrouwenopvang en de wet Tijdelijke Huisverbod en draagt zorg voor de overdrachten aan het lokale veld. Daarnaast versterkt Veilig Thuis ZHZ de samenwerking met de jeugdteams, sociale teams en politie/OM en legt deze samenwerkingsafspraken vast. Tevens wordt ingezet op deskundigheidsbevordering van het lokale veld (o.a. ouderenmishandeling).

Meldpunt Zorg & Overlast (OGGZ)

Alle activiteiten in het kader van zorg & overlast (OGGZ) worden conform de subsidieafspraken 2016 met (centrum)gemeenten Dordrecht en Nissewaard uitgevoerd. Het betreft de uitvoering van het Meldpunt Zorg & Overlast, coördinatie van de lokale zorgnetwerken, de procesconsultatie OGGZ ten behoeve van de lokale sociale teams, de coördinatie van het team Toeleiding en Bemoeizorg, de uitvoering van nazorgtrajecten voor ex-gedetineerden en de woonadvisering voor woningcorporaties. Specifiek voor 2016 levert de OGGZ vanuit haar deskundigheid, samen met gemeenten en zorgaanbieders, een bijdrage aan een verbeterde aanpak voor 'personen met verward gedrag'.

Wat hebben wij gedaan?

Veilig Thuis ZHZ

In 2016 zijn er 2867 meldingen gedaan bij Veilig Thuis ZHZ. Hierbij wordt een groeiend aantal meldingen na triage door Veilig Thuis (risicotaxatie) overgedragen aan het lokale veld (de hulpverlening). De in het eerste kwartaal van 2016 ontstane wachtlijsten (in relatie tot wettelijke termijnen: 5 werkdagen triagetermijn en 10 weken onderzoekstermijn) zijn dankzij extra gemeentelijke middelen (juli 2016) en daarmee de inzet van extra capaciteit, op 31 december 2016 volledig wegwerkt.

De interne integratie van werkprocessen bij Veilig Thuis zijn verder vormgegeven en uitgewerkt, met een integraal (kindzorg en volwassenenzorg) organisatiemodel als uitgangspunt. Het intercollegiaal en interdisciplinair werken is verder ontwikkeld en geïmplementeerd.

Daarnaast zijn externe samenwerkingsafspraken gemaakt met het lokale veld, te weten met de Stichting Jeugdteams, Rivas en Careyn (Jeugdgezondheidszorg), de lokale sociale teams en politie/Openbaar Ministerie (OM). Voor de professionals in het lokale veld is deskundigheidsbevordering georganiseerd over onder andere het gebruik van de Meldcode en de aanpak ouderenmishandeling.

Meldpunt Zorg & Overlast (OGGZ)

In 2016 hebben inwoners en professionals 1040 meldingen gedaan bij het Meldpunt Zorg & Overlast (OGGZ). Ten behoeve van een preventieve en adequate OGGZ-dienstverlening aan de 17 gemeenten is in 2016 de basis gelegd voor het 'basispakket OGGZ', waarin op maat ondersteuning wordt geboden aan de gemeentelijke sociale teams. De DG&J leverde in 2016, samen met gemeenten en zorgaanbieders, vanuit haar OGGZ deskundigheid een actieve, inhoudelijke bijdrage aan de gemeentelijke aanpak 'personen met verward gedrag' als input voor het opstellen van een lokale en regionale ontwikkelagenda voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

Hoe hebben wij dit gemeten?

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2015	Realisatie 2016
Tevredenheid ketenpartners en klanten.	Mate van tevredenheid bij ketenpartners en klanten, te meten in een KTO.	7	7	Nieuwe KTO gepland in 2017

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
AMHK	1.143	827	-316	1.135	788	-347	8	39	31
OGGZ	1.109	767	-342	1.154	931	-223	-45	-164	-119
Saldo baten en lasten	2.252	1.594	-658	2.289	1.719	-570	-37	-125	-88
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	2.252	1.594	-658	2.289	1.719	-570	-37	-125	-88

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
	AMHK				
A.	Doorbelasting	I	-19	0	19
B.	Operationeel	I	11	-39	-50
	<i>Subtotaal</i>		-8	-39	-31
	OGGZ				
A.	Doorbelasting - Algemeen	I	-18	0	18
B.	Operationeel	I	63	24	-39
C.	Aanvullende inkomsten	S	0	140	140
	<i>Subtotaal</i>		45	164	119
			Lasten	Baten	Saldo
	Saldo baten en lasten		37	125	88
	Mutatie reserves		0	0	0
	Gerealiseerd resultaat		37	125	88

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting:

A. Doorbelasting

Het resultaat op de doorbelasting wordt nader toegelicht in paragraaf 2.A.6. Algemene dekkingsmiddelen.

B. Operationeel resultaat

Betreft marginale afwijkingen op het operationele budget. Het betreft hier met name personele lasten. Om de wachtlijsten te beperken is aanvullend ingehuurd. Daarnaast is aanvullend ingehuurd ter vervanging van langdurig zieke medewerkers.

C. Aanvullende inkomsten

Als gevolg van onder andere aanvullende detacheringsinkomsten en aanvullende overeenkomsten met gemeenten uit de Hoeksche Waard vallen de baten hoger uit dan wat was geraamd ten tijde van het opstellen van de 2^e bestuursrapportage.

2.A.3. Programma 3 Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt

Wat hebben wij bereikt?

Leerplicht en voortijdig schoolverlaten

De consultants LVS hebben zich in 2016 opnieuw ingezet voor het verminderen van het absoluut en relatief verzuim in de regio. Bestuurlijk is besloten tot een proef met last onder dwangsom voor het beperken van de duur van absoluut verzuim. Consultants LVS hebben ook in 2016 geïnvesteerd in de relatie met scholen. Relatief verzuim (spijbelen) door leerlingen van de meeste scholen is daardoor goed in beeld en kan in samenspraak met de scholen vroegtijdig worden aangepakt om erger te voorkomen (preventie schooluitval).

De problematiek van thuiszitters stond in 2016 volop in de belangstelling. Het vinden van een passende onderwijsplek voor elke thuiszitter is de verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. In het verslagjaar stemde DG&J informatie over thuiszitters permanent af met de samenwerkingsverbanden, om zo de situatie te monitoren en waar mogelijk bij te dragen aan het vinden van oplossingen.

Verzuimmeldingen door scholen en vrijstellingsverzoeken werden veelal tijdig afgehandeld. Waar nodig werd handhavend opgetreden. Ten behoeve van (dreigend) voortijdig schoolverlaten werd intensief samengewerkt met MBO's en partners in zorg en werk.

De overstap van VMBO naar MBO is een risicomoment als het gaat om schooluitval. Daarom voert DG&J jaarlijks de regie op "De Overstap": een werkwijze waarbij scholen voor middelbaar onderwijs en MBO gezamenlijk zorgen voor een zorgvuldige overstap van leerlingen. DG&J zorgt voor extra begeleiding van leerlingen die desalniettemin dreigen uit te vallen.

Een andere preventieve actie van DG&J is "De Zomeractie". Onder deze noemer benaderen consultants LVS in de zomermaanden jongeren die hun MBO-opleiding dreigen af te breken zonder startkwalificatie. Jongeren ontvangen advies en ondersteuning om hun schoolloopbaan voort te zetten en worden - waar nodig - doorverwezen naar hulpverlening.

Begin 2016 produceerde DG&J voor elke gemeente én voor de samenwerkingsverbanden passend onderwijs in de regio, een factsheet Leren of Verzuimen. Uit de evaluatie eind 2016 bleek dat de cijfers in deze factsheets worden gewaardeerd, maar weinig worden gebruikt. Op basis van deze evaluatie zal DG&J in 2017 drie sub-regionale kennisbijeenkomsten organiseren over beleidsuitdagingen op het terrein van leerplicht en leerrecht, onderbouwd met cijfers zoals die eerder in de factsheets werden gepresenteerd.

Doorontwikkeling RMC-functie

DG&J voert namens de RMC-contactgemeente Dordrecht de regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten uit voor 17 gemeenten in RMC regio 30, Zuid-Holland Zuid. Doel van de RMC-coördinatiefunctie is een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters (vsv) in de regio's. Jongeren die een startkwalificatie behalen, vergroten immers hun kansen in de samenleving.

In 2016 heeft het ministerie van OCW het nationale vsv-beleid vernieuwd. Voor specifieke groepen jongeren, waaronder jongeren in een kwetsbare positie, bleek extra aandacht nodig te zijn. Het gaat deels om jongeren die al onder de vsv-doelgroep vallen (vmbo-basisberoepsgericht en vmbo-leerwerktraject). Deels gaat het om andere kwetsbare jongeren (jongeren van de praktijkschool of voortgezet speciaal onderwijs met uitstroomprofiel arbeidsmarktgericht). Daardoor is de primaire focus van de vsv-aanpak,

gericht op het behalen van een startkwalificatie, anders komen te liggen. Deze ontwikkeling zal de komende jaren doorgaan. Naast ondersteuning en begeleiding naar school wordt ondersteuning en begeleiding naar werk belangrijker. Dit was al zo bij Entreeleerlingen, maar daar zijn nu nieuwe groepen bij gekomen, zoals de jongeren uit het praktijkonderwijs. De ministers van OCW en SZW stimuleren daarom verbinding met andere gemeentelijke domeinen, zoals het arbeidsmarktdomein en het zorgdomein. Door de uitbreiding met nieuwe doelgroepen zal de rol van RMC veranderen en wordt er meer verwacht. De kerntaak van RMC (monitoren en doorverwijzen), wordt uitgebreid met de taken coördineren en verbinden. RMC wordt informatiemakelaar, die op basis van beschikbare informatie andere organisaties in het gemeentelijk domein of onderwijsveld in beweging brengt. RMC beschikt hiervoor over (leerling)informatie van met name de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), Leerling Basis Administratie, Structuur Uitvoering Werk en Inkomen (SUWI) en Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) en moet deze informatie actief analyseren om op basis daarvan de activiteiten van andere organisaties voor deze doelgroep aan te sturen.

In 2016 heeft de nieuwe rol van RMC vorm gekregen in de zogenaamde aanvullende bestuurlijke afspraken die door RMC regio ZHZ en arbeidsmarktregio's Drechtsteden en Gorinchem zijn ondertekend. Hierin hebben verschillende organisaties afgesproken om onder aansturing van RMC intensief te gaan samenwerken om jongeren die al langer niet meer naar school gaan, op te sporen en te ondersteunen naar (leer)werk of school. Deze zogenaamde matchmakeraanpak voorziet in intensieve begeleiding door een matchmaker van jongeren op alle leefterreinen waarop de jongere problemen ervaart die leren en/of werken in de weg staan. Deze aanpak heeft eind 2016 landelijke publiciteit gekregen en werd door het Verweij-Jonker instituut genoemd als een veelbelovende aanpak. Desondanks geven de eerste ervaringen aan dat de doelstelling om op deze wijze 300 jongeren succesvol te begeleiden uiterst ambitieus is.

Dienstverlening LVS onder druk

DG&J heeft in 2016 met een minimale formatie en bezetting gewerkt aan preventie een aanpak van schoolverzuim en schooluitval. Ingrado (het formatiemodel van de brancheorganisatie voor leerplicht en voortijdig schoolverlaten) berekent voor een regio met de omvang van Zuid-Holland Zuid een formatie van 19-21 fte consulent LVS om preventief te kunnen handelen met een gemiddelde intensiteit. Sinds het dekkingsplan 2015 heeft DG&J echter een formatie van 13 fte consulent LVS. Eind 2016 leidde de mismatch tussen enerzijds het aantal verzuimmeldingen en overige vragen aan LVS (onder andere begeleiding voortijdig schoolverlaters, beoordelen vrijstellingsverzoeken) en anderzijds de aanwezige capaciteit, tot langere doorlooptijden en minder passende dienstverlening (afhandeling van sommige verzuimmeldingen per brief in plaats van in een gesprek met de verzuimende leerling).

Wat hebben wij gedaan?

Product	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Leerplicht en kwalificatieplicht	Afhandeling van relatief en absoluut verzuimmeldingen, van waarschuwing tot proces verbaal, binnen - voor zover van toepassing - daarvoor geldende termijnen.	In het kalenderjaar 2016 zijn er in totaal 2227 meldingen van relatief en absoluut verzuim afgehandeld met een waarschuwing, Halt verwijzing, zorgverwijzing en/of een proces verbaal. 75% van de meldingen is binnen de normtijd van 5 werkdagen in behandeling genomen. Dit lage percentage is het gevolg van de beperkte

		capaciteit.
	Toetsen beroep op vrijstelling, beslissen over vervangende leerplicht, beslissen op verzoeken tot tijdelijke onderbreking, binnen daarvoor geldende termijnen.	In totaal zijn er 84 (waarvan 3 afgewezen) verzoeken gedaan voor tijdelijke onderbreking van de kwalificatieplicht, 35 besluiten over vervangende leerplicht en 203 (waarvan 13 afgewezen) beroepen op vrijstelling op grond van artikel 5. Deze zijn binnen de geldende termijn van 3 maanden afgehandeld.
	Preventief handelen ter beperking en zo mogelijk voorkoming van verzuim en uitval bij zorgsignalen. Hiertoe deelnemen aan relevante overlegstructuren van het onderwijs.	Consulenten LVS nemen structureel deel aan het ondersteuningsteam op de vo-scholen en mbo-instellingen. Bij aanpak van schoolverzuim gaat tijdens het onderzoek veel aandacht uit naar de achtergrond van het verzuim. Om gezamenlijk tot overeenstemming te komen over de juiste passende ondersteuning voor de leerling, is samenwerking met andere instanties noodzakelijk. Ook geven de consulenten periodiek voorlichting aan het onderwijspersoneel over de wet- en regelgeving voor verzuim en voortijdig schoolverlaten. In het kalenderjaar 2016 hebben de consulenten 15 keer op vo-scholen en 25 keer op mbo-instellingen voorlichting gegeven.
	Voeren casuoverleg leerplicht met OM, Raad voor de kindbescherming en gecertificeerde instellingen	In het kalenderjaar 2016 zijn 84 zaken van zorgwekkend schoolverzuim besproken in het casuoverleg leerplicht.
VSV	Onderwijs faciliteren in het warm overdragen van leerlingen die dreigen uit te vallen bij overstap VO-MBO en MBO-MBO. Aanbieden trajectbegeleiding aan leerlingen die uitvallen of dreigen uit te vallen.	In 2016 zijn in totaal 3.783 jongeren gevolgd vanaf de fase van aanmelding, voorafgaand aan het vmbo-examen, tot het definitief starten van een vervolgopleiding bij een vervolgschool in het nieuwe schooljaar. Van deze jongeren zijn 88 risico jongeren door LVS intensief begeleid naar een vervolgopleiding en/of een alternatief traject dat voldoet aan de kwalificatieplicht.
	Aansluiten op regionale arbeidsmarkten	In 2016 zijn de aanvullende bestuurlijke afspraken getekend door UWV, RMC en 2 arbeidsmarktregio's (AMR) Gorinchem en Drechtsteden. Hierin spreken de organisaties een extra inspanning te leveren om de positie van kwetsbare jongeren te versterken. Dit heeft in maart geleid tot de start van één

		MatchMaker voor AMR Drechtsteden. Sinds november 2016 is deze aanpak uitgebreid naar AMR Gorinchem en zijn een 2 ^{de} en 3 ^{de} MatchMaker en een lijst-manager toegevoegd.
	RMC coördinatie: gemeentelijke regie op de uitvoering van het VSV-convenant 2012-2015 en verlengingsjaar 2016.	In 2016 zijn 3 projecten uitgevoerd die zijn opgenomen in het regionaal programma VSV. Het betreft de Zomeractie en de Overstap. Ook is geëxperimenteerd met een datagestuurde verzuimaanpak. Hierbij wordt risicovol verzuim opgespoord op basis van een voorspellingsmodel.
	RMC-coördinatie: het realiseren van een passend netwerk in de regio ZHZ	In 2016 heeft de RMC-coördinator projectleiding gegeven aan de ontwikkeling van een nieuw regionaal VSV programma voor de komende jaren. Dit programma is door alle partijen in september ondertekend.
	Verbreding RMC-doelgroep naar kwetsbare jongeren uit praktijkscholen en voortgezet speciaal onderwijs.	In 2016 is het vsv-beleid vernieuwd. Samen met sociale diensten, uvv en de scholen is een sluitende aanpak ontwikkeld die in Nederland tot een van voorbeelden behoort. Het RMC vervult hierin een monitorrol. Jongeren die uitvallen, worden opgespoord en weer in contact gebracht met de school van herkomst (nazorgplicht scholen).

Hoe hebben wij dit gemeten?

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2015	Realisatie 2016
Alle jongeren in beeld	Percentage absoluut verzuimers in beeld	100%	80%	85% Beter zicht op niet-ingeschreven jongeren dan in 2015 dankzij combinatie van administratieve verbeteringen bij LVS, scholen en DUO.
Doorlooptijd van processen	Doorlooptijd van een vrijstelling binnen 3 maanden	100%	100%	95% Oorzaak van afwijking ligt in capaciteitsgebrek
Klanttevredenheid	Mate van tevredenheid bij jongeren/ouders en ketenpartners	7,0	8,1	Geen nieuwe meting gedaan

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Leerplicht	1.830	1.424	-406	1.811	1.424	-387	19	0	-19
RMC/VSV	976	1.079	103	1.021	1.117	96	-45	-38	7
Saldo baten en lasten	2.806	2.503	-303	2.832	2.541	-291	-26	-38	-12
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	2.806	2.503	-303	2.832	2.541	-291	-26	-38	-12

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
	Leerplicht				
A.	Doorbelasting	I	-19	0	19
	<i>Subtotaal</i>		-19	0	19
	RMC/VSV				
A.	Doorbelasting - Algemeen	I	-7	0	7
B.	Operationeel budget	I	28	14	-14
C.	Project matchmaker	I	24	24	0
	<i>Subtotaal</i>		45	38	-7
			Lasten	Baten	Saldo
	Saldo baten en lasten		26	38	12
	Mutatie reserves		0	0	0
	Gerealiseerd resultaat		26	38	12

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting:

A. Doorbelasting

Het resultaat op de doorbelasting wordt nader toegelicht in paragraaf 2.A.6. Algemene dekkingsmiddelen.

B. Operationeel budget

Het betreft hier diverse over- en onderschrijvingen op onder andere personeel.

C. Matchmaker

In het najaar van 2016 is besloten om het project matchmaker te intensiveren. Hierdoor zijn de lasten toegenomen. Tegenover deze lasten staan aanvullende subsidie inkomsten.

2.A.4. Programma 4 Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Wat hebben wij bereikt?

De DG&J heeft de verantwoordelijkheid voor beleid en contractmanagement voor de JGZ namens de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid. In 2016 is de beleidssturing op de JGZ en het contractmanagement JGZ binnen DG&J geïntensiveerd.

De jeugdgezondheidszorg heeft een belangrijke preventieve en signalerende taak vanuit de publieke gezondheid. Dit belang is alleen maar groter geworden in het relatie tot de veranderingen in het sociaal domein gekoppeld aan de transities/decentralisaties (Jeugd en Wmo) van het Rijk naar gemeenten. De noodzakelijke vernieuwing en modernisering van de JGZ in aansluiting op de transities/decentralisaties kreeg in 2016 verder vorm.

Om de (door)-ontwikkeling van de JGZ vorm en inhoud te geven is een *bestuursopdracht JGZ 2016-2017* opgesteld. Op basis van deze bestuursopdracht is een *beleidsverkenning* uitgevoerd naar de positionering, rollen, taken en verantwoordelijkheden, vernieuwing en modernisering van de JGZ in relatie tot de veranderingen in het sociaal domein.

Daarnaast is een *evaluatie van de dienstverlening JGZ* uitgevoerd over de periode 2015-2016. Hierin is specifiek gekeken naar het functioneren van de JGZ, het dienstverleningsconcept, innovatie (o.a. flexibilisering contactmomenten), positionering, rolverdeling, samenwerking in het veld, processen en organisatie, sturing en verantwoording. De conclusies en aanbevelingen uit de beleidsverkenning en de evaluatie zijn vertaald naar een *programmaplan JGZ* voor de komende periode.

Wat hebben wij gedaan?

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	Bestuursopdracht JGZ	In het kader van de bestuursopdracht JGZ is in 2016 een evaluatierapportage (door bureau AEF) opgeleverd op basis waarvan het programmaplan JGZ is ontwikkeld, waarin gefaseerd uitvoering wordt gegeven aan 9 in het programma benoemde bouwstenen.
	Vroegtijdig signaleren van stoornissen en het voorkomen van problemen op lichamelijk, psychisch en sociaal gebied.	Vroegtijdig signaleren is goed ingebed in het kernproces van de JGZ. De ontwikkeling gaat in de richting van risico-gestuurd werken.
	Het verbeteren van afstemming en samenwerking tussen instellingen en professionals en direct aansturen op het gebied van jeugd (gezondheidszorg).	De lokale verbindingen met jeugdteams en sociale teams zijn in 2016 verder geïntensiveerd.
Jeugd Preventie Team (JPT)	Subsidiering van het Jeugd Preventie Team (JPT)	Is in 2016 conform uitgevoerd. Vanaf 2017 wordt het JPT ondergebracht bij de Stichting Jeugdteams ZHZ.

Hoe hebben wij dit gemeten?

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Normering	Realisatie 2015	Realisatie 2016
Alle kinderen van 0 tot 19 jaar zijn in beeld	Percentage kinderen die op de contactmomenten zijn gezien	100%	92%	94,4%
Kinderen met een extra zorgbehoefte krijgen deze ook	Percentage kinderen met een extra zorgbehoefte dat een passend aanbod krijgt	Nader te bepalen	7,13%	5,81%
Klanttevredenheid	Mate van tevredenheid bij jongeren/ouders en ketenpartners	7	7	8,1

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Jeugdgezondheidszorg	10.187	10.522	335	10.149	10.522	373	38	0	-38
Jeugdpreventieteam	316	314	-2	316	314	-2	0	0	0
Saldo baten en lasten	10.503	10.836	333	10.465	10.836	371	38	0	-38
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	10.503	10.836	333	10.465	10.836	371	38	0	-38

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
A.	Doorbelasting	I	-3	0	3
B.	Operationeel budget	I	-35	0	35
	Saldo baten en lasten		-38	0	38
	Mutatie reserves		0	0	0
	Gerealiseerd resultaat		-38	0	38

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting:

A. Doorbelasting

Het resultaat op de doorbelasting wordt nader toegelicht in paragraaf 2.A.6. Algemene dekkingsmiddelen

B. Operationeel resultaat

Zowel de personele lasten als de lasten voor bestuursopdracht (AEF consult) vallen lager uit.

2.A.5. Programma 5 Bestuur en organisatie

Wat hebben wij bereikt?

Met het ontwikkelen van een integraal kennisprogramma willen we verbinding maken tussen onderzoek, beleid en praktijk. Het kennisprogramma geeft inzicht in de huidige en toekomstige onderzoeks- en kennisontwikkelingstaken van de DG&J en de onderlinge samenhang tussen de verschillende activiteiten. Het kennisprogramma geeft richting aan de kennisontwikkeling rondom preventie in de publieke gezondheid. Uiteindelijk is het doel van het programma een continue en samenhangende lijn van onderzoek en kennisontwikkeling te waarborgen ten behoeve van beleid en praktijk, waarbij het verbinden en ontsluiten van kennis voor gemeenten, ketenpartners en inwoners centraal staat.

Wat hebben wij gedaan?

In 2016 is samen met gemeenten het meerjarige kennisprogramma 2016 -2019 ontwikkeld. In het onderstaande tabellen zijn de onderdelen van het kennisprogramma schematisch weergegeven. Het betreft de uitvoering van de wettelijke monitoringstaken 2016 en de in het kennisprogramma benoemde vier ontwikkellijnen. Deze ontwikkellijnen worden in de periode 2016 -2019 gefaseerd tot uitvoering gebracht.

Wettelijke monitor taken 2016
Uitvoering Monitor Volwassenen en ouderen
Actualisatie toekomstverkenning

Ontwikkellijnen	Wat
Positieve gezondheid	<ul style="list-style-type: none">• Longitudinale ontwikkeling gezondheid statushouders• Onderzoek Gezond Nieuw-Lekkerland (OHRA-NUTS fonds)• Draagvlak verwerven voor 'leefwereld' onderzoek• Uitwerken van positieve gezondheid voor publieke gezondheid
Jeugd heeft de toekomst	<ul style="list-style-type: none">• Houding ouders middelengebruik 16/17 jarigen• Organisatie JGZ en jeugdhulp• Ontwikkelen 'Staat van de Jeugd ZHZ'
Gezondheidsbescherming	<ul style="list-style-type: none">• Risicoprofiel antibiotica resistentie• Kennisontwikkeling omgevingswet• Voorbereiden kennisatelier lage vaccinatiëgraad
Wmo en maatschappelijke zorg	<ul style="list-style-type: none">• Kennisatelier kwetsbare groepen in de wijk

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Kennisprogramma	Ontwikkelen van een integraal kennis-programma met daarin de wettelijke monitoringtaken en aanvullend (epidemiologisch of toegepast) onderzoek.	Kennisprogramma is ontwikkeld. Samen met gemeenten is een jaarplan opgesteld met concrete onderzoeksactiviteiten voor de komende periode.
	Monitor Volwassenen en ouderen	Monitor Volwassenen en ouderen is uitgevoerd (<i>rapportage 1^e kwartaal 2017</i>).
	Toekomstverkenning	Actualisatie (op onderdelen) van de Toekomstverkenning is gerealiseerd (<i>zie ook onze website</i>).

Hoe hebben wij dit gemeten?

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Klanttevredenheid	Mate van toepassing van de Toekomstverkenning door gemeenten en partners.	Meting vindt eens in de vier jaar plaats, eerstvolgende meting is in 2019.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en organisatie	1.341	12	-1.329	1.105	-11	-1.116	236	23	-213
Saldo baten en lasten	1.341	12	-1.329	1.105	-11	-1.116	236	23	-213
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.341	12	-1.329	1.105	-11	-1.116	236	23	-213

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
A.	Doorbelasting	I	-42	0	42
B.	Gezondheidsmonitor	I/S	-144	-35	108
C.	Operationeel budget	I	-50	12	62
	Saldo baten en lasten		-236	-23	213
	Mutatie reserves		0	0	0
	Gerealiseerd resultaat		-236	-23	213

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting:

A. Doorbelasting

Het resultaat op de doorbelasting wordt nader toegelicht in paragraaf 2.A.6 Algemene dekkingsmiddelen.

B. Gezondheidsmonitor

Periodiek vindt een gezondheidsmonitor plaats onder 0-12 jarigen, 12-18 jarigen en volwassenen en ouderen plaats. De lasten die met een gezondheidsmonitor gepaard gaan, wisselen per onderzoek. De dekking van deze onderzoeken vindt plaats middels de inwonerbijdrage. Om de inwonerbijdrage gelijk te houden dient jaarlijks een gelijkblijvend deel te worden gereserveerd. Gebleken is dat de afgelopen jaren de reservering voor de diverse gezondheidsmonitoren niet op een juiste wijze heeft plaatsgevonden. Dit heeft ertoe geleid dat in plaats van aan de batenkant, de reservering aan de lastenkant heeft plaatsgevonden.

Daarnaast is gebleken dat de gezondheidsmonitor onder volwassen en ouderen en de monitor onder 0-12 jarigen beide € 25.000 voordeliger uitvielen dan begroot. Dit omdat de personele inzet binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen.

C. Operationeel budget

Het operationeel resultaat is voornamelijk het gevolg van ontstane vacature ruimte die langer heeft open gestaan dan was voorzien.

2.A.6. Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal	300	6.038	5.738	1.202	6.083	4.881	-902	-45	857
Saldo baten en lasten	300	6.038	5.738	1.202	6.083	4.881	-902	-45	857
Mutaties reserves	0	300	300	0	283	283	0	17	17
Gerealiseerd resultaat	300	6.338	6.038	1.202	6.366	5.164	-902	-28	874

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
A.	Doorbelasting	I	0	0	0
B.	Bovenformatieve medewerkers	I	1.026	0	-1.026
C.	Vakantiegeld reservering ivm IKB	I	-19	0	19
D.	Teveel betaalde BTW	I	-124	0	124
E.	ICT	I	-17	0	17
F.	Diversen	I	36	45	9
	Saldo baten en lasten		-902	-45	857
E.	Mutatie reserves		0	-17	-17
	Gerealiseerd resultaat		-902	-28	874

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Toelichting:

A. Doorbelasting

Door middel van doorbelasting worden lasten van onder andere staf, bedrijfsvoering, SCD en andere overhead doorbelast naar de producten van DG&J. Ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage is € 235.000 minder doorbelast dan wat was begroot. Dit betreft onder andere een voordeel op inhuur en advies (€ 90.000), personele lasten (€ 50.000), onvoorziene baten (€ 50.000) en een voordeel op de huisvesting (€ 10.000). Onderdeel van de begrote doorbelasting waren tevens de lasten voor de eerste groep bovenformatieve medewerkers (begroot € 25.000). Om een (in)direct verband te behouden tussen de baten en lasten die behoren tot een specifiek product zijn de lasten die samen hangen met bovenformativiteit niet doorbelast naar de producten maar zijn ten laste gebracht van de algemene dekkingsmiddelen.

B. Bovenformatieve medewerkers

In paragraaf 3.5, onder personeel, worden deze lasten nader toegelicht.

C. 7 maanden vakantiegeld

De daadwerkelijke reservering van de 7 maanden vakantiegeld valt lager uit dan hetgeen bij de jaarrekening 2015 was voorzien. Dit is voornamelijk het gevolg van diverse vacatures die langer hebben open gestaan dan wat was voorzien.

D. Boekenonderzoek omzetbelasting belastingdienst

Als gevolg van het op afstand zetten van de JGZ zijn aan het SCD frictiekosten betaald. Dit omdat de omvang van dienstverlening die werd afgenomen van het SCD hiermee afnam. Over deze frictiekosten is destijds BTW betaald. Gebleken is dat een groot deel van deze BTW vanuit het BTW compensatiefonds verhaald kan worden, waardoor incidenteel ongeveer € 175.000 aan de lastenkant vrijvalt. Daarnaast is gebleken dat op diverse posten te weinig aan belasting is afgedragen. Dit heeft geleid tot een naheffing van € 51.000.

E. ICT

Gebleken is dat een aantal ICT applicaties aan groot onderhoud en/of vervanging toe waren. Ter dekking van de hiermee gepaarde lasten is van het jaarrekeningresultaat 2015 een reserve gevormd van € 50.000. Alle acties, en daarmee uitgaven ter hoogte van € 50.000, stonden op de planning voor 2016. Door ziekte van één van de ICT medewerkers bij DG&J is vertraging in de uitvoering van het onderhoud en vervanging van de applicaties opgetreden. Hierdoor zijn de daadwerkelijke uitgaven, en de samenhangende onttrekking uit de gevormde reserve, lager dan wat bij de 2e bestuursrapportage was geprognosticeerd.

F. Diversen

Betreft hier diverse lasten en baten die niet direct toerekenbaar zijn aan de programma's van DG&J.

2.B. Regionale Ambulance Voorziening

Bij de Regionale Ambulance Voorzieningen (RAV's) in Nederland is veel in beweging en zijn vrijwel alle ketenpartners op zoek naar innovatieve concepten om efficiënt in te kunnen spelen op gewijzigde behoeften van patiënten. Nieuwe partners en samenwerkingsvormen moeten leiden tot duurzame verbetering van kwaliteit van zorg.

2016 wordt voor de RAV inclusief de meldkamer met een minimaal positief financieel saldo afgesloten. Onze reservepositie blijft daarmee op niveau. De trend zoals die blijkt uit het jaarlijks onderzoek Spreiding & Beschikbaarheid uitgevoerd door het RIVM toont aan dat RAV's meer middelen nodig hebben om hun werk goed en verantwoord te kunnen blijven doen. Begin oktober heeft minister Schippers bijna 16 miljoen euro extra beschikbaar gesteld om de ambulancediensten beter in staat te stellen om aan de toenemende vraag te kunnen voldoen; voor 2017 heeft dat voor de RAV geleid tot een verruiming van het budget zodat een ambulance kan worden toegevoegd aan de regio Zuid-Holland Zuid.

Aanleiding voor de budgetverruiming is dat de Nederlandse Zorgautoriteit zich roert en zorgverzekeraars oproept om meer middelen aan RAV's beschikbaar te stellen om aan de 15 minuten prestatienorm te voldoen.

Ook in de afgelopen periode heeft de toegenomen stijging van het aantal spoedritten doorgezet. Niet alleen in onze regio was dat het geval, maar in heel Nederland. Met financiële ondersteuning vanuit de zorgverzekeraars heeft de RAV opdracht gegeven aan het NIVEL om de oorzaken hiervan te onderzoeken. Bevindingen wezen uit dat zowel de maatschappelijke effecten van de stelselwijziging, als ook de verwijzingen door huisartsen een significante rol spelen bij de toename van het aantal ritten. In het najaarsoverleg met de zorgverzekeraars zullen de resultaten worden besproken en worden gezien in hoeverre een operationeel vervolg kan worden gegeven aan deze belangrijke constatering.

Het onderzoek naar de optimale positionering van de RAV door De Praktijk uit Utrecht is afgerond. Naar aanleiding van dat onderzoek heeft het Algemeen Bestuur van de GR DG&J het besluit genomen het advies van De Praktijk over te nemen. De zorgverzekeraars ondersteunen het besluit van het Algemeen Bestuur van de GR DG&J en hebben een financiële incentive verbonden van ruim € 0,4 miljoen aan de realisatie van de herpositionering van de RAV volgens het genoemde rapport van De Praktijk.

De samenvoeging van de meldkamers van Rijnmond en Zuid-Holland Zuid nadert met rasse schreden. Medio november 2017 zal de ingebruikname een feit zijn en zullen rood, wit en blauw samen gaan werken voor de twee regio's vanuit het World Port Center te Rotterdam. De kolommen brandweer, ambulancezorg en politie moeten als een nieuw organisch geheel de samengevoegde regio gaan bedienen. Dit levert de nodige operationele en juridische uitdagingen op. Zeer belangrijke vragen, ook voor de respectieve besturen. Immers: de RAV's blijven voor de wetgever, de Inspectie en de zorgverzekeraars verantwoordelijk voor de kwaliteit en de snelheid van de ambulancezorg in hun eigen regio. Dat maakt "integreren" tot een vraagstuk met vele geleidingen en operationele mogelijkheden. Uiteindelijk zal de samenvoeging van beide meldkamers moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering van de ambulancezorg voor de inwoners van Zuid-Holland Zuid. Inmiddels is duidelijk dat de meldkamer vanaf 2018 ongeveer € 0,2 tot 0,3 miljoen per jaar meer gaat kosten. Het kwaliteitsuitgangspunt zal echter leidend zijn bij het bepalen van de verschillende opties. Ook moet bedacht worden dat alternatieven, zoals renovatie van de oude meldkamer, hoogst waarschijnlijk duurder

waren geweest. De onzekerheden en risico's voor de RAV worden verder in deze rapportage nader toegelicht (paragraaf 3.1, risico's en weerstandsvermogen).

2.B.1. Programma Ambulancehulpverlening

Wat hebben wij bereikt?

Product	Activiteit
Ambulance hulpverlening	1 Aannemen, beoordelen en verwerken van spoedeisende hulpvragen
	2 Verzorgen van ambulanceritten in de Regio Zuid-Holland Zuid vanuit een 24x7 beschikbaarheid
	3 Beschikbaarheid voor calamiteiten in de Regio Zuid-Holland Zuid (opgeschaalde zorg)

Wat hebben wij gedaan?

In onderstaande tabel is het aantal ritten van heel 2016 afgezet tegen het resultaat van 2015, gespecificeerd op urgentie.

	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Vershil
Totaal	42.564	43.441	+2.06%
A1	17.981	18.007	+0.14%
A2	7.954	8.365	+5.17%
B	16.629	17.069	+2.65%

Ook dit jaar laat weer een stijging zien ten opzichte van 2015 van overall 2,06%.

Hoe hebben wij dit gemeten?

Kritische succesfactor	Prestatie indicator	Normering	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Duiding
Productie	Aantal declarabele ritten		42.564	43.441	Stijging +2,06% t.o.v. 2015 (1)
	Totaal aantal ritten (inclusief 20% loze en overige niet-declarabele ritten)		51.076	52.129	
Kwaliteit ambulancevervoer	Spoedvervoer A1 < 15 minuten (bij rittenstijging < 3%)	95%	94,3%	94,2%	☹ (2)
	Spoedvervoer A1 < 15 minuten (bij rittenstijging > 3%)	94,75%			
	Spoedvervoer A2 < 30 minuten	98,2%	98,9%	99,1%	☺
	Afwikkeling formele klachten	95%	100%	100%	☺

	zonder tussenkomst klachtencommissie			(van de 15)	
	Calamiteitmeldingen IGZ		4	3	(3)
Veiligheid Management Systeem	Verbetervoorstellen		49	26	
	Incidentmeldingen		56	28	
Betrokkenheid personeel	Ziekteverzuim	5%	4,84%	5,76%	⊗ (4)

- (1) Het aantal declarabele ritten betreft het totaal aantal A1, A2 en B- ritten, echter zonder de niet-declarabele (bijv. loze-) ritten. Per eind september meten we een toename van het aantal declarabele ritten van 2,06%.
- (2) De responspercentages laten een kleine verslechtering zien t.o.v. dezelfde periode in 2015. De overeengekomen 95% (uitgaande van een productiestijging van minimaal 2%) wordt echter nog niet behaald. In de komende jaren 2017 en 2018 wordt hiervoor flink geïnvesteerd in nieuwe uitrijlocaties en extra ambulance-capaciteit.
- (3) Calamiteiten, verbetervoorstellen en incidenten kennen geen norm, maar willen we vanzelfsprekend tot een minimum beperken. Registratie daarvan wordt van groot belang gevonden om daarmee de kwaliteit van de dienstverlening en de bedrijfsvoering te verbeteren.
- (4) Het ziekteverzuim staat onder druk door een aantal langdurig zieken bij het bedrijfsbureau en bij de verzorgenden.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
RAV Ambulancedienst	14.306	14.306	0	15.048	15.119	70	-742	-813	-71
Saldo baten en lasten	14.306	14.306	0	15.048	15.119	70	-742	-813	-71
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	14.306	14.306	0	15.048	15.119	70	-742	-813	-71

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
A.	Budget zorgverzekeraar	S		237	237
B.	Bijdrage ministerie VWS FLO/VOP	I		168	168
C.	Personeelslasten en vrijval voorziening ORT	I	373	249	-124
D.	Overige baten: lagere rentelasten	I		153	153
E.	Bijzondere advies en personeelslasten	I	305		-305
F.	Onderzoek positionering RAV	I	110		-110
G.	Overige baten en lasten	I	-46	5	51
	Saldo baten en lasten		742	812	70
	Mutatie reserves		0	0	0
	Gerealiseerd resultaat		742	812	70

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

Afwijkingen van de begroting:

- Het definitieve RAV-budget van de zorgverzekeraars 2016 is uiteindelijk € 237.000 hoger vastgesteld dan begroot;
- De RAV ontvangt over 2016 € 168.000 meer bijdrage van het ministerie VWS voor de regeling levensloop dan begroot. De hoogte van deze bijdrage is niet altijd goed te voorzien omdat deze afhankelijk is van keuzes van medewerkers kort voor het begrotingsjaar;
- De personeelslasten overschrijden het budget met € 373.000. Een belangrijk deel van de hogere personeelslasten worden gecompenseerd door de vrijval uit de voorziening onregelmatigheidstoelage (ORT) voorgaande jaren van € 249.000. In 2016 is obv de CAO een eenmalige nabetaling ORT afgewikkeld.
- Omdat de RAV volledig gefinancierd is met eigen middelen vanuit de zorgverzekeraars zijn er geen financieringslasten; de reservering rentelasten 2015 € 75.000 en begroting 2016 € 78.000 vallen daardoor vrij en leiden tot een positief saldo van € 153.000;
- Als gevolg van de duurzaam verstoorde arbeidsverhouding met een medewerker zijn er bijzondere advies- en personeelskosten gemaakt met een omvang van totaal € 305.000;
- In 2016 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de optimale positionering van de RAV in de toekomst. Hierdoor is de post externe advieskosten overschreden met € 110.000;
- De overige baten en lasten wijken per saldo € 51.000 positief af van de begroting

Per saldo bedraagt het positieve resultaat op het programma Ambulancezorg € 70.000.

2.B.2. Programma Meldkamer Ambulancezorg

Wat hebben wij bereikt?

Meldkamer en ambulance zijn nauw verbonden. Zie voor de verantwoording van de bereikte doelstellingen de toelichting bij het programma ambulancedienst.

Wat hebben wij gedaan?

In dit deel staat waar het programma meldkamer verantwoordelijk voor is.

Product	Activiteit	
Centrale Post Ambulancevervoer	1	Zorgindicatie, zorgtoewijzing en zorgcoördinatie
	2	Regievoering op paraatheid van ambulances op basis van dynamisch ambulancemanagement

Hoe hebben wij dit gemeten?

Kritische succesfactor	Prestatie indicator	Normering	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Duiding
Productie	Aantal declarabele ritten		42.564	43.441	Stijging +2,06% t.o.v. 2015 (1)
	Totaal aantal ritten (inclusief 20% loze en		51.076	52.129	

	overige niet-declarabele ritten)				
	Intake AMPDS Proza	82,5%	89,6%	90,5%	©(1)

- (1) ProQA zorgt er voor dat 112-meldingen volgens een straks schema van vraag en antwoord worden afgehandeld, zodat zo snel mogelijk duidelijk is hoe spoedeisend een melding is en wat er waarschijnlijk aan de hand is. Hierdoor kan, afhankelijk van de aard van de melding, al binnen 30 seconden tot 2½ minuut een beeld worden gevormd van de toestand van de patiënt, en kan passende medische zorg worden gestuurd. Dat kan een ambulance zijn, maar ook en solo-verpleegkundige of een verwijzing naar de huisarts(enpost).
De score wordt bepaald door het terugluisteren van gevoerde 112-gesprekken en die te toetsen aan het uitvraagprotocol.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
RAV Meldkamer	1.333	1.333	0	1.559	1.570	11	226	237	11
Saldo baten en lasten	1.333	1.333	0	1.559	1.570	11	226	237	11
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	1.333	1.333	0	1.559	1.570	11	226	237	11

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Lasten	Baten	Saldo
A.	Budget zorgverzekeraar	S	0	€ 55	€ 55
B.	Detachering	S	€ 144	€ 181	€ 37
G.	Overige bedrijfslasten	I	82	1	€ -81
	Saldo baten en lasten		€ 226	€ 237	€ 11
	Mutatie reserves		0	0	0
	Gerealiseerd resultaat		€ 226	€ 237	€ 11

*Betreft hier incidenteel (I) of structureel (S) effect

De belangrijke afwijkingen van de begroting zijn de volgende:

- De beschikking van de zorgverzekeraars voor de Meldkamer 2016 is € 55.000 hoger dan begroot.
- De politie kan door het aannamebeleid niet voldoende gekwalificeerde centralisten aannemen. Daardoor neemt de RAV extra nieuwe centralisten in dienst en detachert die vervolgens aan de politie. Daardoor is de detacheringsvergoeding € 181.000 hoger dan begroot; daar staan voor € 144.000 hogere personeelslasten tegenover.
- De overige baten en lasten wijken per saldo € 81.000 af van de begroting.

Per saldo bedraagt het positieve resultaat op het programma Meldkamer € 11.000.

2.C. Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

Wat hebben wij bereikt?

De SOJ ondersteunt de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid bij de uitvoering van hun taken in het kader van de Jeugdwet. De 17 gemeenten hebben hiervoor bevoegdheden gedelegeerd en gemandateerd aan de Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd. De kernactiviteiten van de SOJ bestaan uit het sturen op, ontwikkelen en contracteren van de uitvoering van de jeugdhulp.

In het afzonderlijke Jaarverslag jeugdhulp ZHZ 2016 legt de SOJ verantwoording af over de inhoud van haar werkzaamheden in 2016, aan de hand van de volgende onderdelen:

1. Jeugdhulp ZHZ 2016 in cijfers;
2. Ervaren en leren van de uitvoering;
3. Realisatie BRTA-doelen;
4. Realisatie uitvoeringsprogramma.

In de Jaarstukken 2016 van GR DG&J die nu voor u liggen, is een samenvatting van genoemd jaarverslag opgenomen.

Wat hebben wij gedaan?

In ons Uitvoeringsprogramma jeugdhulp ZHZ 2016 zijn de activiteiten voor 2016 opgenomen. In dit onderdeel wordt een nadere toelichting gegeven op de bereikte resultaten.

Sturen op de uitvoering

Activiteit	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Bespreken van maandrapportages in periodieke driehoeksoverleggen	Gemeenten zijn goed geïnformeerd over (voortgang van activiteiten van) Stichting Jeugdteams ZHZ en SOJ en over gebruik van jeugdhulp in ZHZ.	<ul style="list-style-type: none">▪ Driehoeksoverleggen zijn periodiek gevoerd, afgestemd op wensen van gemeenten.▪ Gemeenten hebben maandelijks en per kwartaal rapportages ontvangen. Rapportages geven steeds beter beeld gegeven van gebruik van jeugdhulp.
Doen van voorstel aan gemeenten of Algemeen Bestuur voor bijsturing bij dreigende budgetoverschrijding	Gemeenten en/of Algemeen Bestuur hebben voorstel ontvangen voor bijsturing bij dreigende budgetoverschrijding.	<ul style="list-style-type: none">▪ In knoppennotitie is voorstel opgenomen voor bijsturing vanwege dreigende budgetoverschrijding. Algemeen Bestuur heeft op 7 juli 2016 ingestemd met voorstel.▪ Colleges zijn per brief geïnformeerd met daarin tekstvoorstel voor raadsinformatiebrief.▪ Bijsturing heeft plaatsgevonden door afromen overschotten aanbieders, extra investering van € 1,6 mln. en inzet van (begroot) innovatiebudget van € 0,6 mln.

Ontwikkelen van de uitvoering

Activiteit	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Uitvoeren van de op 10 maart 2016 vastgestelde Transformatieagenda jeugdhulp 2016-2018	Bereiken van in Uitvoeringsprogramma jeugdhulp ZHZ 2016 opgenomen beoogde resultaten 2016 op de volgende thema's: zelfredzaamheid, triage, transformatie, 18-/18+, Veilig Thuis, beschermingstafel en jeugdbescherming, jeugdtafel en jeugdreclassering, zorglandschap, nieuwe aanbieders, outcome, digitaal jeugdhulpdossier, cliëntenparticipatie, versterking basisvoorzieningen, jeugdhulp dichtbij, regionale formule jeugdteams, specialistische multidisciplinaire diagnostiek en advies, samenwerking huisartsen, administratieve lastenverlichting, gezinsaanpak, crisisdienst, budgetverantwoordelijkheid, sturingsinformatie, solidariteit.	Voor een uitgebreide inhoudelijke toelichting verwijzen wij naar het afzonderlijke Jaarverslag jeugdhulp ZHZ 2016.

Contracteren van de uitvoering

Activiteit	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Herzien contracten		
Doen van voorstel aan Algemeen Bestuur voor herziening contracten	Tijdig kunnen inspelen op wisselende zorgvraag.	10 % van het voor de regionale zorgmarkt beschikbare budget is gereserveerd om fluctuaties in zorgvraag snel en accuraat te kunnen opvangen.
Vorbereiden contractering 2018 en verder		
Doen van voorstel aan Algemeen Bestuur voor wijze van contractering 2018 en verder	Inkoopkader waarbinnen het voor ZHZ noodzakelijke zorgaanbod tijdig en adequaat gecontracteerd wordt. Hierbij rekening houdend met zorgvormen die vragen om vaste infrastructuur.	Transformatieberaad en Sturingsoverleg hebben input geleverd voor inkoopkader. In december 2016 is eerste visie gepresenteerd aan brede vertegenwoordiging van aanbieders. Feedback op presentatie wordt meegenomen bij uitwerking inkoopkader.
Contractmanagement		
Periodieke gesprekken met strategische partners (jeugdhulpaanbieders met contractwaarde > € 100.0000	Sturen op toereikendheid totale zorgmarkt binnen financiële kaders en stimuleren transformatie.	Periodiek, afgestemd op wederzijdse behoefte.
Periodieke gesprekken met jeugdhulpaanbieders met contractwaarde < € 100.000	Idem.	Idem.
Periodieke gesprekken met	Sturen op voortgang en	Manager Inkoop heeft maandelijks

Activiteit	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Stichting Jeugdteams Zuid-Holland Zuid	ontwikkeling jeugdteams.	gesprekken gevoerd met bestuurder van Stichting Jeugdteams. Eenmaal per 6 weken is bestuurlijk overleg gevoerd.

Verantwoorden van de uitvoering

Activiteit	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Begroting 2017 en bestuursrapportages 2016		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanbieden ontwerpbegroting 2017 aan Dagelijks Bestuur. ▪ Verzending begroting naar raden deelnemende gemeenten. ▪ Aanbieden definitieve begroting aan Algemeen Bestuur ter vaststelling 	Algemeen Bestuur heeft ontwerp-begroting 2017 ontvangen voor informeren van gemeenteraden en vervolgens definitieve begroting 2017 ter vaststelling.	Algemeen Bestuur heeft op 15 december 2016 definitieve begroting 2017 vastgesteld, inclusief begrotingswijziging.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dagelijks Bestuur informeert Algemeen Bestuur in de eerste tussentijdse rapportage ▪ Dagelijks Bestuur informeert Algemeen Bestuur in de tweede tussentijdse rapportage 	Dagelijks Bestuur heeft twee bestuursrapportages ontvangen voor informeren van Algemeen Bestuur.	Algemeen Bestuur heeft op 7 juli 2016 eerste bestuursrapportage vastgesteld en op 15 december 2016 tweede bestuursrapportage, inclusief begrotingswijziging.
Uitvoeringsprogramma 2017		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aanbieden ontwerpprogramma aan Dagelijks Bestuur. ▪ Bespreken ontwerp-uitvoeringsprogramma met gemeenten op subregionaal niveau. ▪ Aanbieden uitvoeringsprogramma aan Algemeen Bestuur ter vaststelling. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dagelijks Bestuur heeft ontwerp-programma ontvangen om voor te leggen ter consultatie aan gemeenteraden. ▪ Ontwerp-uitvoeringsprogramma is besproken met gemeenten op subregionaal niveau. ▪ Algemeen Bestuur heeft uitvoeringsprogramma ontvangen ter vaststelling. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dagelijks Bestuur heeft op 6 oktober besloten ontwerpuitvoeringsprogramma ter consultatie voor te leggen aan gemeenteraden. Colleges zijn op 14 oktober verzocht hun raden om een reactie te vragen. ▪ Ontwerp-uitvoeringsprogramma is in subregionale bijeenkomsten besproken met gemeenteraadsleden. ▪ Algemeen Bestuur heeft op 23 februari 2017 Uitvoeringsprogramma jeugdhulp ZHZ 2017 vastgesteld.

Hoe hebben wij dit gemeten?

De inspanningen van de SOJ zijn erop gericht dat jeugdigen gezond en veilig opgroeien, kansen krijgen om zich te ontwikkelen en naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. In 2014 zijn in het beleidsplan jeugdhulp Zuid-Holland Zuid de gewenste effecten van de uitvoering van de jeugdhulp beschreven. Deze effecten zijn vervolgens geoperationaliseerd in het Beleidsrijk Regionaal Transitie Arrangement (BRTA) in maatschappelijke resultaten en doelen met bijbehorende indicatoren. Onze invloed op een belangrijk deel van de resultaten en doelen is beperkt. Bovendien zijn we voor het

meten ervan grotendeels afhankelijk van derden; de benodigde informatie blijkt onvoldoende beschikbaar, onvolledig en niet actueel. Hieronder vindt u onze verantwoording over het behalen van de resultaten en doelen. Voor de nieuwe beleidsperiode willen we samen met gemeenten resultaten en doelen formuleren die dichterbij de opdracht van de SOJ liggen en die we zelf kunnen meten.

In tegenstelling tot de andere programma's wordt binnen dit programma ook de ambitie 2018 weergegeven.

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Ambitie 2018	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016
Jeugdigen in ZHZ groeien gezond en veilig op	% jeugdigen dat goede gezondheid ervaart	Gelijk	86% (2011)	82%	- ¹
	% jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdhulp	Afname	-	11%	13%
	aantal jeugdigen waarover een melding is gedaan bij Veilig Thuis	-	-	2,1%	2,7%
	aantal jeugdigen dat betrokken was bij uitgevoerde onderzoeken door Veilig Thuis	-	-	2.211	2.813
	aantal verzoeken aan rechtbank tot opleggen jeugdbeschermingsmaatregel	-	-	260	339
	aantal jeugdigen met maatregel jeugdreclassering	-	-	195	196
Jeugdigen krijgen kansen zich te ontwikkelen en naar vermogen mee te doen	% jongeren dat bij iemand terecht kan/sociale steun ervaart vanuit opvoedomgeving	Stijging	-	-	-
	% jongeren dat sociale steun ervaart van vrienden/familie	Stijging	98%	-	-
	% jongeren dat goede ouder-kind relatie ervaart thuis	Gelijk	96%	86%	-
	% jongeren dat school leuk vindt	Gelijk	92%	63%	-
	% voortijdig	Afname	1,8%	1,7%	-

¹ Een '-' in deze tabel duidt erop dat er geen meting is uitgevoerd of geen (geschikte) informatie voorhanden is. Dit omdat deze informatie beschikbaar dient te worden gesteld door derde partijen en deze informatie nog niet voorhanden is.

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Ambitie 2018	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016
	schoolverlaters				
	% geslaagden voor mbo-diploma/niveau 2 of hoger	Stijging	13,3%	14,2%	-
	% niet werkende werkzoekende jongeren	Afname	-	0,24%	0,13%
	% jongeren dat uitkering krijgt	Afname	-	4,83%	4,62%
	% kinderen met risico op armoede, kind dat leeft in huishouden met inkomen onder lage inkomensgrens	Afname	10,2% (2013)	-	-
Jeugdhulp (in al zijn geledingen) zorgt ervoor dat problematiek afneemt	Afname problematiek	Bij 80% cliënten wordt afname problematiek	-	-	-
	Toename zelfredzaamheid	Toename zelfredzaamheid bij jeugdigen en opvoeders	-	-	-
Cliënten zijn tevreden over de hulp en er is zo weinig mogelijk uitval	Tevreden over gedecentraliseerde jeugdhulptaken	Gemiddeld 7,0	-	-	-
	% reguliere beëindiging hulptraject	Stijging	-	-	-
Versterking van preventie en licht ambulante hulp leiden tot een afname van het beroep op en de kosten van dure vormen van jeugdhulp	Afname aantal geholpen jeugdigen regionale zorgmarkt t.o.v. 1/1/2015	-15%	-	10%	10,2%
	Afname regionale zorgmarkt op budgetniveau t.o.v. 1/1/2015	-15%	-	-	-
	% dat terugvalt in problematiek na beëindiging traject	Afname	-	-	-
100% van de gezinnen met meervoudige (complexe) problematiek binnen het jeugddomein wordt geholpen volgens de methodiek 1 gezin, 1 plan, 1 begeleider	Er is een gedragen systeem waarin is te zien of een gezin al ergens in zorg is	Aanwezig	-	-	-
	We evalueren en verbeteren het systeem	Aanwezig	-	-	-
Vanaf 1 januari 2015	Jeugdigen geholpen	Binnen budget	-	Ja	Nee

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Ambitie 2018	Realisatie 2014	Realisatie 2015	Realisatie 2016
worden alle gedecentraliseerde jeugdhulptaken uitgevoerd binnen de gebundelde rijksmiddelen van de 17 gemeenten	met beschikbaar budget Kosten per traject	Gedaald	-	-	-

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Actuele begroting			Realisatie			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Serviceorganisatie Jeugd	98.522	98.522	0	102.734	102.734	0	4.212	4.212	0
Saldo baten en lasten	98.522	98.522	0	102.734	102.734	0	4.212	4.212	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	98.522	98.522	0	102.734	102.734	0	4.212	4.212	0

(bedragen x € 1.000)

	Realisatie 2016	Realisatie 2015	Actuele begroting 2016	Prognose 2e burap	Realisatie 2016 -/- raming na wijziging	Realisatie 2016 -/- realisatie 2015	Realisatie 2016 -/- prognose 2e burap
Regionale zorgmarkt	70.798	69.771	67.053	69.900	3.745	1.027	898
LTA	10.112	8.526	7.800	9.300	2.312	1.586	812
PGB	6.770	8.842	8.000	5.500	-1.230	-2.072	1.270
Stichting Jeugdteams	11.874	11.143	12.200	11.800	-326	731	74
Service-organisatie	3.180	2.455	3.469	3.200	-289	725	-20
Totaal lasten	102.734	100.737	98.522	99.700	4.212	1.997	3.034
Baten	102.734	100.737	98.522	98.522	4.212	1.997	4.212
Resultaat	0	0	0	-1.178	0	0	1.178

Het negatieve resultaat 2016 van € 1.254.303 is in overeenstemming met de methodiek van resultaat bepaling als bate en vordering op de gemeenten opgenomen.

In de prognose zijn de vrijval van de voorzieningen PGB en regionale zorgmarkt (€ 2,7 miljoen) en de bijdrage van de DG&J voor het Jeugd Preventie Team (€ 0,3 miljoen) in mindering gebracht op de posten PGB en regionale zorgmarkt. In de jaarrekening zijn deze als baten opgenomen.

Afwijkingen ten opzichte van de prognose, raming na wijziging en realisatie 2015

Regionale zorgmarkt

De Regionale zorgmarkt is € 0,9 miljoen hoger dan de prognose bij de 2e burap. Voor € 0,6 miljoen wordt dit veroorzaakt doordat in de jaarrekening de vrijval van de voorziening zorginkoop als opbrengst is opgenomen en er een nieuwe verplichting nog te betalen zorginkoop onder de kosten is opgenomen. Voor € 0,3 miljoen wordt dit

veroorzaakt doordat de bijdrage van de DG&J voor het Jeugd Preventieteam in de prognose in mindering op de kosten is gebracht en in de jaarrekening als opbrengst verantwoord (de netto te betalen subsidie door de Serviceorganisatie is als last opgenomen in de prognose; sinds 2016 verstrekt de Serviceorganisatie de gehele subsidie vanuit de GR DG&J).

Ten opzichte van de raming zijn de kosten € 3,7 miljoen hoger. De administratieve-classificering verschillen (€ 0,9 miljoen) zijn hierboven toegelicht. De toename tot prognose is veroorzaakt door het feit dat de forse kortingen die zijn doorgevoerd op de budgetten van zorgaanbieders niet geheel konden worden opgevangen. Middels gerichte bijsturing zijn de budgetten daar waar nodig naar boven en daar waar ruimte was naar beneden bijgesteld. Deze bijsturing is door het AB goedgekeurd in haar vergadering van 7 juli 2016 (Knoppennotitie).

Ten opzicht van 2015 zijn de kosten € 1,0 miljoen hoger. Dit wordt voor € 0,9 miljoen veroorzaakt door bovengenoemde administratieve-classificering verschillen. Gecorrigeerd hiervoor is de post Regionale zorgmarkt met € 0,1 mln. gestegen ten opzichte van 2015. Zoals bij de aandachtspunten vermeld is dit exclusief € 3,5 miljoen niet vergoede overproductie.

LTA

Het LTA is € 0,8 miljoen hoger dan de prognose bij de 2^e burap. In de realisatie per aanbieder zijn plussen en minnen zichtbaar ten opzichte van afgegeven prognose en de realisatie 2015. Ook de last 2015 is gestegen op basis van nagekomen verantwoordingen na opmaak van de jaarrekening 2015. Per saldo een stijging op deze voor de Serviceorganisatie niet beïnvloedbare post.

Ten opzichte van de raming is de afwijking € 2,3 miljoen nadelig. In de raming voor het LTA was juist een doelstelling voor lagere kosten ten opzichte van 2015 opgenomen.

Ten opzichte van de realisatie 2015 zijn de lasten met € 1,6 miljoen toegenomen. Er is geen beleidsinformatie beschikbaar over de oorzaken. Het LTA wordt beheerd door de VNG. De Serviceorganisatie heeft hier geen invloed op vanwege de open einde regeling van het LTA.

PGB

De post PGB is € 1,3 miljoen hoger dan de prognose bij de 2^e burap. De vrijval van de voorziening is als opbrengst verantwoord, maar in de prognose in mindering gebracht op de kosten. De vrijval is € 0,5 miljoen hoger dan bij de tweede bestuursrapportage voorzien. Verder zijn de kosten PGB € 0,2 miljoen lager dan bij de tweede bestuursrapportage voorzien.

Ten opzichte van de raming is de last 2016 € 1,2 miljoen lager uitgevallen en is daarmee in lijn met de realisatie 2015 (gecorrigeerd voor niet benodigde voorziening).

De realisatie 2016 is € 2,1 miljoen lager dan de realisatie 2015. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2015 de volledige verstrekte PGB's als last zijn genomen. Uiteindelijk is € 2 miljoen niet gedeclareerd en kon de hiervoor gevormde voorziening hiermee vrijvallen.

Stichting Jeugdteams

De kosten zijn € 0,1 miljoen hoger dan de prognose bij de 2^e burap. De toen gemelde onderbesteding heeft zich niet geheel voorgedaan. Ten opzichte van de raming is de onderbesteding € 0,3 miljoen. Ten opzichte van 2015 is de realisatie 2016 € 0,7 miljoen hoger. In 2015 was de bezetting nog niet op volle sterkte. De afwijking per gemeente zal met elke gemeente afzonderlijk worden afgerekend.

Serviceorganisatie

De kosten van de Serviceorganisatie zijn conform de prognose bij de 2^e burap en € 0,3 miljoen lager dan de raming. Ten opzichte van 2015 zijn de kosten met € 0,7 miljoen gestegen. De bezetting is in 2016 op volle sterkte gekomen en processen en informatievoorziening ingericht.

Hieronder is een specificatie van de van de Serviceorganisatie opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Begroot	Prognose 2e burap	Realisatie	Prognose -/- begroot	Realisatie -/- begroot
Personeelskosten eigen personeel	1.370		1.475		105
Personeel van derden	270		297		27
Uitbestede ICT dienstverlening en overige ICT kosten	850		893		43
Dienstverlening SCD	80		124		44
Huisvesting	60		16		-44
Overige kosten	839		374		-464
Totale lasten	3.469	3.200	3.180	-20	-289

Baten

De baten zijn € 4,2 miljoen hoger dan de prognose en raming. Dit wordt veroorzaakt door de vrijval van voorzieningen PGB en zorginkoop en de bijdrage van de DG&J voor het JPT (samen € 3,0 miljoen) en het nadelig resultaat van € 1,3 miljoen welke als vordering op gemeenten is opgenomen.

Tegenover de vrijgevallen voorzieningen staan gedeeltelijk nieuwe verplichtingen zorginkoop en PGB (samen € 0,7 miljoen) en tegenover de bijdrage DG&J staat een gelijk bedrag voor kosten van het Jeugd Preventieteam (€ 0,3 miljoen). Het netto voordelig effect op het resultaat is € 2,0 miljoen en betreft de vrijval voorziening PGB.

Ten opzichte van 2015 zijn de baten 2016 € 2,0 miljoen hoger. Gecorrigeerd voor bovengenoemde effecten (vrijval voorzieningen en JPT) zijn de gemeentelijke bijdragen 2016 € 1,0 miljoen. lager dan 2015.

3. Verplichte Paragrafen

3.1. Weerstandvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Artikel 11 van het BBV verplicht om in de paragraaf weerstandsvermogen een inventarisatie te geven van de risico's en van de weerstandscapaciteit, alsmede een inventarisatie van het beleid ter zake.

In deze paragraaf wordt ingegaan op risico's die binnen de GR DG&J zijn geïdentificeerd. Reguliere risico's maken geen deel uit van de risico's die zijn opgenomen in deze paragraaf. Dit omdat hiervoor verzekeringen zijn afgesloten dan wel door middel van het treffen van een voorziening worden ondervangen.

De DG&J en de SOJ beschikken niet over een weerstandsvermogen, de RAV kan beschikken over de bestemmingsreserve Aanvaardbare Kosten (RAK).

Door de onderdelen DG&J, RAV en SOJ is specifiek aangegeven welke risico's worden gelopen. Daarbij zijn verschillende methodieken gehanteerd gelet op de specifieke kenmerken van de organisatieonderdelen. In 2016 is zowel in de methodiek als in de presentatie van de risico's meer eenduidigheid gebracht.

De risico's zijn ingedeeld op basis van het onderstaande model;

Kans Dat het risico zich voordoet	Financiële impact			
	4 $x > € 2 \text{ mln}$	3 € 2 mln $< x <$ € 0,5 mln	2 € 0,5 mln $< x <$ € 0,1 mln	1 $x < € 0,1$ mln
4 zeer grote kans >75%	16	12	8	4
3 grote kans 50-75%	12	9	6	3
2 middelgrote kans 25-50%	8	6	4	2
1 kleine kans < 25%	4	3	2	1

In de voorgaande rapportages is een risico openomen voor de uittreding van deelnemers uit de GR DG&J. In artikel 47 van de GR DG&J is bepaald *dat uittreding niet eerder kan plaatsvinden dan tegen 31 december van het tweede kalenderjaar volgende op dat waarin het besluit tot uittreding door het algemeen bestuur is vastgesteld. Het algemeen bestuur besluit over de voorwaarden waaronder uittreding kan worden geëffectueerd en regelt de financiële en overige gevolgen.* Gelet op deze bepaling is er geen sprake van een risico maar kan er een weloverwogen besluit worden genomen over de (financiële) impact van uittreding en kunnen de gevolgen hiervan in de begroting worden verwerkt. Derhalve is het risico van uittreding van deelnemers uit deze inventarisatie gelaten.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

	Omschrijving	Kans	Omvang	Incidenteel/ structureel	Risicobedrag	Gewijzigd (tov. 2 ^e Burap)
1	Niet realiseren bezuinigingsopgave	1	2	S	€ 50.000	Ja
2	Ontoereikendheid voorziening frictiekosten	1	2	I	€ 50.000	Ja
3	Batenraming	1	2	S	€ 100.000	Nee
4	Bedrijfsvoering	2	1	I	€ 50.000	Nee
5	Claims	1	2	S	€ 100.000	Nee
	Totaal				€ 350.000	

1. Niet realiseren bezuinigingsopgave

In 2015 heeft de DG&J een dekkingsplan opgesteld teneinde het destijds voorziene tekort op haar begroting op te lossen. Een groot deel van dit dekkingsplan is inmiddels gerealiseerd. Voor 2016 en 2017 staat er in het dekkingsplan een bezuiniging opgenomen op de loonsom van respectievelijk € 300.000 en € 400.000 structureel. In totaal zal DG&J een bezuiniging van € 800.000 op de loonsom realiseren. Er is een geringe kans dat deze bezuinigingsopgave niet tijdig wordt gerealiseerd. Gelet op de behaalde resultaten in 2016 is dit risico neerwaarts bijgesteld.

2. Ontoereikendheid voorziening frictiekosten

In samenhang met het dekkingsplan is een raming gemaakt van de frictiekosten, die de uitvoering ervan met zich mee zou kunnen brengen. De frictiekosten omvatten de kosten die verbonden zijn aan de medewerkers die wel op de loonlijst staan, maar geen (directe) bijdrage leveren aan de producten van de DG&J. De vermoedelijke omvang van de frictiekosten is in 2015 geraamd op € 1.925.000. De deelnemers in de GR DG&J hebben deze bijdrage toegezegd. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de jaarrekening vastgesteld welke bijdrage daadwerkelijk wordt opgevraagd om de kosten van dat betreffende jaar te dekken. De omvang van de frictiekosten is afhankelijk van een aantal exogene factoren, waardoor er een kans is dat de omvang van de frictiekosten hoger uitvalt.

3. Batenraming

De producten van de DG&J worden hoofdzakelijk gefinancierd uit inwoner- en directe gemeentelijke bijdragen. Een deel van de inkomsten hebben een fluctuerend karakter, zoals de subsidies in het kader van OGGZ/Maatschappelijke zorg, de opbrengst van de polikliniek (ca. € 0,5 miljoen) en inspecties toezicht Kinderopvang. Hierdoor is er een gering risico dat de realisatie van deze baten afwijkt van de raming.

4. Bedrijfsvoering

Gerelateerd aan het dekkingsplan zijn er in de structuur van de DG&J een aantal wijzigingen doorgevoerd en is een nieuw formatierapport vastgesteld. Daarmee is een basis gelegd waarop dit jaar en de komende jaren op voortgebouwd kan worden. Kennis en ervaring is deels aanwezig, maar moet ook deels opnieuw worden opgebouwd. Werving, selectie en inwerken van nieuwe medewerkers vraagt tijd en, mede gelet op het ziekteverzuim, is er het risico dat er externe capaciteit moet worden ingehuurd.

5. Claims

De DG&J kent een grote verscheidenheid aan producten. Om de kwaliteit hiervan te borgen worden de nodige inspanningen geleverd, mede in het kader van de HKZ-certificatie. Risico's op fouten (miscommunicatie, foutieve registraties) en hieruit mogelijk voortkomende schadeclaims zijn echter nooit in zijn geheel uit te sluiten.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

	Omschrijving	Kans	Omvang	Incidenteel/ structureel	Risicobedrag	Gewijzigd (tov. 2 ^e Burap)
1	Landelijke meldkamer	4	4	I	€ 500.000	
2	Kostenverdeling meldkamer	4	2	I	€ 250.000	
3	Kwaliteitseisen	1	2	I	€ 100.000	
4	Overige personeelslasten	2	2	I	€ 50.000	
	Totaal				€ 900.000	

1. Landelijke meldkamer

Een eerste stap naar de landelijke meldkamer (LMO) is de samenvoeging van de beide meldkamers ZHZ en Regio Rijnmond eind-2017; dit blijkt een uitermate complex proces. Belangrijke stappen bestaan uit het realiseren van nieuwe huisvesting in het World Port Center (WPC) in Rotterdam, verhuizing, het realiseren van een nieuw communicatie systeem (C2000 versie 2), opleiding van betrokken medewerkers, netwerkswissel van KPN naar Itera, procesvraagstukken met betrekking tot verantwoordelijkheid en een bezuinigingsopdracht.

Daar komt bij dat er veel bestuurlijke druk vanuit het Rijk bestaat om dit project te realiseren. Zorgverzekeraars houden zich afzijdig terwijl zij wel verantwoordelijk zijn voor de financiering van de RAV.

Het valt daarom te bezien of het uitgangspunt overeind kan blijven dat de regionale meldkamer niets meer mag kosten dan tot nu toe. De verhuizing van de meldkamer in Dordrecht naar het WPC is recent uitgesteld van 8 augustus 2017 naar half-november; de kosten daarvan worden ingeschat op € 300.000 per maand, welke voor rekening dreigen te zijn voor de betrokken partners. Inmiddels is Veiligheid en Justitie verzocht haar verantwoording te nemen en deze kosten te dragen.

2. Kostenverdeling Meldkamer

De RAV ZHZ draagt bij in de kosten van de Regionale Meldkamer in de verhouding 1:1:3 (RAV, brandweer, politie). Deze verdeling is gebaseerd op de verdeling van de globale personele bezetting van meldkamer met specifieke centralisten voor de kolommen wit, rood en blauw. Tot voor kort was het personeelsbeleid gericht op het steeds meer generiek inzetten van centralisten ongeacht welk type oproep er binnenkwam. Vorig jaar heeft de inspectie benadrukt dat er strakke eisen gelden voor de opleiding en BIG-registratie van de witte-centralisten. Gevolg is dat er bij uitval of onderbezetting dure inhuurkrachten ingezet moeten worden. De politie en brandweer stelt zich op het standpunt dat zij voor 2018 niet langer wil bijdragen aan de extra kosten als gevolg van deze extra dure inhuurkrachten.

De begroting 2018 zal naar verwachting € 0,25 miljoen hoger uitvallen dan die van 2017. Indien we een nieuwe regionale meldkamer voor ZHZ hadden moeten opzetten, dan was die waarschijnlijker nog duurder geweest.

3. *Kwaliteitseisen*

Een deel van het jaarlijkse budget voor de RAV is afhankelijk gemaakt van het realiseren van de kwaliteitsdoelstellingen; met name het realiseren van de norm voor aanrijtijden is voor 2017 van belang. Onzeker is of deze norm voor 2017 gehaald wordt en wat daarvan de consequentie is.

Tot nu toe, ook voor 2016, is bij het niet volledig behalen van de norm, het normafhankelijke deel van het budget niet verrekend.

4. *Overige personeelslasten*

Als gevolg van de duurzaam verstoorde arbeidsverhouding zijn er in 2016 frictiekosten ontstaan waarvan omvang, verantwoordelijkheid en dekking nog niet duidelijk zijn.

Verwachting is dat een deel van deze overige personeelslasten door de RAV gedragen dienen te worden.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

In 2016 zijn de processen beschreven en opgenomen in het handboek van de SOJ. Bij het beschrijven van de processen zijn tevens de proces en fraude risico's geïdentificeerd, beschreven en voorzien van beheersmaatregelen. Deze risico's (55 in totaal) zijn gecategoriseerd naar financiële risico's, risico's wet en regelgeving en reputatie (cliënt / dienstverleningsrisico's). De risico's en opvolging van de beheersmaatregelen zullen periodiek worden gemonitord. De grootste risico's (rood en oranje) zijn geplott in de risicomatrix.

	Omschrijving	Kans	Omvang	Incidenteel/ structureel	Risicobedrag	Gewijzigd (tov. 2e Burap)
1	De jeugdhulpvraag is groter dan het beschikbare budget.	3	4	S	€ 2.000.000	Ja
2	Aanbieders continueren zorg te lang. Mate van afschaling wordt onvoldoende beoordeeld en toegepast.	3	3	S	€ 700.000	Ja
3	Te hoog afgegeven beschikking en andere fouten in beschikking	3	3	S	€ 700.000	Ja
	Totaal				€ 3.400.000	

1. *De jeugdhulpvraag is groter dan het beschikbare budget*

Dit is het belangrijkste financiële risico. De rijksmiddelen voor 2018 zijn lager dan de realisatie 2015 en de verwachte realisatie 2016. De Een belangrijke beheersmaatregel is het vaststellen van een productieplafond per aanbieder. Indien echter blijkt dat de benodigde jeugdhulp niet binnen de productieplafonds kan worden geleverd en deze jeugdhulp toch nodig is, zal extra budget moeten worden gevraagd aan de deelnemende gemeenten. De transformatie moet er aan bijdragen dat de benodigde jeugdhulp binnen gereduceerde budgetten kan worden uitgevoerd. Voor een toelichting op de transformatieopdracht wordt verwezen naar het uitvoeringsprogramma en het inkoopkader. Overigens is niet zeker dat de totale kosten als gevolg van de transformatie zullen dalen, bijvoorbeeld als gevolg van een toegenomen vraag doordat professionals meer bovenop de problematiek zitten of omdat eerder niet onderkende problematiek nu wel in beeld komt.

2. *Aanbieders continueren zorg te lang. Mate van afschaling wordt onvoldoende beoordeeld en toegepast*

Dit risico is nog moeilijk in te schatten. De beheersmaatregelen op dit risico zijn hetzelfde als hierboven. Daarnaast zal door meer beschikbaar gekomen data die specifiek geanalyseerd kan worden dankzij een nieuwe Business Intelligence-Tool, het gesprek met aanbieders gevoerd kunnen gaan worden over 'best' en 'worst practices'. Hierdoor zal meer zicht gaan ontstaan op dit risico.

3. Te hoog afgegeven beschikkingen en andere fouten in de beschikking

Kernprobleem is dat de jeugdprofessional vaak niet in staat is de benodigde zorg goed in te schatten of de inschatting ruim stelt om niet steeds een nieuwe beschikking te hoeven maken. De beschikte bedragen zijn doorgaans (veel) hoger dan de gedeclareerde zorg. In het geval van GGZ wordt er bijvoorbeeld meestal door de huisarts verwezen. Aan de GGZ-beschikking wordt geen bedrag gekoppeld. Wettelijk bepaalt de zorgaanbieder welke zorg in welke hoeveelheid nodig is voor een cliënt na een verwijzing door de huisarts. Alleen de werkelijk geleverde zorg wordt in rekening gebracht. De belangrijkste beheersmaatregel hierop is dat de zorgaanbieder een controle verklaring van een accountant moet overleggen over de geleverde zorg. Een andere beheersmaatregel is dat de zorgaanbieder een budgetplafond hebben, waarbij overschrijding niet wordt vergoed. Daarnaast bestaat de individuele maatregel 'nee/tenzij' waarbij er op individuele basis wordt bepaald of de zorg noodzakelijk en niet uitstelbaar is. Indien dat zo is dan volgt individuele goedkeuring.

Het totaal te lopen financiële risico is top down bepaald door de volgende twee stappen:

- kloof tussen begroting 2018 en verwachte realisatie 2016 als referentie voor de verwachte zorgvraag (€ 0,9 mln.)
- generieke opslag voor onzekerheid in de ontwikkelingen ten aanzien van jeugdhulp van 2,5 procent van de begroting (€ 2,5 mln.)

Het totaal gelopen risico is daarmee gecalculeerd op € 3,4 mln. en lager dan eerdere risico inventarisaties voor aanvang van het begrotingsjaar.

3.2. Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Naast de door het BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

GR Dienst Gezondheid en Jeugd	Realisatie 2015	Begroting 2016	Realisatie 2016
Netto schuldquote	-5%	-3%	-2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-5%	-3%	-2%
Solvabiliteitsratio	14%	14%	5%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Weerstandsratio	onbekend	onbekend	0,90

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GR DG&J ten opzichte van de eigen middelen. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GR DG&J heeft een netto schuldquote van -2%. Dit betekent dat de GR DG&J geen schulden heeft.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan in hoeverre het bezit is gefinancierd met eigen vermogen. Het ratio is de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal en geeft aan in hoeverre het bezit op de balans is afbetaald. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. De GR DG&J heeft een ratio van 10% wat zou aangeven dat het bezit van de GR DG&J zwaar belast is met schuld. Gezien de wijze waarop de afrekening met zorgaanbieders van de SOJ plaatsvindt, ontstaat per balansdatum een hoge schuld. Tegenover deze schuld staat een hoge liquide positie.

Weerstandsratio

Het weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GR DG&J. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, de post onvoorzien en de stille reserves. De GR DG&J heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves, ofwel € 4,2 miljoen. Het beleid is dat in beginsel geen reservevorming bij de GR DG&J plaatsvindt. Dit brengt met zich mee dat wanneer een financiële tegenvallers van enig omvang zich voordoet, gemeenten geconfronteerd worden met een extra bijdrage. De reserves die wel bij de GR DG&J aanwezig zijn, zijn voor specifieke voor DG&J of RAV. Dit betekent dat de reserves van de RAV alleen voor de RAV mogen worden ingezet en de reserves van de DG&J alleen voor DG&J. De SOJ heeft geen reserves. De omvang van de geschatte risico's bedraagt € 4,65 miljoen. Dit betekent dat het weerstandsratio voor de GR DG&J 0,90 bedraagt.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtname van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

3.3. Onderhoud kapitaalgoederen

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

De DG&J heeft, anders dan kantoormeubilair en gebouw gebonden installaties, geen kapitaalgoederen.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

De RAV heeft een drietal ambulanceposten in eigendom (Klaaswaal, Meerkerk en Zwijndrecht). Voor het groot onderhoud aan deze posten is per post een meerjarenonderhoudsbegroting aanwezig. Deze begrotingen zijn financieel doorvertaald in de voorziening onderhoud gebouwen.

Een primaire vereiste bij het verzorgen van ambulancevervoer is een wagenpark, wat betrouwbaar is en voldoet aan alle (wettelijke) eisen, maar bovenal ook zo veel mogelijk comfort biedt aan onze patiënten. In 2013 heeft een Europese aanbesteding van het wagenpark plaatsgevonden. Conform een vervangingsschema worden in 5 jaar alle ambulances vervangen. In 2017 zal een nieuwe Europese aanbesteding worden opgestart. Voor de apparatuur op de ambulances geldt dat deze jaarlijks wordt gecertificeerd conform onderhoudscontracten door externen. Vervanging van apparatuur geschiedt na 10 jaar en is als zodanig voorzien in de meerjareninvesteringsbegroting.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

De Serviceorganisatie Jeugd heeft geen kapitaalgoederen.

3.4. Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de GR DG&J. Deze zijn:

- risicobeheer (met name rente- en kredietrisico);
- financiering;
- het relatiebeheer en de informatievoorziening.

In december 2015 is door het Algemeen Bestuur Financieringsstatuut vastgesteld. Dit Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat een gemeente c.q. gemeenschappelijke regeling per jaar maximaal met kort geld mag financieren. Volgens de Wet Fido bedraagt deze limiet 8,2% van het totaal van de exploitatiebegroting voor een gemeenschappelijke regeling. Gezien de omvang van de begroting 2016 (ca. € 142 miljoen) betekende dit dat de GR DG&J haar financiële huishouding voor maximaal circa € 11,6 miljoen met kort geld mocht financieren. In 2016 zijn geen kasgeldtransacties afgesloten.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om, binnen de portefeuille aan langlopende leningen, een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Omdat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. De renterisiconorm van de GR DG&J bedroeg in 2016 € 28,4 miljoen. Aangezien er in 2016 geen opgenomen leningen zijn, en daardoor ook geen aflossingen hebben plaatsgevonden, is deze norm voor de GR DG&J niet van toepassing geweest.

Kredietrisico's

De GR DG&J heeft geen uitzettingen (o.a. verstrekte geldleningen) of leningen waarop door haar een borgstelling is afgegeven. Er wordt derhalve ook geen kredietrisico gelopen.

Financiering

De GR DG&J heeft begin 2016 de BNG Financieringsovereenkomst (krediet- en depotarrangement) ondertekent. Daarbinnen kan de GR DG&J gebruik maken van kredietfaciliteiten.

In de Financieringsovereenkomst fungeert de rekening van de RAV als hoofdrekening. Daarnaast zijn twee rekeningen opgenomen ten behoeve van de SOJ. Eén rekening bevat het inkomend- en uitgaand betalingsverkeer van de SOJ zelf; de andere rekening houdt verband met betalingen en afrekeningen zoals deze door Stipter worden verstrekt. Vanwege een structurele overliquiditeit zijn er geen kasgeldleningen aangetrokken.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GR DG&J. Naast de BNG wordt een rekening aangehouden bij de ABN AMRO bank.

Administratieve Organisatie

Met ingang van maart 2016 zijn via een DVO enkele treasury-aspecten, voornamelijk rondom het reguliere betalingsverkeer, overgedragen aan het SCD.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de GR DG&J een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. In onderstaande tabel staat per kwartaal aangegeven wat het gemiddelde positieve banksaldo was. Hieruit blijkt dat het eerste kwartaal het drempelbedrag is overschreden. Na het overdragen van uitvoeringstaken aan het SCD in maart 2016 is het banksaldo binnen het drempelbedrag gebleven.

(bedragen x € 1.000)

Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2016	
Begrotingstotaal	€ 141.882
Wettelijk percentage	0,75%
Drempelbedrag	€ 1.064

(bedragen x € 1.000)

Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2016				
	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Gemiddeld positieve banksaldi	8.108	674	440	150

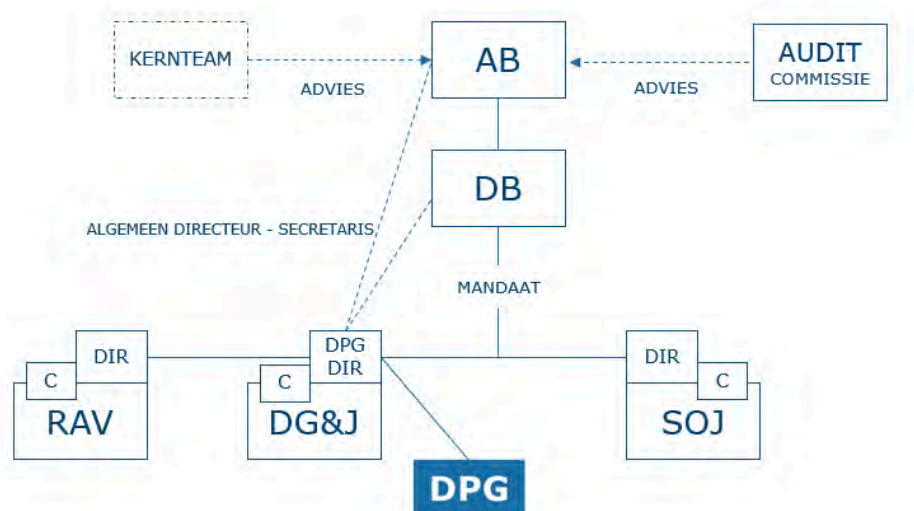
3.5. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt ingegaan op de organisatie van de GR DG&J, personeel, verzuim, en financiën.

3.5.1. Organisatie

De GR DG&J is een gemeenschappelijke regeling waar twee organisatieonderdelen onder vallen, te weten Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) en de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ). De Regionale Ambulancevoorziening (RAV) valt formeel onder de DG&J, echter gezien haar specifieke begrotings- en financieringsstructuur is ervoor gekozen om de RAV apart te presenteren.

De structuur is als volgt;

De directeur DG&J is secretaris van de GR DG&J alsmede de Directeur Publieke Gezondheid.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

DG&J bestaat uit drie clusters te weten: Dienstverlening (DV), Bedrijfsvoering en Control (BV) en Regie, Onderzoek & Advies (ROA). De drie clustermanagers vormen samen met de directeur het Managementteam. Per 15 december 2016 is het algemeen bestuur unaniem akkoord gegaan met de benoeming van Karel van Hengel als directeur van de DG&J per 1 januari 2017.

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

De RAV levert regionale ambulancezorg met ca. 130 Fte verzorgenden, verpleegkundigen, chauffeurs en verpleegkundig meldkamercentralisten, aangestuurd door 3 teamleiders.

Het managementteam (directeur, operationeel manager en controller) stuurt de organisatie aan. Zij worden daarbij ondersteund door 12 Fte medewerkers op het bedrijfsbureau (medisch manager, ICT, HRM, (financiële) administratie, secretariaat, (kwaliteits)beleid, opleidingscoördinatie).

De RAV werkt vanuit zes standplaatsen in Dordrecht, Zwijndrecht, Papendrecht, Meerkerk, Gorinchem en Klaaswaal en beschikt over een eigen trainingscentrum. Het bedrijfsbureau is gevestigd bij de standplaats in Zwijndrecht.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

De SOJ is een kleine regie-organisatie voor de jeugdhulp in ZHZ. De kaders voor de bedrijfsvoering zijn vastgelegd in het Inrichtingsplan SOJ. De SOJ bestaat uit de volgende onderdelen:

- Directie/algemeen
- Inkoop en contractmanagement
- Beleid
- Informatievoorziening
- Financiën

Administratieve organisatie

In 2016 zijn de processen beschreven en opgenomen in het handboek van de SOJ. Periodiek wordt steekproefsgewijs interne controle uitgevoerd op het naleven van de in het handboek opgenomen processen. Prioritering is gebaseerd op gemaakte afspraken in het kader van het interne controleplan, risico's en bevindingen en adviezen van de accountant.

Informatisering en automatisering (Informatievoorziening)

De inrichting van processen, systemen en informatievoorziening was grotendeels afgerond in 2015. De resterende open einden zijn in 2016 opgepakt en geïmplementeerd. Belangrijke mijlpalen zijn het mogelijk maken van declareren door zorgaanbieders via het Landelijk Gegevens Knooppunt (GGK) en sterke vereenvoudiging van het beschikkings- en declaratieproces voor aanbieders van jeugd & opvoedhulp.

3.5.2. Concernkosten

Voor de personele inzet door de staf en het cluster bedrijfsvoering van de DG&J ten behoeve van de RAV en de SOJ wordt een bedrag van € 20.000 doorbelast. Een en ander is conform de hierover gemaakte afspraken in het dekkingsplan.

In 2016 zijn er diverse kosten gemaakt naar aanleiding van een, door de controller van de RAV, gedane *melding misstanden*. Dit betreft onder meer kosten voor onderzoek door een organisatieadviesbureau een bedrijfsrechercheur alsook juridische kosten en meerwerk wat door de accountant in rekening is gebracht. Daarnaast is in opdracht van het Algemeen Bestuur een adviesbureau ingezet om het bestuurlijk handelen in deze

casus te onderzoeken en hierover te adviseren. Maatgevend voor de verdeling van de kosten over de organisatieonderdelen DG&J en RAV is de mate waarin deze *direct* voortvloeien uit de gedane melding en derhalve als bedrijfskosten voor rekening van de RAV moeten komen.

3.5.3. Personeel

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

In november 2015 is het formatierapport de DG&J vastgesteld. De formatie is gereduceerd naar een omvang van 104,1 fte, dit is inclusief de invulling van 0,2 fte voor de crisisorganisatie en 2 fte voor IZB waarvoor aanvullend budget beschikbaar is gesteld.

Hieronder is de formatie en bezetting ultimo 2016 weergegeven.

	Vastgestelde formatie	Bezetting	Verschil
Staf (inclusief directeur)	3	2	-1
Bedrijfsvoering	18,48	17,5	-0,95
Dienstverlening	47,31	49,65	2,34
Regie, onderzoek en advies	35,31	34,31	-1
Bovenformatief	0	3,69	3,69
Totaal	104,10	107,15	3,08

In het jaar 2016 hebben 15 medewerkers in vaste dienst de DG&J verlaten. Er zijn 3 nieuwe medewerkers in vaste dienst gekomen en 8 met een tijdelijke dienstverband. Van de medewerkers per 31-12-2016 is 81 % vrouw en 19 % man en is de gemiddelde leeftijd 47,8 jaar.

Bovenformatieven 2013

Vanuit de reorganisatie 2013 zijn medewerkers bovenformatief geplaatst. Grotendeels zijn deze medewerkers inmiddels elders werkzaam. Niet voor alle medewerkers was het van werk naar werk traject echter succesvol. Een aantal van deze medewerkers is ontslagen en heeft een WW-uitkering aangevraagd. DG&J is risicodrager wat betreft de WW. Dit betekent dat de WW-lasten door het UWV (en eventuele aanvulling door APG) bij DG&J in rekening worden gebracht.

De bij de bovenformativiteit behorende frictiekosten voor het jaar 2016 bedragen ongeveer € 90.000 en worden volledig ten laste van de voorziening gebracht. Voor de verwachte lasten tot en met 2031 is een berekening gemaakt en overeenkomstig de BBV-voorschriften is hiermee de voorziening herijkt. Dit leidt ertoe dat de voorziening eenmalig met ongeveer € 350.000 opgehoogd diende te worden naar € 915.397. Deze lasten zijn opgevangen binnen de begroting van DG&J.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag
Voorziening per 31-12-2015	659.005
Kosten 2016	-90.282
Restant voorziening	568.723
Kosten 2017 tot en met 2031	915.397
Restant voorziening	-346.674
Toevoegen aan voorziening	346.674

Bovenformativiteit 2015

In 2015 is er opnieuw gereorganiseerd en is met name de topstructuur gewijzigd. Dit leidde tot het boventallig verklaren van zes managers per 1 juni 2015 en een manager per 1 januari 2016. Vier van de zes managers waren formeel nog bovenformatief per 1 januari 2017. Naast een zestal managers zijn in 2016 ook twee medewerkers (deels) bovenformatief verklaard. Hiervan is 1 medewerker inmiddels buiten onze organisatie werkzaam. De verwachting is dat ook de tweede medewerker binnen de twee jaar VWNW-periode elders werkzaam zal zijn.

Voor de verwachte lasten voor de periode 2016 tot en met 2021 is een voorziening gevormd. De omvang van de voorziening bedroeg per 1 januari 2016 ongeveer € 180.000. De totale lasten voor het jaar 2016 bedroegen ongeveer € 410.000. Deze voorziening is ook overeenkomstig de BBV-voorschriften herijkt voor de toekomstige lasten. Per persoon is ingeschat wanneer deze elders aan het werk en/of met pensioen zal gaan. Op basis van deze inschatting bedragen de verwachte lasten tot en met 2021, en daarmee de omvang van de voorziening, ongeveer € 460.000.

Dit betekent dat er een dotatie van € 695.216 aan deze voorziening diende plaats te vinden. Ook deze lasten zijn opgevangen binnen de begroting van de DG&J en wordt geen beroep gedaan op de bij het dekkingsplan ingestelde reserve frictiekosten. Voor de voeding van deze reserve is een vordering op de gemeenten opgenomen. Aangezien de dotatie aan de voorziening uit de begroting kon worden gedekt wordt deze vordering niet daadwerkelijk geïncasseerd.

Alhoewel het verloop van de voorziening onzeker blijft, zal bij de 2^e bestuursrapportage 2017 worden bezien in hoeverre de met de voorziening samenhangende reserve frictiekosten (en de daarmee de vordering) kan worden verlaagd.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag
Voorziening per 31-12-2015	178.084
Kosten 2016	-411.909
Restant voorziening	-233.825
Kosten 2017 tot en met 2021	461.391
Omvang voorziening per 31-12-2016	461.391
Toevoegen aan voorziening	695.216

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

	Vastgestelde formatie	Bezetting	Verschil
Directie	2,67	3,11	0,44
Medisch manager	0,89	0,89	0
Bedrijfsbureau	11,36	11,92	0,56
Teamleiders	2,89	2,89	0
Ambulanceverpleegkundigen	55,39	56,58	1,19
Mobiel medisch team	0,81	0,5	-0,31
Ambulancechauffeurs	50,48	50,50	0,02
Verzorgenden	7,38	7,41	0,03
Meldkamer	5	5	0
Medewerkers FLO	0	13,56	13,56
Bovenformatief	0	1	1
Totaal	136,87	153,36	16,49

Het overzicht bevat zowel vast als ingehuurd personeel.

De overschrijding onder directie komt voort uit het feit dat er momenteel extra wordt ingehuurd op de functie van controller. De overschrijding onder bedrijfsvoering komt voort uit het feit dat er momenteel extra wordt ingehuurd op de functie van HRM t.g.v. ziekte.

De overschrijding ambulanceverpleegkundigen komt voort uit het feit dat de RAV er bewust voor kiest om in te spelen op verwachte uitstroom in de toekomst. Door de duur van wervingstrajecten en opleidingen, kost het bijna een jaar voordat een verpleegkundige die uitstroomt vervangen en operationeel is.

De kosten van de medewerkers FLO worden vergoed door het ministerie van VWS. De bezetting heeft geen invloed op het resultaat.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

De personele bezetting van de SOJ is in overeenstemming met de begroting.

	Bezetting
Directie / algemeen	3,22
Financiën	2
Informatievoorziening	4
Inkoop en contractmanagement	3,94
Beleid	6,33
Totaal	19,49

3.5.4. Ziekteverzuim

Binnen de GR DG&J wordt ingezet op het reduceren van de verzuimcijfers en structureel aandacht op verzuim te behouden. Dit houdt onder meer in dat we bij een melding bespreken in hoeverre nog werkzaamheden verricht kunnen worden en op welke termijn herstel wordt verwacht.

Bij langduriger verzuim worden de formele stappen uit de wet poortwachter uitgevoerd door de clustermanager. Met medewerkers die drie keer of meer verzuimen in 12 maanden voert de clustermanager een gesprek.

In het frequent-verzuimgesprek maken we afspraken om verzuim zoveel mogelijk te voorkomen. Om gezond te blijven is het belangrijk om voldoende verlof te nemen. Drukke perioden moeten kunnen worden afgewisseld met rust. We zorgen er daarom voor dat er geen verlofstuwmeren ontstaan.

Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J)

Het ziekteverzuim over 2016 bedroeg voor de DG&J 5,89% (exclusief zwangerschapsverlof), dat was in 2015 nog 7,19 %. De meldingsfrequentie, het gemiddelde dat iemand zich ziek meldt, ligt evenals in 2015 op 1.

Samengevat ziet de opbouw van het ziekteverzuim in 2016 er als volgt uit:

Aantal meldingen	Verzuim %	Verzuim % 1-7 dagen	Verzuim% 8-42 dagen	Verzuim% 43-364 dagen	Verzuim% > 364 dagen	Meldingsfrequentie
150	5,89	0,99	1,19	2,35	1,35	0,99

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)

Het ziekteverzuimpercentage bij de RAV bedroeg in 2016 5,24%. In de vaststelling van de personele formatie en het aantal effectieve uren per jaar is rekening gehouden met een ziekteverzuim van 5%.

Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)

Aantal meldingen	Verzuim %	Verzuim % 1-7 dagen	Verzuim% 8-42 dagen	Verzuim% 43-364 dagen	Verzuim% > 364 dagen	Meldingsfrequentie
21	0,87	0,8	0,07	0	0	0,95

Het verzuim (exclusief zwangerschapsverlof) over 2016 is 0,87 procent.

3.5.5. Financiën

In 2016 is verder uitvoering gegeven aan het realiseren van het dekkingsplan. De voorgenomen bezuiniging van € 300.000 op de loonsom is gerealiseerd. Voor 2017 ligt er nog een taakstelling van € 400.000 op de loonsom.

Met het realiseren van deze taakstelling zijn frictiekosten gemoeid, aangezien een aantal mensen bovenformatief zijn geworden en in een herplaatsingstraject zijn geplaatst. Hiervoor is bij de jaarrekening 2015 een voorziening frictiekosten gevormd welke gevoed wordt uit de reserve frictiekosten (begroot op € 1.925.000). In de paragraaf 3.5.3 personeel, is aangegeven welke dotatie voor 2016 nodig is en welk bedrag hiervoor wordt opgehaald bij de deelnemers.

3.5.6. Kwaliteit en audits

Binnen de DG&J wordt gewerkt met kwaliteitscertificering HKZ (Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling Zorg) en deze heeft een geldigheidsduur van 3 jaar. Tussentijdse toetsing is in 2016 uitgevoerd en heeft ertoe geleid dat de minor (tekortkoming) die in 2015 was geconstateerd is opgelost. In februari 2017 heeft een hercertificering plaatsgevonden.

3.5.7. Informatisering en automatisering

Om in 2016 verder te kunnen werken aan (1) het informatiemanagement maar ook (2) het verbeteren van de informatiebeveiliging, (3) het achterstallig onderhoud aan applicaties en een (4) verbetering van de ontsluiting van informatie uit webapplicaties, is bij het vaststellen van de jaarstukken een voorstel voor resultaatbestemming gedaan voor € 50.000.

Dit bedrag is aangewend voor een conversie van 'oude' archiefdata naar het systeem DECOS, E-learning modules voor informatieveiligheid, continuering van de infrastructuur voor de Sociale Kaart (Socard) en de ontwikkeling van een kleinschalig datawarehouse. Het laatste heeft door enige vertraging opgelopen door ziekte van de betrokken medewerker. In 2017 zal dit verder worden opgepakt.

3.5.8. Huisvesting

Er is in 2016 een krediet aangevraagd ter grootte van € 115.000 om achterstallig onderhoud aan het pand aan de Karel Lotsyweg uit te voeren. Hiermee is de werking van de luchtklimaatinstallatie gerealiseerd en achterstallig onderhoud aan de elektrotechnische installaties gedaan. Daarnaast is een zogenaamde 'hufferproof' kamer ten behoeve van de afdeling leerplicht ingericht.

Uit de in 2014 uitgevoerde Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) kwam ook naar voren dat er ten aanzien van licht- en geluid nog maatregelen doorgevoerd zouden moeten worden. Hiervoor zal in 2017 nadere planvorming plaatsvinden.

Al eerder is vastgesteld dat de Karel Lotsyweg een gemiddeld lage bezettingsgraad kent. Bij besluitvorming over de huisvesting van de verschillende onderdelen van de GR DG&J kan hierin een optimalisatieslag gemaakt worden.

3.5.9. Governance

Het AB heeft op 23 februari 2017 ingestemd met een plan van aanpak ten aanzien van de governance. Dit plan omvat drie sporen met verschillende tijdlijnen voor het realiseren van doelstellingen op korte en op langere termijn. Einddoel is het realiseren van een goede governance als nalatenschap van het huidige bestuur en met heldere afspraken als fundament van het nieuwe bestuur. De tijdlijn loopt daarmee tot en met het vierde kwartaal van 2017, met uitloop in het eerste kwartaal 2018.

De sporen zijn:

- (1) Regelgeving en uitvoeringsafspraken.
- (2) Visie op inhoudelijke ontwikkelingen.
- (3) Bestuurlijke en ambtelijke organisatie.

Voor deze sporen worden een aantal te realiseren 'producten' geformuleerd, en worden waar nodig startnotities, bestuursopdrachten en themabijeenkomsten gepland. Op 23 maart 2017 heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden.

3.6 Opgvolging aanbevelingen

In de toezicht brief van de provincie is een aantal aandachtspunten benoemd waar door de GR DG&J aan gewerkt is. Deze aandachtspunten zijn afgewikkeld (zie ook de 2^e bestuursrapportage). Door de huidige accountant (Verstegen) is aan de hand van het onderstaande overzicht in kaart gebracht wat de stand van zaken is ten aanzien van de eerdere aanbevelingen en zijn nieuwe aanbevelingen gedaan.

Aanbeveling	Opgvolging GR DG&J	Afgewikkeld
1. Vormgeven VIC rechtmatigheid inkopen, aanbestedingen, WNT en subsidieopbrengsten	Er is hierop in 2016 geen VIC ingericht. Ook in het concept IC-plan voor 2017 gaan we hier geen aparte VIC voor inrichten omdat we van mening zijn dat hierin het reguliere proces al voldoende waarborgen zijn ingebracht. Wel zal in 2017 periodiek interne controle plaatsvinden naar het inkoop proces. Onderdeel hiervan is de opvolging van aanbestedingsregels.	Ja, advies wordt niet opgevolgd
2. Advies om financieel beheer te verbeteren door 'schoon' houden administratie (bijhouden tussenrekeningen)	Is opgepakt en wordt ook al invulling gegeven. Uit de interim zijn geen bijzonderheden gebleken ten aanzien van de administratie	Ja
3. Procedure aanleveren	Is gerealiseerd middels de	deels, geen controle door

mutaties via memoriaal naleven. CTFS tussen aanleveren memoriaal bij SCD en zichtbare interne controle door verantwoordelijk budgethouder	werkafpraak dat memorialen altijd door een collega gecontroleerd dienen te worden.	budgethouder maar door een collega
4. Bevindingen IT audit op Drechtsteden niveau waardoor niet volledig gesteund kan worden op IT-omgeving	Door Drechtsteden opgepakt en meegenomen in de IT-audit 2016	Te beoordelen bij jaarrekening 2016
5. GR DG&J maakt niet integraal gebruik van goedkeuringslimieten in K2F. Advies om hier wel gebruik van te maken	Is gerealiseerd door verdere inrichting van K2F.	Ja
6. Prestatielevering taxivervoer kan niet worden onderbouwd	Blijft aandachtspunt	Nee
7. Facturen onder 50k m.b.t. meerdere boekjaren niet toerekenen aan boekjaren (DG&J)	Adviespunt wordt niet herkend door GR DG&J. Uit de interim-controle zijn op dit aspect geen bijzonderheden gebleken	Ja
8. Achterstand boeken zorgkosten bij SOJ	Door SOJ wordt actief beleid gevoerd om de voortgang van de facturatie verder te verbeteren door middel van monitoring voortgang, leveren actieve ondersteuning bij zorgaanbieders en inhouden bevoorschotting bij achterstanden. Achterstanden nemen hierdoor af.	Onderhanden
9. Debiteurenlijst lijken termijnbetalingen niet goed afgeletterd van vordering en daardoor negatieve bedragen op deze overzichten en subsidies 2013 en 2014 (DG&J) staan nog op debiteurenlijst en moeten worden uitgezocht.	Is gerealiseerd.	Ja
10. Contracten van inkopen zijn niet aanwezig of zijn niet getekend (DG&J en SOJ)	Is opgepakt en wordt invulling aan gegeven. Bij de interim zijn op dit punt geen bijzonderheden gebleken.	Ja
11. Prestatielevering niet altijd onderbouwd (DG&J) en SOJ)	Is opgepakt en wordt ook al invulling gegeven. Bij de interim zijn op dit punt geen bijzonderheden gebleken.	Ja
12. Geen actueel treasurystatuut en liquiditeitsplanning	Treasurystatuut is in AB vastgesteld en met SCD is DVO t.a.v. treasury gesloten.	Ja
13. Salarislasten Jeugd niet binnen juiste bedrijf verantwoord	Is gerealiseerd.	Ja
14. Nog geen frauderisico analyse bij DG&J en RAV	Opgesteld en behandeld in DB van januari 2017	Ja
15. Opnemen contractwaarde in contractenregister en uitvoeren zichtbare volledigheidscntrole op subsidieregister	Is opgepakt en wordt ook al invulling gegeven.	Ja

16. Actualiseren procesbeschrijvingen	Op hoofdlijnen zijn de majeure processen beschreven	Onderhanden
17. Koppelen verplichtingenadministratie aan contractenregister en toetsen op volledigheid	Dit wordt periodiek gemonitord	Ja
18. Vaststellen integraal intern controleplan	Inmiddels in concept gereed, komt in DB van januari 2017	Ja
19. Consolidatieproces is handmatig en daardoor kwetsbaar en foutgevoelig	In proces wordt tijd ingebouwd voor kwaliteitscontrole	Te beoordelen bij jaarrekening 2016
20. Kwaliteit jaarverslag, paragrafen en fin. Verantwoordingsinfo is voor verbetering vatbaar	In proces wordt tijd ingebouwd voor kwaliteitscontrole	Te beoordelen bij jaarrekening 2016
21. Werkprocessen binnen de organisatie onderdelen zijn niet uniform	Is geen doel op zich voor GR DG&J.	Advies wordt niet opgevolgd

3.7. Rechtmatigheid

Volgens artikel 28 BBV moeten begrotingsoverschotten en tekorten goed herkenbaar in de jaarrekening worden verantwoord. De GR DG&J heeft ervoor gekozen deze verantwoording op te nemen bij de producten in de programmaverantwoording (hoofdstuk 2 van de jaarstukken). De (materiële) afwijkingen van de verantwoording ten opzichte van de begroting 2016 zijn gemeld aan het bestuur via bestuursrapportages of afzonderlijke brieven.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 15 december 2016 is het controleprotocol voor 2016 vastgesteld. Het normenkader bij het begrotingscriterium is als volgt:

- a. *Bij de staat van baten en lasten:* Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake indien het totaal van de baten of de lasten per programma met minimaal € 100.000 is overschreden c.q. onderschreden. In de rapportage worden de verschillen boven deze drempel verantwoord;
- b. *Bij investeringen:* Van begrotingsonrechtmatigheid is sprake indien het toegestane investeringsvolume per programma met minimaal € 100.000 of 10% is overschreden. In het rapport van bevindingen worden de verschillen boven deze drempel verantwoord.

Bij de jaarrekening vindt een analyse plaats van de verschillen ten opzichte van de begroting plaats, conform artikel 28 van het BBV. Bij de analyse moet in ieder geval aan de volgende elementen aandacht worden besteed:

- de oorzaak van de afwijking;
- de relatie met de prestaties;
- de passendheid in het beleid;
- de dekking vanuit andere programma's (alternatieve dekking);
- mogelijke eerdere informatievoorziening over de afwijking aan het Algemeen Bestuur;
- eventueel de mate van verwijtbaarheid.

Bij de overschrijdingen dient aangegeven te worden welke van de volgende twaalf soorten van begrotingsonrechtmatigheid aan de orde is.

1. Onjuist programma, product, budget;
2. Onjuist begrotingsjaar;
3. Extra kosten gedekt door baten c.q. minder baten gecompenseerd door minder kosten;
4. Extra kosten of minder baten, tijdig gesignaleerd;

5. Extra kosten of minder baten, achteraf onrechtmatig;
6. Extra uitgaven door hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen;
7. Fout in de begroting;
8. Extra kosten of minder baten, niet tijdig gesignaleerd;
9. Extra kosten of minder baten, opzettelijk stil gehouden;
10. Extra investeringen, kosten komen later (afschrijvings- en financieringslast);
11. Extra kosten door niet passende activiteiten;
12. Minder kosten, maar te lage passende activiteiten.

De oorzaken genoemd onder 1 tot en met 7, zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring. De oorzaken die onder de punten 8 tot en met 12 worden genoemd zijn dat in principe wel en kunnen bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog worden goedgekeurd. De tolerantie van onrechtmatigheid is door het Algemeen Bestuur bepaald op 1% van de totale lasten. Dit is een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen. Uit onderstaande tabel blijkt dat de GR DG&J binnen de gestelde limiet blijft.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Afwijking	Onrechtmatig	Soort onrechtmatigheid en toelichting	Oordeel
Dienst Gezondheid en Jeugd				
Publieke Gezondheid	258	0	Betreft hier een positieve resultaten waardoor het, gezien het protocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Maatschappelijke zorg	88	0		Rechtmatig
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	12	0		Rechtmatig
Jeugdgezondheidszorg	38	0		Rechtmatig
Bestuur en Organisatie	213	0		Rechtmatig
Algemene Dekkingsmiddelen	-874	0	Extra uitgaven door hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen	Rechtmatig
Regionale Ambulance Voorziening				
Ambulancehulpverlening	71	0	Betreft hier een positieve resultaten waardoor het, gezien het protocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Meldkamer Ambulancezorg	11	0	Betreft hier een negatieve afwijking die binnen de tolerantiegrens van € 100.000 valt.	Rechtmatig
Serviceorganisatie Jeugd ZHZ				
Serviceorganisatie Jeugd	4.212	0	Betreft hier een positieve resultaten waardoor het, gezien het protocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Totaal	4.029	0		

4. Jaarrekening 2016

4.1. Balans GR DG&J

Balans per 31 december 2016 GR DG&J			
(bedragen x € 1,00)			
ACTIVA	2016		2015
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa			
	4.195.291		4.521.554
Investerings met economisch nut			
overige investeringen met een economisch nut	4.195.291		4.521.554
Financiële vaste activa			
	55.007		61.883
Overige langlopende leningen	55.007		61.883
TOTAAL VASTE ACTIVA		4.250.298	4.583.437
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorraden			
	27.274		30.325
Gereed product en handelsgoederen	27.274		30.325
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar			
	44.049.849		9.319.306
Vorderingen op openbare lichamen	1.651.177		6.699.528
Rekening-courantverhouding met het Rijk	39.500.000		0
Overige vorderingen	2.898.672		2.619.778
Liquide middelen			
	36.029.429		15.928.887
Kas	2.696		3.591
Banken	36.026.733		15.925.296
Overlopende activa		3.846.472	4.119.414
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		83.953.024	29.397.932
TOTAAL ACTIVA		88.203.322	33.981.368

Balans per 31 december 2016 GR DG&J

(bedragen x € 1,00)

PASSIVA	2016	2015
VASTE PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>	4.963.223	4.694.330
Reserves:		
Algemene reserve	24.304	4.442.759
Overige bestemmingsreserves	4.172.017	26.064
Gerealiseerd resultaat volgend uit het ovz van baten en lasten	766.902	225.508
<i>Voorzieningen</i>	2.342.110	4.621.596
Overige voorzieningen	2.342.110	4.621.596
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar</i>	0	0
Onderhandse leningen van:		
Overige binnenlandse sectoren	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA	7.305.333	9.315.926
VLOTTENDE PASSIVA		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	49.463.544	5.570.489
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	36.871.382	0
Overige schulden	12.592.162	5.570.489
<i>Overlopende passiva</i>	31.434.445	19.094.953
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	80.897.989	24.665.442
TOTAAL PASSIVA	88.203.322	33.981.368

4.2. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2016			Realisatie 2016			Afwijking 2016		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Publieke Gezondheid	6.580	3.449	-3.131	6.270	3.397	-2.873	310	52	-258
Maatschappelijke Zorg	2.252	1.594	-658	2.289	1.719	-570	-37	-125	-88
Onderwijs en aansluiting arbeidsmarkt	2.806	2.503	-303	2.832	2.541	-291	-26	-38	-12
Jeugdgezondheidszorg	10.503	10.836	333	10.465	10.836	371	38	0	-38
Bestuur en organisatie	1.341	12	-1.329	1.105	-11	-1.116	236	23	-213
Algemene dekkingsmiddelen	300	6.038	5.738	1.202	6.083	4.881	-902	-45	857
Regionale Ambulance Voorziening	15.639	15.639	0	16.607	16.689	82	-968	-1.050	-82
Serviceorganisatie Jeugd	98.522	98.522	0	102.734	102.734	0	-4.212	-4.212	0
Saldo baten en lasten	137.943	138.593	650	143.504	143.988	484	-5.561	-5.395	166
Mutaties reserves	0	300	300	0	283	283	0	17	17
Gerealiseerd resultaat	137.943	138.893	950	143.504	144.271	767	-5.561	-5.378	183

Overzicht van incidentele baten en lasten

De provincie Zuid-Holland toetst de gemeenten op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(bedragen x € 1.000)

Onderdeel	Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten	
		Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd
DG&J	Veilig Thuis; extra subsidie tbv wegwerken wachtlijsten	100	100	100	100
DG&J	Voorziening bovenformatieven; aan de bestaande voorzieningen is een dotatie gedaan	540	0	0	0
DG&J	IKB; Als gevolg van de invoering van het IKB diende eenmalig zeven maanden vakantiegeld als last te worden genomen	235	250	250	250
RAV	Het betreft hier voornamelijk de dotatie aan voorziening ORT	0	0	366	0
SOJ	Vrijval voorziening Jeugdhulp	0	0	525	0
SOJ	Vrijval voorziening PGB agv niet gedeclareerde zorg 2016	0	0	2.121	0
	Totaal	875	350	3.362	350

Interne verrekeningen

De commissie BBV is van mening dat vanaf 2009 verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene organisatieonderdeel als de opbrengsten bij het andere organisatieonderdeel op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GR DG&J alleen voor de subsidie die wordt verstrekt aan het Jeugd Preventie Team. Deze subsidie zit zowel in de exploitatie van de DG&J als van de SOJ. Dit omdat de SOJ de subsidie verstrekt, terwijl de DG&J hiervoor de middelen bij de gemeenten ophaalt. Door de eliminatie toe te passen ontstaat het volgende overzicht van de baten en lasten.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2016			Realisatie 2016			Afwijking 2016		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Dienst Gezondheid en Jeugd	23.782	24.432	650	24.163	24.565	402	-381	-133	248
Regionale Ambulance Voorziening	15.639	15.639	0	16.607	16.689	82	-968	-1.050	-82
Serviceorganisatie Jeugd	98.522	98.522	0	102.734	102.734	0	-4.212	-4.212	0
Saldo baten en lasten	137.943	138.593	650	143.504	143.988	484	-5.561	-5.395	166
Mutaties reserves	0	300	300	0	283	283	0	17	17
Gerealiseerd resultaat	137.943	138.893	950	143.504	144.271	767	-5.561	-5.378	183
Interne verrekening Jeugd Preventie Team									
Dienst Gezondheid en Jeugd	-314	-316	0	-314	-316	0	0	0	0
Regionale Ambulance Voorziening	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Serviceorganisatie Jeugd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal interne verrekening	-314	-316	0	-314	-316	0	0	0	0
Resultaat geschoond met interne verrekening									
Dienst Gezondheid en Jeugd	23.468	24.116	650	23.849	24.249	402	-381	-133	248
Regionale Ambulance Voorziening	15.639	15.639	0	16.607	16.689	82	-968	-1.050	-82
Serviceorganisatie Jeugd	98.522	98.522	0	102.734	102.734	0	-4.212	-4.212	0
Saldo baten en lasten	137.629	138.277	650	143.190	143.672	484	-5.561	-5.395	166
Mutaties reserves	0	300	300	0	283	283	0	17	17
Gerealiseerd resultaat	137.629	138.577	950	143.190	143.955	767	-5.561	-5.378	183

4.3. Toelichtingen

Grondslagen waardering en resultaatbepaling GR DG&J

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het "Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten" (BBV) daarvoor geeft. Volgens de BBV-voorschriften dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse per dochter op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 Programma's) van de jaarstukken, per programma onder het kopje "wat heeft het gekost?". Dit geldt ook voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en de programmarekening. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.6 waar er wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van jaarlijks gelijkblijvend volume, wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen. Met invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) is de wijze waarop vakantiegeld aan medewerkers uitbetaald gewijzigd. In plaats van elk jaar in mei kunnen medewerkers nu maandelijks aanspraak doen op het vakantiegeld. Dit heeft ertoe geleid dat nu geen sprake meer is van een jaarlijks gelijkblijvend volume. Hierdoor zijn de resterende 7 maanden vakantiegeld van 2016 (juni t/m december) nu als overlopende verplichting op de balans gepresenteerd.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

De GR DG&J beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo

afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar van oplevering dan wel het eerste moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

In december 2015 is de nota activeren en afschrijven vastgesteld. Voor de RAV blijven de beleidsregels uit de notitie "waarderings- en afschrijvingsbeleid RAV ZHZ" gelden, ook daar waar ze afwijken van de nieuwe nota activeren en afschrijven. Voor wat betreft de gehanteerde afschrijvingstermijnen die een relatie hebben met de RAV, wordt aangesloten bij de door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) afgegeven 'Beleidsregel Afschrijving'. De afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn
Gronden en terreinen	niet
Nieuwbouw, renovatie, aankoop bedrijfsgebouw	50
Technische installaties bedrijfsgebouw, verbouw bedrijfsgebouwen	20
Inrichting en inventaris post Dordrecht (cf looptijd huurovereenkomst) (RAV)	20
Motorvoertuigen	20
Telefooninstallaties; kantoormeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke bedrijfsgebouwen, groot onderhoud bedrijfsgebouwen (RAV)	10
Medische inventaris in ambulances (RAV)	10
Meubilair	10
Ambulances, piketauto's, brancards en C-2000 apparatuur, Vervoersmiddelen	5
Hardware en software	3-5

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden, indien aanwezig, gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, zal afwaardering plaatsvinden. Financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Plottende activa

Voorraden

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen historische inkooprijzen. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de RAV is een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen. De omvang is hierbij gelijk aan vorderingen die langer dan 60 dagen open staan.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves, bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Het gerealiseerd resultaat van voorgaand jaar is conform het betreffende besluit van het Algemeen Bestuur verwerkt in de algemene en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsregulatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag, is het gevoerde beleid toegelicht.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.4 Toelichting op de balans per 31 december 2016

Materiele vaste activa

De materiële vaste activa betreffen activa met een economisch nut. Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

(bedragen in €)

Omschrijving	Waarde ultimo 2015	Investering	Des-investering	Afschrijvingen	Waarde ultimo 2016
Gronden en terreinen (algemene dienst)	85.505	-	-	-	85.505
Bedrijfsgebouw	1.238.073	-	-	55.710	1.182.363
Vervoermiddelen	1.350.596	349.798	-	485.190	1.215.204
Machines, apparaten en installaties	1.707.972	99.547	-	217.204	1.590.315
Overige materiële vaste activa	139.408	40.161	-	57.665	121.904
Totaal	4.521.554	489.506	-	815.769	4.195.291

De DG&J heeft in 2016 geïnvesteerd in een nieuw luchtbehandelingssysteem in het pand aan de Karel Lotsyweg. De RAV heeft naast de jaarlijkse vervanging van twee ambulances en twee piketvoertuigen, nog geïnvesteerd in medisch materiaal voor op de ambulances en oefenmaterialen. De SOJ heeft in het boekjaar geen investeringen in activa gedaan.

De gedane investeringen in 2016 staan in onderstaand overzicht:

(bedragen in €)

Investeringen	Beschikbaar krediet in 2016	Besteed	Over-/onder-schrijding	Voortgang t.o.v. planning
Luchtsysteem	115.000	99.547	15.453	Werkzaamheden zijn afgerond; investering is afgesloten.
Ambulance 1 - 2016	138.000	144.446	-6.446	Ambulance is in gebruik; investering is afgesloten.
Ambulance 2 - 2016	138.000	139.666	-1.666	Ambulance is in gebruik; investering is afgesloten.
Ambulance 3 - 2016	138.000	0	138.000	Aanschaf van ambulance is uitgesteld naar 2017.
Ambulance 4 - 2016	138.000	0	138.000	Aanschaf van ambulance is uitgesteld naar 2017.
Piketvoertuig 1 - 2016	22.500	32.863	-10.363	Voertuig is in gebruik; investering is afgesloten.
Piketvoertuig 2 - 2016	22.500	32.823	-10.323	Voertuig is in gebruik; investering is afgesloten.
Trainingscentrum oefenmaterialen 2016	35.000	12.387	22.613	De aanschaf van oefenmaterialen zijn met een lagere investering op orde gebracht
Medisch Materieel 2016	36.000	27.773	8.227	De aanschaf van medisch materieel is met een lagere investering op orde gebracht

Financiële vaste activa

(bedragen in €)

Omschrijving	Waarde ultimo 2015	Investing	Aflossing	Herwaardering	Waarde ultimo 2016
Stichting Breedband	61.883	0	6.876	0	55.007

Het betreft hier een in 2009 verstrekte lening aan de Stichting Breedband. Het betreft hier een lening, aangezien de GR DG&J geen bestuurlijk belang heeft in deze stichting. De hoofdsom van de lening bedroeg € 103.139. Hiervan is inmiddels € 48.132 afgelost.

Voorraden

(bedragen in €)

Omschrijving	Waarde ultimo 2015	Waarde ultimo 2016
Dienst Gezondheid en Jeugd	30.325	27.274

Het betreft hier de voorraad reizigersvaccins en reizigersartikelen.

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar

(bedragen in €)

Uitzettingen met een rente-typische looptijd < 1 jaar	Saldo 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd 31-12-2016	Gecorrigeerd 31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	1.721.718	70.541	1.651.177	6.699.528
Rekening-courantverhouding met het Rijk	39.500.000	-	39.500.000	0
Overige vorderingen	2.939.339	40.667	2.898.672	2.619.778
Totaal	44.161.057	111.208	44.049.849	9.319.306

De vorderingen op openbare lichamen betreft voornamelijk door te schuiven BTW van de SOJ (€ 1,1 miljoen) die nog door de gemeenten bij het BTW compensatiefonds in rekening gebracht dient te worden. Daarnaast betreft het hier een vordering van de DG&J op de belastingdienst (€ 0,2 miljoen) als gevolg van teveel betaalde BTW op frictiekosten (zie paragraaf 2.1.6. voor nadere toelichting).

De rekeningcourant verhouding met het Rijk heeft betrekking op het schatkistbankieren hetgeen wettelijk is voorgeschreven (Wet FIDO). De GR DG&J heeft begin 2016 de treasury activiteiten belegd bij het Servicecentrum Drechtsteden, waarbij gedurende het tweede en derde kwartaal overboekingen hebben plaatsgevonden om de toenmalige banksaldi, conform de wettelijke bepalingen van het schatkistbankieren (zie paragraaf 3.4 Financiering) te beheersen. Het SCD houdt toezicht op zowel de bankrekeningen als de rekening-courant Schatkistbankieren en voert waar nodig overboekingen uit.

De overige vorderingen betreffen voornamelijk gefactureerde ambulanceritten van de RAV aan zorgverzekeraars (€ 2,6 miljoen). Indien een vordering langer dan 60 dagen open staat, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

Liquide middelen

(bedragen in €)

Omschrijving	Ultimo 2016	Ultimo 2015
a. Kas	2.696	3.591
b. Banken	36.026.733	15.926.490
c. Kruisposten	0	-1.195
Totaal	36.029.429	15.928.886

De GR DG&J heeft per balansdatum per saldo een negatieve liquide positie van ongeveer € 844.000 (debet € 36,0 miljoen, credit € 36,9 miljoen). De GR DG&J kan vanuit haar overeenkomst met de BNG rood staan. Hierover wordt momenteel een (beperkte) negatieve rente ontvangen. Tegenover deze negatieve positie staat € 39,5 miljoen in 's Rijks schatkist. Per eind 2015 werd nog niet aan de vereisten van Schatkistbankieren voldaan, waardoor de GR DG&J een positieve balanspositie op de liquide middelen liet zien. Door nu aan deze vereisten te voldoen, neemt de liquide balanspositie af. De totale liquide positie moet dan ook worden gezien met hetgeen wat in 's Rijks schatkist is opgenomen. In de Schatkist zit per balansdatum € 39,5 miljoen. Deze hoge positie is het gevolg van onder andere nog af te rekenen declaraties van zorgaanbieders (SOJ, € 25 miljoen) en nog te verrekenen omzet met zorgverzekeraars (RAV, € 3 miljoen).

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de GR DG&J een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag voor 2016 bedraagt ongeveer € 1 miljoen. Vanaf het 2^e kwartaal van 2016 voldoet de GR DG&J aan deze norm. In onderstaande tabel is weergegeven wat de liquide middelen die buiten 's Rijks schatkist zijn aangehouden:

(bedragen x € 1.000)

	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Bedrag	8.108	674	440	150

Overlopende activa

(bedragen in €)

Omschrijving	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Vooruitbetaalde bedragen	268.347	1.725.695
Nog te ontvangen bedragen	3.578.125	2.393.719
Totaal	3.846.472	4.119.414

De vooruitbetaalde bedragen bevatten voor het grootste gedeelte de vooruitbetaalde huur van het pand aan de Karel Lotsyweg (€ 86.000) en de verzekering voor de ambulancevoertuigen (€ 130.000). Daarnaast zitten hier posten in als vooruitbetaalde kwartaalbedragen voor software en contributie.

De post nog te ontvangen bedragen bestaat voor ongeveer € 1,7 miljoen uit nog te ontvangen gelden van de gemeenten ter dekking van de in 2015 ingestelde reserve voor de bovenformatieve medewerkers. De oorspronkelijke vordering bedroeg € 1,9 miljoen. Hier is jaarschijf 2015 van afgelost (€ 215.000). Daarnaast bevat deze post een vordering op het Ministerie van VWS met betrekking tot kosten FLO/VOP (€ 0,2 miljoen). Van deze kosten krijgt de RAV jaarlijks 95% vergoed. Ook zitten in deze balanspost nog diverse te ontvangen bedragen van gemeenten en derde partijen voor onder ander OGGZ en ESF subsidie (totaal € 0,4 miljoen). Tot slot is in deze balanspost het nadelige resultaat van de SOJ van € 1,3 miljoen, wat met de gemeenten verrekend dient te worden, opgenomen.

PASSIVA

Reserves

Het eigen vermogen op de balans van de GR DG&J bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1)

	Stand 31/12/16	Stand 31/12/15
Algemene reserve	24.304	4.442.759
Bestemmingsreserves	4.172.017	26.064
Resultaat na bestemming volgens rekening	766.902	225.508
Totaal	4.963.223	4.694.330

In de volgende tabel is het verloop van de reserves weergegeven. Onder "bestemming 2015" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Gebleken is dat de rubricering van de reserves bij de jaarrekening 2015 niet correct was. Hierdoor zijn in 2015 ten onrechte reserves als bestemmingsreserve danwel als algemene reserve geïdentificeerd.

(bedragen x € 1)

	Stand 1-1-2016	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming 2015	Stand 31-12-2016
Algemene reserve	24.304	0	0	0	24.304
Totaal Algemene reserve	24.304	0	0	0	24.304
Reserve Fricatiekosten Dekkingsplan 2015	1.531.868	0	0	0	1.531.868
Egalisatie reserve Gemeente Dordrecht	26.064	0	0	0	26.064
Bestemmingsreserve IKB	0	0	250.470	250.470	0
Bestemmingsreserve ICT	0	0	32.541	50.000	17.459
RAK ambulancedienst	2.144.971	0	0	-300.054	1.844.917
RAK CPA	741.615	0	0	10.094	751.709
Totaal bestemmingsreserves	4.444.518	0	283.011	10.510	4.172.017

Algemene reserve DG&J

De omvang de algemene reserve bedraagt per 01-01-2016 € 24.000. In 2016 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve frictiekosten 2015 DG&J

Met het besluit van het AB bestuur van april 2015 is een frictiekostenreserve ter hoogte van € 1.925.000 gevormd. Voor 2015 zijn hier kosten aan toegerekend. Voor 2016 heeft de dekking van de aanpassing van de voorziening vanuit de exploitatie plaatsgevonden. Hierdoor heeft er geen onttrekking plaatsgevonden vanuit de reserve en is daarmee de samenhangende vordering op de gemeenten niet voor de jaarschijfkosten verlaagd.

Egalisatiereserve gemeente Dordrecht DG&J

Deze reserve is in 2013 gevormd en bevat middelen ter uitvoering van projecten in de maatschappelijke zorg. In 2017 vindt de subsidieafrekening met de gemeente Dordrecht plaats.

Reserve IKB DG&J

Per 1 januari 2017 ontstaat de keuzevrijheid voor de ambtenaar om (bijvoorbeeld) het vakantiegeld maandelijks uit te laten betalen. Voor de organisatie betekent dat per 31 december 2016 het dan opgebouwde vakantiegeld als verplichting op de balans moet worden opgenomen. In 2016 is eenmalige een last van 7/12e van het vakantiegeld genomen. De omvang van deze last is geraamd op € 250.000. Bij de vaststelling van de jaarstukken 2015 is een deel van het resultaat bestemd om deze last te dekken. De daadwerkelijke lasten bedroegen ongeveer € 235.000 en vallen daarmee lager uit dan verwacht.

Reserve ICT DG&J

Van het jaarrekeningresultaat 2015 is een reserve ter hoogte van € 50.000 gevormd voor noodzakelijk onderhoud en vervanging van ICT applicaties. Alle acties, en daarmee uitgaven ter hoogte van € 50.000, stonden op de planning voor 2016. Door ziekte van een van de ICT medewerkers bij DG&J is vertraging in de uitvoering van het onderhoud en vervanging van de applicaties opgetreden. Hierdoor zijn de daadwerkelijke uitgaven, en de samenhangende onttrekking uit de gevormde reserve, lager dan wat bij de 2^e bestuursrapportage was geprognosticeerd.

Bestemmingsreserves RAK (CPA en Ambulance) RAV

De bestemmingsreserves RAK (CPA en Ambulance) zijn specifiek bestemd voor de egalisatie van voor- en nadelige resultaten als gevolg van afwijkingen in de exploitatie van de RAV ten opzichte van het budget.

Voorzieningen

(bedragen in €)

Omschrijving	Waarde 1-1-2016	Toevoeging	Vrijval t.g.v. baten en lasten	Aanwending en	Saldo 31-12-2016
Voorzieningen bovenformatieven DG&J	837.089	1.041.889	0	502.190	1.376.788
Voorziening verlofsparen RAV	44.450	0	0	0	44.450
Voorziening onderhoud posten in eigendom	128.991	35.500	0	13.460	151.031
Voorziening Persoonlijk Levensfase Budget	513.228	120.776	0	0	634.004
Voorziening middelen derden bestemming gebonden	55.082	48.400	41.503	13.579	48.400
Voorziening Sociaal Plan	87.437	0	0	0	87.437
Voorziening afwikkeling fiscaliteiten	60.234	0	0	60.234	0
Voorziening afkoop ORT voorgaande jaren	248.860	0	248.860	0	0
Voorziening niet gedeclareerde PGB's	2.121.379	0	2.121.379	0	0
Voorziening kosten jeugdhulp	524.846	0	524.846	0	0
Totaal	4.621.596	1.246.565	2.936.588	589.463	2.342.110

Bovenformatieven DG&J

Het betreft hier de voorziening voor frictiekosten van bovenformatief personeel die moet worden gevormd ter dekking van de kosten waarmee de organisatie in de toekomst wordt belast.

Bovenformatieven 2013

Vanuit de reorganisatie 2013 zijn medewerkers bovenformatief geplaatst. Grotendeels zijn deze medewerkers inmiddels elders werkzaam. Niet voor alle medewerkers was het van werk naar werk traject echter succesvol. Een aantal van deze medewerkers is ontslagen en heeft een WW-uitkering aangevraagd. DG&J is risicodragers wat betreft de WW. Dit betekent dat de WW-lasten door het UWV (en eventuele aanvulling door APG) bij DG&J in rekening worden gebracht.

De bij de bovenformativiteit behorende frictiekosten voor het jaar 2016 bedragen ongeveer € 90.000 en worden volledig ten laste van de voorziening gebracht. Voor de verwachte lasten tot en met 2031 is een berekening gemaakt en overeenkomstig met de BBV-voorschriften is hiermee de voorziening herijkt. Dit leidt ertoe dat de voorziening eenmalig met ongeveer € 350.000 opgehoogd diende te worden naar € 915.397. Deze lasten zijn opgevangen binnen de begroting van DG&J.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag
Voorziening per 31-12-2015	659.005
Kosten 2016	-90.282
Restant voorziening	568.723
Kosten 2017 tot en met 2031	915.397
Restant voorziening	-346.674
Toevoegen aan voorziening	346.674

Bovenformativiteit 2015

In 2015 is er opnieuw gereorganiseerd en is met name de topstructuur gewijzigd. Dit leidde tot het boventalig verklaren van zes managers per 1 juni 2015 en een manager per 1 januari 2016. Vier van de zes managers waren formeel nog bovenformatief per 1 januari 2017. Naast een zestal managers zijn in 2016 ook twee medewerkers (deels) bovenformatief verklaard. Hiervan is 1 medewerker inmiddels buiten onze organisatie werkzaam. De verwachting is dat ook de tweede medewerker binnen de twee jaar VWNW-periode elders werkzaam zal zijn.

Voor de verwachte lasten voor de periode 2016 tot en met 2021 is een voorziening gevormd. De omvang van de voorziening bedroeg per 1 januari 2016 ongeveer € 180.000. De totale lasten voor het jaar 2016 bedroegen ongeveer € 410.000. Deze voorziening is ook overeenkomstig de BBV-voorschriften herijkt voor de toekomstige lasten. Per persoon is ingeschat wanneer deze elders aan het werk en/of met pensioen zal gaan. Op basis van deze inschatting bedragen de verwachte lasten tot en met 2021, en daarmee de omvang van de voorziening, ongeveer € 460.000

Dit betekent dat er een dotatie van € 695.216 aan deze voorziening diende plaats te vinden. Ook deze lasten zijn opgevangen binnen de begroting van de DG&J en wordt geen beroep gedaan op de bij het dekkingsplan ingestelde reserve frictiekosten. Voor de voeding van deze reserve is een vordering op de gemeenten opgenomen. Aangezien de

dotatie aan de voorziening uit de begroting kon worden gedekt wordt deze vordering niet daadwerkelijk geïncasseerd.

Alhoewel het verloop van de voorziening onzeker blijft, zal bij de 2^e bestuursrapportage 2017 worden gezien in hoeverre de met de voorziening samenhangende reserve (en de daarmee de vordering) kan worden verlaagd.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag
Voorziening per 31-12-2015	178.084
Kosten 2016	-411.909
Restant voorziening	-233.825
Kosten 2017 tot en met 2021	461.391
Omvang voorziening per 31-12-2016	461.391
Toevoegen aan voorziening	695.216

Voorziening verlofsparen RAV

De voorziening verlofsparen is in het verleden gevormd op basis van een voorgaande CAO, bedoeld om de verlofkosten te dekken van de aan de regeling deelnemende medewerker. De voorziening ultimo 2016 is gebaseerd op het resterende saldo van een beperkt aantal medewerkers. De voorziening wordt afgebouwd middels een afrekening bij vertrek van de desbetreffende medewerker.

Voorziening onderhoud posten in eigendom

Voor de ambulanceposten in eigendom (Klaaswaal, Meerkerk en Zwijndrecht) is een meerjaren onderhoudsbegroting opgesteld met als doel de onderhoudskosten te egaliseren. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op de totale verwachte onderhoudslasten voor de komende 8 jaar. In 2016 resulteert dit in een dotatie van € 35.500 ten laste van de exploitatie. Voor in 2016 uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden is een bedrag van € 13.460 aan de voorziening onttrokken.

Voorziening Persoonlijk Levensfase Budget

In de CAO ambulancezorg, wordt aan medewerkers jaarlijks (naar rato van het dienstverband) een Persoonlijk Levensfase Budget toegekend. Medewerkers geboren in 1959 of eerder krijgen 55 uur per jaar; medewerkers geboren na 1959 krijgen 35 uur per jaar. Deze uren mogen onbeperkt worden gespaard en verjaren niet. De verwachting is dat medewerkers deze uren zullen gaan sparen om gedurende een langere periode verlof op te nemen, danwel om eerder te kunnen stoppen met werken. Het aantal PLB-uren per 31-12-2016 is gekapitaliseerd tegen het geldend uurloon + sociale lasten. Dit leidt tot een dotatie aan de voorziening in 2016 van € 120.776.

Voorziening middelen derden bestemming gebonden

Door de zorgverzekeraars worden jaarlijks vrije marge gelden toegekend (maximaal 2,75% van de loonsom). Dit geldt is beschikbaar voor projecten gericht op kwaliteitsverbetering bij de RAV. In 2016 is een project niet (geheel) afgerond, afwikkeling vindt plaats in 2017. Het betreft het project Informatiebeveiliging NEN 7510. Het beschikbare vrije margegeld voor dit project bedraagt € 48.400 en is gedoteerd aan de voorziening.

Voorziening Sociaal Plan

Op 13 december 2012 heeft het Dagelijks Bestuur van de GR DG&J ingestemd met het vormen van een voorziening sociaal plan, in het kader van de reorganisatie van het management RAV ZHZ. De voorziening dient ter dekking van de bovenwettelijke WW-kosten van één voormalig medewerker. Het sociaal plan wordt in 2017 afgerond.

Voorziening afwikkeling fiscaliteiten

Op 13 december 2012 heeft het Dagelijks Bestuur ingestemd met het vormen van een voorziening "afwikkeling fiscaliteiten" ter afwikkeling van een aantal zaken in de bedrijfsvoering gedurende de reorganisatie. In 2016 is gebleken dat al deze zaken mbt de reorganisatie zijn afgewikkeld zonder fiscale consequenties en kan de voorziening vrijvallen.

Voorzien afkoop ORT

Na een lange periode van acties en onderhandelingen is in november 2015 de nieuwe cao ambulancezorg overeengekomen. Deze geldt voor de periode 1 januari 2015 tot 31 december 2018. In de cao is een akkoord overeengekomen ten aanzien van het recht hebben op onregelmatigheidstoeslag over verlofuren. Overeengekomen is dat deze vanaf 1 januari 2015 structureel wordt uitbetaald. Voor de periode 1 juli 2012 t/m 31 december 2014 wordt dit in een keer in 2016 uitbetaald. Het totaal bedrag van de afkoop over 2012-2015 is in 2015 gedoteerd aan de voorziening. Gedurende 2016 zijn de kosten van de afgewikkelde vaststellingsovereenkomsten aan de voorziening onttrokken; de voorziening is daarmee afgewikkeld.

Voorziening niet gedeclareerde PGB's

De voorziening voor nog niet gedeclareerde PGB's betreft PGB's die in 2015 nog niet waren gedeclareerd. Uiteindelijk is er nog gedeclareerd voor € 148.666 Dit is als last opgenomen en de voorziening is vrijgevallen.

Voorziening kosten jeugdhulp

Dit betreft een voorziening voor mogelijk gemaakte kosten voor jeugdhulp door gecontracteerde zorgaanbieders die bij het opmaken van de jaarrekening nog geen productieverantwoording hadden ingediend over het jaar 2015. De voorziening betreft het nog niet gedeclareerde deel van het budget (€ 524.846). Inmiddels zijn wel productieverantwoordingen ontvangen en is de zorg voor een groot deel gedeclareerd. De gedeclareerde en nog te declareren zorg zijn als (nog te betalen) kosten opgenomen. De voorziening is vrijgevallen.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

(bedragen in €)

Omschrijving	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Banksaldi	36.871.382	-
Overige schulden	12.592.162	5.570.489
Totaal	49.463.554	5.570.489

Zie voor de toelichting op de banksaldi bij de liquide middelen onder de vlottende activa.

De overige schulden betreft voor ongeveer € 11,4 miljoen aan zorginkoop van de SOJ. Daarnaast zit hier nog ongeveer voor € 1,1 miljoen nog te betalen aan de belastingdienst (betreft hier loonbelasting van december) en € 150.000 aan verzekeringspremies.

Overlopende passiva

(bedragen in €)

Omschrijving	Ultimo 2016	Ultimo 2015
Vooruitontvangen bedragen	5.809	1.039.096
Nog te betalen bedragen	30.894.070	18.055.857
Vooruitontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden	534.566	0
Totaal	31.434.445	19.094.953

De nog te betalen bedragen bestaan voor voornamelijk afrekeningen van SOJ, zoals hieronder gespecificeerd.

Omschrijving	Saldo 31-12-2016
SVB voor PGB declaraties	1.085.608
PGB	696.358
LTA	4.584.185
Regionale Zorgmarkt	19.483.142
Organisatiekosten	314.117
SOJ foutief geboekte gemeentelijke bijdrage, correctie in 2017	466.922
Totaal	26.630.332

Daarnaast bestaat het saldo nog te betalen bedragen voor € 3,0 miljoen nog te verrekenen opbrengsten over de periode 2014-2016 met de zorgverzekeraars van de RAV. De overige nog te betalen bedragen betreffen onder andere € 0,4 miljoen te betalen bijdrage aan de gemeente Rotterdam voor het Regionale Expertise Centrum Tuberculose, diverse nog te betalen facturen van DG&J en RAV (€ 2,6 miljoen, waarvan € 1 miljoen te betalen subsidie aan Rivas/Careyn) en te betalen vakantiegeld aan medewerkers van de SOJ en DG&J als gevolg van het instellen van het IKB (€ 0,4 miljoen).

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van de vooruit ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheden. Het betreft hier middelen die zijn ontvangen waarvan de feitelijke besteding in de toekomstige jaren zal plaatsvinden.

Omschrijving	Stand 01-01-2016	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2016
Samen voor gezond 2016-2019	0	286.781	0	286.781
Gezond Nieuw-Lekkerland	0	56.628	0	56.628
Matchmaker	0	85.243	0	85.243
Gezondheidsmonitoren	0	95.000	0	95.000
RIVM	0	10.915	0	10.915
Totaal	0	534.566	0	534.566

Niet uit de balans blijvende financiële rechten en verplichtingen

De GR DG&J heeft de navolgende langlopende verplichtingen:

- Huurovereenkomst Karel Lotsyweg (€ 344.269) (loopt af per 30-11-2030)
- Huurovereenkomst Johan de Wittstraat (€ 58.000) (loopt af per 31-08-2020)
- Huurovereenkomst Gorinchem (€ 21.710) (loopt af per 31-03-2018)
- Huurovereenkomst Oud-Beijerland (€ 15.297) (loopt af per 31-08-2018)
- Huurovereenkomst ambulancepost Dordrecht € 151.000 (loopt af per 1 juli 2033)
- Huurovereenkomst ambulancepost Papendrecht € 36.000 (loopt af per 31 mei 2018)
- Huurovereenkomst Ambulance Trainingscentrum Dordrecht € 49.000 (loopt af per 30 november 2023)
- In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen.

4.5. Wet normering inkomens topfunctionarissen (WNT)

Op 6 december 2011 is de wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen Gemeenschappelijke regelingen worden als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GR DG&J betreft het hier het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de secretaris en de oud secretaris. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn, maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

Het dagelijks bestuur van de GR DG&J is.

Naam	Functie	Werkzaam in 2016
C.M.L. Lambrechts	Voorzitter	Geheel 2016
G.B. van der Vlies	Vice voorzitter	Deel 2016
P. Vat	Vice voorzitter	Deel 2016
D.M. van der Werf	Lid	Deel 2016
G.M.J. Janssen	Lid	Deel 2016
H. van der Linden	Lid	Geheel 2016
J.G.H. de Witte	Lid	Deel 2016

Geen van deze bestuursleden ontving een vergoeding in 2016.

Het algemeen bestuur van de GR DG&J bestaat uit de volgende leden.

Naam	Functie	Werkzaam in 2016
C.M.L. Lambrechts	Voorzitter	Geheel 2016
A.D. Zandvliet	Lid	Geheel 2016
A. Mol	Lid	Geheel 2016
P.L. Paans	Lid	Geheel 2016
H. van der Linden	Lid	Geheel 2016
H. Akkerman	Lid	Geheel 2016
G.K.C. Baggerman	Lid	Geheel 2016
G.B. van der Vlies	Vice voorzitter	Deel 2016
L.P.T. Honders	Lid	Geheel 2016
A. Keppel	Lid	Deel 2016
P. Vat	Vice voorzitter	Geheel 2016
D.M. van der Werf	Lid	Geheel 2016
J.R. Reuwer	Lid	Geheel 2016
G.J. Visser	Lid	Geheel 2016
G.M.J. Janssen	Lid	Geheel 2016
A. Donker	Lid	Geheel 2016
J.G.H. de Witte	Lid	Geheel 2016
P. van der Giessen	Lid	Deel 2016
W. van der Leij	Lid	Deel 2016
E.L. Dansen	Lid	Geheel 2016

Geen van deze bestuursleden ontving een vergoeding in 2016.

Conform de publicatieplicht wordt middels een voorgeschreven tabel de gegevens van de topfunctionarissen (de secretaris en indien aanwezig de griffier) gepresenteerd. De WNT is niet van toepassing op de directeur van de RAV en de directeur van de SOJ. Beide directeuren voldoen niet aan de definitie van topfunctionaris zoals gesteld door de minister van Binnenlandse Zaken. Namelijk "Er is alleen sprake van een topfunctionaris als leiding gegeven wordt aan de gehele rechtspersoon of instelling".

Met ingang van 1 januari 2016 is de WNT norm voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking aangepast. Deze wijziging brengt met zich mee dat de tabel in de jaarrekening voor topfunctionarissen, die zijn gestart na 1 januari 2016, afwijkt van de topfunctionarissen die voor 1 januari 2016 zijn gestart.

	A.J. Wijten
Functiegegevens	Directeur / Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01/2016 - 31/05/2016
Omvang dienstverband (in fte)	1 fte
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum	€ 74.583
Beloning	€ 51.276
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 3.853
Beloningen betaalbaar op termijn	nvt
<i>Subtotaal</i>	€ 55.129
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 55.129
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt
Gegevens 2015	
Aanvang en einde functievervulling in 2015	01/01/2015 - 31/12/2015
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1 fte
Beloning	€ 123.667
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 4.858
Beloningen betaalbaar op termijn	nvt
Totaal bezoldiging 2015	€ 128.525

	K.J. van Hengel
Functiegegevens	Secretaris / directeur
Aanvang en einde functievervulling	17-05-2016 t/m 31-12-2016
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling vóór 2016	nvt
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in 2016	7,5
Aantal uren functievervulling in 2016	1.188
Individueel WNT-maximum	€ 171.000
Maximum uurtarief	€ 175
Uitgekeerde bezoldiging in 2016	€ 63.408
Bezoldiging per uur	€ 53,37
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	nvt
Totaal bezoldiging	€ 63.408
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt

4.6. Subsidierelaties

De DG&J voert voor een aantal partijen werkzaamheden uit waarvoor een subsidie wordt verstrekt. De verantwoording van deze subsidies verloopt via de jaarstukken van de DG&J en de daarbij behorende verklaring van de accountant. Deze manier van verantwoorden bij de jaarstukken is afgestemd met de centrumgemeenten Dordrecht en Nissewaard (Spijkenisse). Zie voor de detailoverzicht bijlage 2 & 3.

Voor de door de gemeente Dordrecht verleende subsidies is in totaal € 1.104.336 beschikt en € 1.234.145 werkelijk ingezet. Voor de door de gemeente Nissewaard verleende subsidie is € 196.964 beschikt en is € 197.002 werkelijk ingezet.

In de bijlagen zijn de specificaties van de verantwoording van de subsidies opgenomen. De gemeenten ontvangen separaat van de jaarstukken een uitgebreide inhoudelijke verantwoording.

5. Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Als ontwerpjaarrekening vastgesteld en aangeboden aan het Dagelijks Bestuur op 15 juni 2017.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijk regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid.

de secretaris,
K.J. van Hengel

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid in de openbare vergadering van 6 juli 2017.

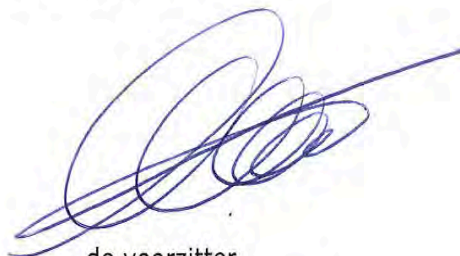
de secretaris,
K.J. van Hengel

de voorzitter,
mw C.M.L. Lambrechts

de voorzitter,
mw C.M.L. Lambrechts

6. Controleverklaring

— DOORDRECHT 2016
BOVENDE WEG
1101 CA DOORDRECHT

T 0078 648 15 55
F 0078 648 15 59

Nr.: 922

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL
WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling
Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen Jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ te Dordrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
- Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016, uitgezonderd de gevolgen van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid', in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het referentiekader.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2016;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2016;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel met beperking inzake de rechtmatigheid

In de jaarrekening zijn bij programma 2C Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) lasten en baten verwerkt, waarvan voor een totaalbedrag van € 10,5 miljoen op onderdelen niet kan worden vastgesteld dat is voldaan aan de vigerende wet- en regelgeving en daarom niet als rechtmatig kan worden aangemerkt. Het gaat hierbij om:

Trekkingsrecht pgb Jeugdwet

Als onderdeel van de gerealiseerde lasten programma 2C Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) in de jaarrekening zijn lasten verantwoord voor de uitkering van Trekkingsrecht persoonsgebonden Budget Jeugdwet 2016 van € 6,8 miljoen. De uitkering van persoonsgebonden budgetten aan de eindbegunstigden vindt plaats via de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De gemeenschappelijke regeling heeft onvoldoende controle-informatie kunnen verkrijgen om vast te stellen dat de betalingen die door de SVB zijn gedaan aan eindbegunstigden:

- In overeenstemming zijn geweest met de voor die eindbegunstigden afgegeven beschikkingen.
- Besteed zijn aan daadwerkelijk geleverde zorg als bedoeld in de afgegeven beschikking.

mg

SRA

Dit wordt veroorzaakt door:

- De afkeurende controleverklaring die de SVB bij de Verantwoording 2016 Trekkingsrecht pgb Jeugdwet 2016 heeft overlegd.
- De SVB geen controles uitvoert of de beschikbaar gestelde gelden besteed zijn aan daadwerkelijk geleverde zorg (prestatielevering).
- De Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ over het boekjaar 2016 niet op een andere, controleerbare wijze, op basis van haar eigen interne beheersmaatregelen kan aantonen dat de uitgaven rechtmatig tot stand zijn gekomen en de beschikbaar gestelde gelden besteed zijn aan daadwerkelijk geleverde zorg (prestatielevering).

Hieruit vloeit onzekerheid voort over de rechtmatigheid van de € 6,8 miljoen verstrekte pgb's. Deze kwalitatieve onzekerheid kunnen wij niet nader kwantificeren.

Zorg in natura op grond van de Jeugdwet

Als onderdeel van de gerealiseerde lasten programma 2C Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) in de jaarrekening zijn lasten verantwoord voor inkopen van zorg in natura op grond van de Jeugdwet. De Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ heeft voor een bedrag van € 3,3 miljoen onvoldoende controle-informatie kunnen verkrijgen van de zorginstellingen waarbij de zorg is ingekocht, om vast te stellen dat de zorg in natura daadwerkelijk, in overeenstemming met de geïndiceerde zorg, is geleverd.

De Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ kan over het boekjaar 2016 ook niet op basis van haar eigen interne beheersmaatregelen aantonen dat de ingekochte zorg binnen de geldende kaders daadwerkelijk is geleverd aan de rechthebbenden.

Verplichtingen pgb en zorg in natura

Verder zijn uit de controle voor € 0,2 miljoen aan controleverschillen gebleken met betrekking tot verplichtingen zorg in natura en pgb. Onzeker is of deze verplichtingen niet verantwoord zouden moeten worden in de jaarrekening. Dit bedrag kwalificeert daardoor als onzekerheid in onze controle van de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 december 2016 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.435.040, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het referentiekader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 december 2016, de Regeling Controleprotocol WNT 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het algemeen bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het algemeen bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Dordrecht, 29 juni 2017

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
D. Vermaas RA

7. Bijlagen

Bijlage 1 Inwonersbijdrage

Bijlage 2 Verantwoording subsidie gemeente Dordrecht 2016

Bijlage 3 Verantwoording subsidie gemeente Nissewaard 2016

Bijlage 1 Inwonersbijdrage

Gemeenten	Inwoners	Totaal	Dekkingsplan	Dekkingsplan Inciden.	Dekkingsplan stru. ivm niet verhogen tarieven	Indexering lonen en prijzen	VGZ	BLVS	JPT	JGZ	Digitaal Dossier JGZ	Contact moment	Uitvoeringsprogramma
Alblasserdam	19.801	759.832	91.615	8.303	8.185	12.207	126.781	62.062	9.108	393.520	26.924	21.126	24.467
Dordrecht	118.691	4.615.119	549.155	49.771	49.060	73.173	759.950	318.901	116.317	2.466.559	139.202	93.030	153.611
H.I. Ambacht	28.911	1.103.679	133.764	12.123	11.950	17.824	185.110	92.052	16.479	562.090	39.961	32.325	45.729
Papendrecht	32.117	1.195.158	148.598	13.468	13.275	19.800	205.638	92.487	18.307	615.032	38.934	29.620	50.506
Sliedrecht	24.528	907.291	113.485	10.285	10.138	15.121	157.047	70.325	13.981	463.782	30.706	22.420	38.386
Zwijndrecht	44.547	1.647.009	206.108	18.680	18.413	27.463	285.224	115.173	25.392	862.981	50.485	37.090	70.363
Drechtsteden	268.595	10.228.088	1.242.726	112.631	111.021	165.588	1.719.750	751.000	199.584	5.363.964	326.212	235.611	383.062
Molenwaard	29.032	1.146.314	134.324	12.174	12.000	17.898	185.885	105.497	16.548	586.082	44.129	31.776	46.596
Giessenlanden	14.442	534.755	66.820	6.056	5.969	8.903	92.469	45.754	6.643	268.957	18.840	14.343	22.473
Gorinchem	35.242	1.354.517	163.056	14.778	14.567	21.727	225.646	100.967	20.088	719.206	42.674	31.807	56.806
Hardinxveld-G'dam	17.758	670.033	82.162	7.447	7.340	10.948	113.700	57.768	8.169	339.002	24.587	18.911	27.893
Leerdam	20.590	798.439	95.265	8.634	8.511	12.694	131.833	62.497	11.736	424.097	25.856	17.316	33.311
Zederik	13.656	503.449	63.183	5.726	5.645	8.419	87.436	42.927	6.282	254.335	18.268	11.229	21.250
Alblasserwaard & Vijfheerenlanden	130.720	5.007.507	604.811	54.815	54.032	80.588	836.969	415.410	69.466	2.591.678	174.355	125.382	208.329
Binnenmaas	28.710	1.015.852	132.834	12.039	11.867	17.700	183.823	76.432	16.365	509.407	32.191	23.193	43.885
Cromstrijen	12.738	448.807	58.936	5.341	5.265	7.853	81.558	34.737	5.859	223.793	14.393	11.071	19.402
Korendijk	10.702	388.905	49.516	4.488	4.424	6.598	68.522	32.562	4.923	195.447	13.315	9.111	16.532
Oud-Beijerland	23.715	881.460	109.724	9.944	9.802	14.620	151.842	72.772	13.518	448.586	30.056	20.596	37.119
Strijen	8.683	309.550	40.174	3.641	3.589	5.353	55.595	23.665	4.081	156.280	9.477	7.694	13.341
Hoeksche Waard	84.548	3.044.574	391.184	35.454	34.947	52.124	541.341	240.168	44.746	1.533.514	99.433	71.665	130.279
Totaal	483.863	18.280.168	2.238.720	202.900	200.000	298.300	3.098.060	1.406.578	313.796	9.489.156	600.000	432.658	721.670

Bijlage 2 Verantwoording subsidie gemeente Dordrecht

Subsidieonderdeel	Deelproduct	Begrote doelstelling	Realisatie	Beschikt	Werkelijk	Vershil
Steunpunt Huiselijk Geweld	personele inzet SHG, casusoverleg, coördinatie plaatsing crisisopvang			€ 332.768	332.768	
	Procesregisseur Huiselijk Geweld	Start procedure 50 trajecten	51 trajecten	€ 41.532	41.532	
	Risico coördinatie WTH	Interventie team 50 trajecten	51 trajecten	€ 82.565	82.565	
	Risicotaxaties	Verlening 5	15 trajecten	€ 19.700	19.700	
	Risicotaxatie pleger	25 risico taxaties	45 risico taxaties binnen kantooruren 16 buiten kantooruren	€ 10.945	10.945	
	Ouderenmishandeling			€ 14.878	14.878	
Persoonsgerichte aanpak	Coördinatie TT&B			€ 75.842	78.245	€ -2.403
	nazorg ex-gedetineerden: proces coördinatie			€ 59.414	59.414	
	nazorg ex-gedetineerden: coördinatiepunt			€ 79.992	79.992	
	Trajecten extreme woningvervuiling	25 trajecten	54 trajecten	€ 19.725	19.725	
	Voorkomen waterafsluiting	2000 brieven	2000 brieven	€ 4.000	4.000	
Stedelijk netwerk en kerngroep overlast	Stedelijk netwerk	15 huisbezoeken	15 huisbezoeken	€ 63.812	63.812	
	Kerngroep overlast			€ 25.049	25.049	
Exploitatiekosten Veilig Thuis				€ 41.000	41.174	€ -174
Doe ff gezond	programma			€ 150.588	150.588	
Aanvullende subsidie ivm wachtlijsten				€ 82.526	82.526	
Totaal				€ 1.104.336	1.106.913	€-2.577

Bijlage 3 Verantwoording subsidie gemeente Nissewaard

Product	Prestatieafspraken	Begrote doelstelling	Realisatie	Beschikt	Werkelijk	Verschil
Meldpunt zorg & overlast	Dagelijkse personele bezetting, incl advies en consultfunctie voor burgers en professionals. <i>Volgens afspraak inhoudelijk anders ingevuld.</i>			€ 23.830	€ 23.830	
Steunpunt huiselijk geweld	Bezetting AMHK			€ 48.376	€ 48.376	
	Screening en coördinatie RHT			€ 29.276	€ 29.276	
	Wet tijdelijke Huisverboden - trajecten	Voortrajecten 12 binnen kantooruren 6 buiten kantooruren 6 trajecten procescoördinator 6 trajecten pleger DOK 1 traject verlening		€ 19.553	€ 19.553	
	Ouderenmishandeling			€ 10.176	€ 10.176	
	Ontwikkelbijdrage - nader in te vullen met HW gemeenten			€ 15.000	€ 15.000	
Huisvesting Veilig Thuis	Huisvesting Veilig Thuis			€ 9.000	€ 9.038	€ -38
Procesregisseur tafels huiselijk geweld en volwassenen				€ 24.279	€ 24.279	
Aanvullende subsidie ivm wachtlijsten				€ 17.474	€ 17.474	
Totaal				€ 196.964	€ 197.002	€ -38

